

Lokaal

nr. 1 – JANUARI 2019

VVSG-maandblad voor
de lokale bestuurder

Verschijnt 11x per jaar / P2A9746

Klaar voor de volgende zes jaar

BURGEMEESTERSCHAP

Sterke schouders nodig

ALMERE

elke week gemeenteraad

BURGERINITIATIEVEN

trekken gemeente aan
de mouw

NEEM DIENSTVERLENING

opnieuw in handen

NOG GEEN

OMBUDSDIENST

IN JOUW

GEMEENTE

OF

STAD?

Wacht niet langer en richt er zelf eentje op of werk samen met de Vlaamse Ombudsman.

vlaamseombudsdienst.be

**DOE ZOALS
KORTRIJK EN
MAAK WERK
VAN EEN LOKALE
OMBUDSDIENST.**

**Vlaamse
Ombudsdienst**

STEFANIE WICKERE

Het wordt een interessante zoektocht naar verbindingen tussen college en organisatie vanuit het perspectief van de inwoners.

Proficiat, er ligt werk op de plank

We wensen alle raadsleden van de driehonderd gemeenteraden die nu starten, begin januari 2019, proficiat en heten hen welkom bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten.

Het mooie aan de lokale politiek is dat alle gemeenten om de zes jaar kunnen herbronnen, telkens starten we opnieuw met een beleid voor zes jaar. We beginnen opnieuw met de beleids- en beheercyclus, een beleid dat ook becijferd is door de autofinancieringsmarge en dat onderbouwd is met een omgevingsanalyse. Zo'n beleid kun je op vele manieren voorbereiden en uitwerken, maar doe het zo participatief mogelijk. De voorbije zes jaar waren er mooie voorbeelden, denk aan de burgerbegroting in Antwerpen, de budget games in Kortrijk of de 't is an jundre-app in Kortemark. Ook andere gemeenten trokken na de coalitievorming de beleidsakkoorden open en lieten de inwoners van hun stad of gemeente, de bedrijven, de scholen en de verenigingen de grote lijnen van het beleid mee uittekenen. Naast een doorgedreven participatie maken vijftig gemeenten onder begeleiding van de VVSG hun omgevingsanalyse op basis van de zeventien duurzameontwikkelingsdoelstellingen. Ze verzamelen heel gericht gegevens, bijvoorbeeld over armoede in hun buurten, zodat ze hun beleid op basis van deze nulmeting verder methodisch vertalen in strategieën en acties in hun meerjarenplanning en budgettering.

De start van een nieuwe ploeg stelt een college in staat om de tijd te nemen elkaar beter te leren kennen en daardoor elkaar meer te leren waarderen. Een hecht collegiaal team van burgemeester en schepenen werkt gemakkelijker samen over de aparte beleidsdomeinen heen, overtuigt samen ambtenaren en laat zich niet door burgers of verenigingen tegen elkaar uitspelen. Om een sterk beleid te voeren hebben alle leden van het college elkaar nodig want om bijvoorbeeld armoede te bannen volstaat sociale huisvesting alleen niet, noch werkgelegenheid, hiervoor is een breed gedragen beleid nodig, waarbij ook onderwijs en sport belangrijk zijn. Er ligt dus werk op de plank.

Daarom proficiat, we wensen driehonderd keer het aantal leden in de raad proficiat. Met Lokaal hopen we jullie als trouwe lezers te blijven boeien en inspireren. Daarnaast blijven we ontmoetingen organiseren die we voortdurend vernieuwen. Op 21 januari nodigen we de burgemeesters, schepenen en algemeen directeuren uit op het startfeest van de nieuwe bestuursploegen in de Koningin Elizabethzaal aan het Centraal Station in Antwerpen. Kom ideeën snuiven op de markt, verruim je geest met boeiende gesprekken en leer ons en elkaar beter kennen.

Laten we elkaar, maar ook de buitenwereld, de kracht van het lokale bestuur tonen.

Mieck Vos, algemeen directeur Vereniging Vlaamse Steden en Gemeenten

Reageren?
Twitter met ons
mee op @vvsg en
@mieckvos

inhoud

JANUARI 2019

coververhaal

De toekomst is aan de vrouw

Wie burgemeester wordt, heeft een sterk karakter, zeggen de elf burgemeesters die in Sint-Truiden vooruit kijken naar de volgende zes jaar. Ze willen de oppositie meer bij het beleid betrekken en meer projectmatig werken. Of ze zich nu zien als coach of burgermoeder, daar zijn ze het dan weer niet over eens.

12

BART LUSIJ

24

DANIEL GEERAERTS

de werking van de raad

Elke week gemeenteraad in Almere

Omdat niet elk raadslid in elke materie gespecialiseerd hoeft te zijn, is het voorbereidende werk van elk agendapunt opgesplitst in een politieke markt waar tegelijk drie of vier onderwerpen besproken worden, mét de inwoners die mogen inspreken en met als resultaat dat de besluiten helderder zijn.

46

STEAN DEWICKRE

interview

Neem dienstverlening opnieuw in handen

In plaats van meer privatisering stelt onderzoekster Satoko Kishimoto een tegenovergestelde tendens waar. Wereldwijd nemen lokale besturen meer en meer de dienstverlening opnieuw zelf in handen. Zo zijn ze zeker van de kwaliteit.

Praat mee over Lokaal
met **#VVGlokaal**
Deel al waarop u fier bent
op **#lokaalDNA**
Volg ons op

STEFAN DEWICKERE

politiek

Burgerinitiatieven trekken de gemeente aan de mouw

Burgerinitiatieven ontstaan meestal vanuit een persoonlijke betrokkenheid maar passen dikwijls niet in de hokjes van het lokale bestuur. Voor een gemeentebestuur zijn ze nochtans zeer interessant.

lt

organisatie

Van evaluatie naar positieve groei

De evaluatiecyclus voor het gemeentepersoneel is niet meer verplicht. Kapellen vormt deze cyclus nu om tot groei- en ontwikkelgesprekken.

CF

SDG's in praktijk

Van uitsluiting naar insluiting

Gemeentebesturen kunnen de samenleving zo inrichten dat iedereen erbij hoort in de buurt of in de school.

FERME DEN HOLLANDER

#lokaalDNA

City hacks Brugge

Al voor de derde keer gaf een Brugse stadsdienst alle beschikbare open data aan de studenten voor een ware hackaton. Nieuwe prototypes voor een betere dienstverlening zijn het resultaat.

vooraan

- 3 Opinie
- 6 Kort

politiek

- 12 Interview / De toekomst is aan de vrouw
- 20 Burgerinitiatieven trekken de gemeente aan de mouw
- 24 Eén avond per week politieke markt
- 30 Estafette / Burgemeester Bart Dochy

organisatie

- 32 Haviland klaar voor de toekomst
- 36 Van evaluatie naar positieve groei
- 40 De toekomst van Luc Jolie: We mogen trots zijn op wat we elke dag doen
- 44 Het nieuwe gemeentehuis: Hasselt

werkveld

- 46 Interview met Satoko Kishimoto: Neem dienstverlening opnieuw in handen
- 52 Het jeugdhuis is meer dan een gebouw
- 55 Zes redenen voor lokaal mondiaal beleid
- 58 Boekstart groeit!
- 60 Arbeidsmatige activiteiten als sociale noodzaak
- 62 SDG's in de praktijk: van uitsluiting naar insluiting
- 65 City hacks Brugge
- 68 Hooglede: Ouders helpen mee in de kinderopvang
- 70 Willebroeck: Zorgcoach begint waar gewone gezinszorg stopt
- 72 In contact met Philippe Liesenborghs
- 76 Agenda
- 77 Joblokaal
- 78 Burgemeester Triljoen

COLOFON

HOOFDREDACTEUR Marlies van Bouwel REDACTIE Marleen Capelle, Pieter Plas, Bart Van Moerkerke COVERBEELD Bart Lasuy VORM Ties Bekaert DRUK Schaubroeck MET DE STEUN VAN Belfius en Ethias, partners van de VVSG ADVERTENTIES Peter De Vester, peter@moizo.be, T 03-326 18 92 VACATURES Monika Van den Brande, vacatures@vvsbg.be, T 02-211 55 43 ABONNEMENTEN abonnementen@vvsbg.be, T 02-211 55 07 PRIJS ABONNEMENT VVSG-leden: 75 euro (vanaf 10 ex. 65 euro), Niet-leden: 150 euro. Een abonnement is jaarlijks opzegbaar in november VERANTWOORDELIJK UITGEVER Mieck Vos, algemeen directeur VVSG VERENIGING VAN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN VZW Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel, T 02-211 55 00, www.vvsbg.be CONTACT lokaal@vvsbg.be

Ondertekende artikels verbinden alleen de auteurs. Reacties zijn welkom. De redactie zal deze naar eigen inzicht al dan niet opnemen, inkorten of er melding van maken. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Huis Madou - hart van steden en gemeenten

Begin 2019 verhuizen de VVSG, OVSG en GSD-V naar Huis Madou. Elke organisatie heeft een eigen specifieke expertise, maar onze leden en klanten zijn dezelfde: de lokale besturen en al wie voor hen werkt. Die lokale besturen staan centraal. De nieuwe werkplek wordt het hart van steden en gemeenten. Een open ontmoetingsplek, een plaats om samen te werken, om deskundige informatie te krijgen of ervaringen te delen over de lokale beleidsdomeinen. Een echt huis van vertrouwen ook: de dienstverlening die je krijgt, of dat nu online is of via een afspraak of een vormingsmoment, is van goede kwaliteit en stevig gefundeerd. Huis Madou is strategisch gelegen in Brussel. Vanaf januari ben je harte-lijk welkom in de Bischoffsheimlaan 1-8, 1000 Brussel.

www.huismadou.be

25 februari tot 1 maart

Expeditie Zorg

Het begin van een nieuwe beleidsperiode waarin zoveel mensen zich inwerken in de gemeentelijke materie, is het uitgelezen moment om als raads- lid maar ook als algemeen directeur mee te doen aan Expeditie Zorg. Ga in de week van 25 februari tot 1 maart meewerken in de plaatselijke zorgdien- sten: steek de handen uit de mouwen in de buitenschoolse opvang, ontdek het programma van het lokale dien- stencentrum, ga een dag op pad met de dienst gezinszorg, proef van het aanbod in het woon-zorgcentrum. Het is de ideale manier om je te laten inspi- reren voor de komende legislatuur en zo mee aan het lokale verhaal te schrij- ven. Want, zorg voor de mens centraal begint bij jouw lokaal verhaal. Tegelijk roepen we de diensten op de

mandatarissen en de algemeen di- recteur zelf uit te nodigen en ervoor te zorgen dat het een bezoek wordt waar ze echt iets aan hebben. Want de raadsleden die deze maand starten, zijn echt benieuwd naar wat de ge- meente voor de inwoners doet, alleen is dat niet altijd even zichtbaar voor hen. Dikwijls weten ze niet hoeveel zorginitiatieven er in hun gemeente bestaan. Nochtans mogen publieke zorgdien- sten trots zijn op hun werk: ze maken de wereld (en minstens de gemeente) echt wel mooier. Zo organiseren lokale besturen samen de opvang voor 30.000 baby's en peuters en 130.000 school- gaande kinderen, ze presteren 2,7 mil- joen uren gezinszorg en meer dan 1,5 miljoen uren schoonmaakhulp, ze ba-

ten 200 lokale dien- stencentra uit, ze rijden meer dan 390.000 ritten met de mindermobielen- centrales, ze organiseren zestig centra voor dagverzorging en zeven centra voor dagopvang, beschikken over 24.000 bedden in de woon-zorgcentra, 8000 assistentiewoningen en 600 plaatsen kortverblijf, en ontwikkelen tal van projecten en initiatieven.

Joke Vandewalle
Inspiratie en voorbeelddocumenten op
www.vvsg.be/zorg-en-welzijn.

In de Welzijns-campus dr. Constant Janssen gaan CAW De Kempen en OCMW Turnhout samen op zoek naar de beste oplossingen voor alle cliënten.

STAD TURNHOUT

Primeur in Turnhout:

CAW en OCMW op één plek

STAD TURNHOUT

Op donderdag 29 november werd de Welzijns-campus Dr. Constant Janssen officieel geopend. Voor het eerst in Vlaanderen integreren het OCMW en CAW hun welzijnszorg op één plaats. Turnhout past daarmee de nieuwe Vlaamse beleidsvisie toe die streeft naar een geïntegreerde en integrale werking in de welzijnssector. In Turnhout groeide dat idee al in 2010, nu werd er gebruik gemaakt van een regelluwe zone die Vlaanderen bood.

CAW De Kempen en OCMW Turnhout exploiteren samen het gebouw, doen samen het onthaal en gaan samen op zoek naar de beste oplossingen. 'We zijn erg trots op dit unieke project: het resultaat van baanbrekende samenwerking tussen CAW en OCMW in een prachtig gebouw,' zegt Frans Heylen, directeur van CAW De Kempen. 'De verschillende CAW-werkingen samenbrengen op één plaats is ook vooruitstrevend. Hiermee zijn we nog beter bereikbaar voor al onze cliënten.' Het Welzijnszorgpunt verlaagt de toegang tot alle welzijnsvragen, onder meer over huisvesting, relaties en financiële moeilijkheden. De ingebruikname van het gebouw gebeurde al in september. 'Na drie maanden draaien kunnen we zeggen dat we er staan,' zegt OCMW-voorzitter Luc Op de Beeck. 'De meeste

kinderziekten zijn weggewerkt. CAW en OCMW vinden elkaar vlotter, waardoor we personen met hulpvragen sneller en beter kunnen helpen.' Ook andere initiatieven in het nieuwe gebouw, zoals de jongerenwerking en het inloopcentrum van CAW De Kempen, merken dat burgers al vlot hun weg vinden naar de Welzijns-campus. De Welzijns-campus dankt zijn naam aan medicus en Turnhoutenaar Constant Janssen, vader van Paul Janssen. Constant Janssen richtte begin vorige eeuw op deze site zijn eerste firma op. Janssen Pharmaceutica stelt de grond gratis ter beschikking door middel van een erfpachtovereenkomst met CAW De Kempen. De familie Janssen was aanwezig bij de opening en onthulde een gedenkplaat.

.....
Ingrid Pelssers

'Weet u hoe het nog niet zo heel lang geleden ging: het budget voor het sociaal beleid werd besproken tijdens een etentje tussen de burgemeester en de voorzitter van het OCMW. Op het einde zei die hoeveel euro hij nodig had en de zaak was beklonken. Nu is dat uitgesloten.'

Luc Martens, ex-burgemeester van Roeselare – De Morgen 9/11

'Mensen staan vaak kritisch tegenover het parkeerbeleid. Onderecht. Niet alleen gemeentebesturen, ook handelaars zijn voorstanders van een korte parkeerduur en hoge tarieven. Ook de automobilisten zouden blij moeten zijn. Parkeertarieven verhogen de circulatie. Anders parkeren automobilisten een hele dag op dezelfde plaats, en worden de centra en hun winkels helemaal onbereikbaar.'

De woordvoerder van parkeerbedrijf Optimal Parking Control – Het Belang van Limburg 3/12

'Parkeerbeleid moet maatwerk zijn, aangepast aan de lokale situatie. De steden en gemeenten moeten daarover autonoom kunnen beslissen. Het parkeerbeleid maakt deel uit van de visie op mobiliteit.'

VVSG-woordvoerder Nathalie Debast – Belga 19/11

'We geloven dat er maar één glasvezelnetwerk nodig is, waar alle operatoren dan gebruik van kunnen maken. De operatoren hoeven dan niet allemaal apart kabels tot in elk huis aan te leggen. En dan moet de stoep ook slechts eenmaal open. Daardoor is de impact op het openbaar domein kleiner.'

Wim Dries, vicevoorzitter van nutsbedrijf Fluvius, over het proefproject voor de uitrol van supersnel internet dat start in 2019 – Het Laatste Nieuws 1/12

'De winkelopervlakte stijgt nog altijd in Vlaanderen, terwijl de leegstand groeit. We moeten geen winkels meer bijbouwen, maar bestaande winkelruimtes ombouwen en een andere functie geven. Vul die in voor logistiek, voor de dienstensector, vrije beroepen, ambachten of de zorgsector. Kijk naar wat lokaal nodig is, afhankelijk van het lokale DNA. Alle steden zullen moeten gaan naar zo'n scenario van inkrimping.'

Mien Gillis, expert retail voor Unizo – Het Belang van Limburg 4/12

Over gemeentelijke fusies

Vijftien Vlaamse gemeenten hebben ervoor gekozen om vrijwillig te fusioneren tot zeven nieuwe gemeenten, en zijn daarmee de pioniers van het huidige Vlaamse fusiebeleid. Dit boek bekijkt die fusies van naderbij en maakt de vergelijking met de vorige – onvrijwillige – fusies van 1976. De auteurs lichten toe hoe fusies worden gezien als een manier om de gemeentelijke bestuurskracht te vergroten en de gemeenten voor te bereiden op de toekomst, in het licht van een veranderend bestuurlijk landschap. De ervaringen van zowel geslaagde als niet-geslaagde fusies komen aan bod, met getuigenissen van meerdere algemeen directeurs. Ten slotte worden fusies ook bekeken vanuit de politieke afwegingen van lokale partijafdelingen. Het boek wil een bijdrage leveren aan het schaaldebat in Vlaanderen, en inspiratie bieden voor wie zelf een fusie overweegt.

- K. De Ceuninck (red.)
- Gemeentelijke fusies in Vlaanderen: een inblik in het besluitvormingsproces
- Uitgeverij Vanden Broele, Brugge
- 55 euro

Fusiegemeenten verzetten zich tegen aanpassing identiteitskaarten

Alle burgers van de fusiegemeenten in 2019 naar het gemeentehuis roepen om hun elektronische identiteitskaart (EID) te laten aanpassen, veroorzaakt een pak overlast voor inwoners en gemeentebesturen. Het gaat naar schatting om 150.000 mensen in zeven fusiegemeenten, die in de plaats komen van vijftien gemeenten. De betrokken besturen doen er alles aan om dit proces zo soepel mogelijk te laten verlopen, met minimale hinder voor hun inwoners. Ze zijn dan ook niet opgezet met het KB van eind oktober dat alle burgers van de fusiegemeenten ver-

plicht om in de loop van 2019 op het gemeentehuis langs te komen om het adres op hun EID te laten aanpassen. Voorzichtige schattingen leren dat er per fusiegemeente ongeveer één voltijdse kracht gedurende één jaar nodig is om dit te verwerken. In een brief aan minister van Binnenlandse Zaken Jan Jambon vraagt de VVSG een pragmatische oplossing. In deze digitale tijden is dit het minste wat je van de centrale overheden mag verwachten.

.....
Nathalie Debast

Notulen eenvoudig opmaken met Gelinkt Notuleren

Gelinkt Notuleren is een webtoepassing waarmee lokale besturen agenda, notulen en besluiten eenvoudig kunnen opmaken en publiceren. Technisch zijn ze meteen conform de opgelegde standaard en dus gelinkt. De webtoepassing maakt het mogelijk de documenten online, veilig en authentiek te bewaren, ze met het juiste niveau van beveiliging (publiek) ter beschikking te stellen, en zorgt voor het automatisch aanvullen van de mandatabank bij het publiceren van de notulen. Om toegang te krijgen tot Gelinkt Notuleren, moet een gebruiker gekend zijn in het gebruikersbeheer Gelinkt Notuleren. De lokale beheerder – meestal de algemeen directeur – kan u toegang geven.

.....
Voor vragen kan je terecht bij GelinktNotuleren@vlaanderen.be.

De handleiding vind je op <https://gelinkt-notuleren.vlaanderen.be/handleiding/>

Tot 23 januari: projectoproep Fonds Inside Out

Iedereen heeft unieke kwaliteiten, die ze vaak niet ten volle kunnen inzetten omdat ze aan de verwachtingen van de samenleving moeten voldoen. Er wordt vaak 'van buiten naar binnen' gedacht. Het Fonds Inside Out – beheerd door de Koning Boudewijnstichting – wil het denken en handelen 'van binnen naar buiten' stimuleren. Het Fonds wil drie pilots steunen in drie verschillende sectoren die vertrekken vanuit de intrinsieke kwaliteiten van mensen. De pilot 'kleine kinderen' wil een initiatief steunen in de sector van de kinderopvang, de pilot 'kinderen en jongeren' één in het onderwijs, de pilot 'mensen met dementie' een initiatief van woon-zorgcentra, dagcentra, thuiszorg...

www.kbs-frb.be

Armen blijven arm

In 2017 leefde 15,9% van de Belgische bevolking in een gezin met een inkomen onder de armoederisicogrens. Dat zijn ongeveer 1.798.000 Belgen. In het Vlaamse Gewest ging het om 9,8% van de bevolking of zowat 640.000 personen. Deze cijfers blijven al jaren min of meer stabiel. Toch zien we op tien jaar tijd (2007-2017) een toename van het gemiddelde aantal maandelijksse ontvangers van een leefloon met 74% in België (van 80.485 tot 140.150) en met bijna 68% in Vlaanderen (van 21.867 tot 36.674). Er spelen conjuncturele factoren, maar daarnaast wijst POD MI (Programmatorische federale overheidsdienst Maatschappelijke Integratie) onder meer op de groeiende

de onzekerheid van risicogroepen als laaggeschoolden, eenoudergezinnen en personen van vreemde herkomst, wijzigingen in de reglementering van de inschakelingsuitkeringen (beperking in de tijd) en de overdracht van gesanctioneerde werkzoekenden van de RVA naar de OCMW's. Ook de Belgische Federatie van Voedselbanken zag haar aantal klanten toenemen van 108.123 eind 2007 tot 157.151 eind 2017 (een stijging met meer dan 49.000 personen).

.....
Marlies van Bouwel

Uit: *Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting*, 2018, Jill Coene, Peter Raeymaeckers, Bernard Hubeau, Tim Goedemé, Roy Remmen, An Van Haarlem (red.)

Nutskasten in Klein-Brabant werpen blik op het verleden

Historische foto's van onroerend erfgoed in het vroegere straatbeeld pimpen de lelijke kastjes.

Van oudsher staan de grijze elektriciteitskasten openbare plaatsen te ontsieren. Kunst, foto's en stickers erop maken ze minder lelijk. In Vancouver sloot het beschilderen van nutskasten nauw aan bij het initiatief van de stad om verboden graffiti tegen te gaan. In Antwerpen versieren oude foto's van de Minerva-fabriek het straatbeeld. In Klein-Brabant zijn de saaie nutskasten sinds kort eyecatchers, omdat ze beplakt werden met historische foto's van onroerend erfgoed in het vroegere straatbeeld. 'De interesse voor erfgoed wordt almaar groter. Kijk maar eens naar de vele historische foto's die op de Facebookpagina van Bornem gepost en gedeeld worden,' weet het gemeentebestuur van Bornem. Omdat het nutskastenproject in meerdere gemeenten uitgerold werd, nam IOED IGEMO de uitvoering ervan op zich, terwijl de gemeentebesturen en heemkringen foto's uitzochten voor de door hun gekozen nutskasten. Drukkerij Baeté uit Puurs stond in voor de uitvoering.

.....
Marlies van Bouwel

'Als gemeenten ervoor kiezen een dienst gratis aan te bieden, dan putten ze uit hun algemene middelen. Daardoor spreiden ze de kosten over de hele bevolking. Soms vragen ze alleen of gedeeltelijk een bijdrage aan wie van een bepaalde dienst gebruikmaakt. Die afweging is een strikt lokale keuze, die niets zegt over goed of slecht beleid.'

VVSG-woordvoerder Nathalie Debast - De Tijd 24/11

De Gemeente Nijlen en de provincie Oost-Vlaanderen winnen de tweejaarlijkse Vlaamse Planningsprijs! Sofie Dascotte (UA) wint de Afstudeerprijs. De prijzen werden uitgereikt op de VRP-Werelddag van de Stedenbouw in @StadDeinze op 29 november. Meer info: <https://bit.ly/2zyTAAC>

@VRPvzw De Vlaamse Vereniging voor Ruimte en Planning - Twitter 30/11

'Wij, mensen, wennen aan lelijkheid, banaliteit en een ongezonde leefomgeving.' @willymiermans pleit voor een kwaliteitsvolle publieke ruimte, voor goeie architectuur en levendige straten met ruimte voor ontmoeting. #sterkfietsbeleid #fixthemix

@JulieMabilde Team Vlaams Bouwmeester - Twitter 4/12

Bert Janssens @VVSGInternat: Local is the new black. If you don't involve the local level you can forget about the #SDGs. But there is no blueprint for localising SDGs - so we need to break them down into vision and match with local indicators. #civilsociety

@EESC_SDO EESC Sustainable Development - Twitter 30/11

.@Lielauwers vraagt terecht hoe de centrale overheden kleinere steden en gemeenten zullen ondersteunen in het #smartcity-verhaal. We moeten absoluut vermijden dat de digitale kloof tussen groot en klein vergroot. Ook zij maken deel uit van #smartflanders #tdv18

@Ndumarey_VVSG Nathalie Dumarey, stafmedewerker @VVSG #smartcities - Twitter 29/11

Primeur: Kempens gft wordt groen gas. De productie van het eerste groen gas in België is een feit. Onze gft-vergistinginstallatie is sinds 12/11 aangesloten op het aardgasnet van @eandis_cvba. Het eerste groen gas vindt zijn weg naar de aardgasverbruikers.

@iok_iokafval IOK Afvalbeheer - Twitter 20/11

Verscheidenheid in Veiligheid

Dit boek vergelijkt de diversiteit in perspectieven van professionals en bewoners op publieke veiligheid en op het lokale veiligheidsbeleid in twee havensteden: Rotterdam en Antwerpen. Het plaatst de betekenisgeving van burgers, politiemedewerkers, ambtenaren en bestuurders centraal, in de context van twee kwetsbare wijken in beide steden. De auteur stelt bepaalde veronderstellingen over lokale veiligheid en veiligheidsbeleid ter discussie, zoals het stereotiepe beeld dat vooral 'witte' ouderen zouden klagen over criminaliteit en overlast van 'allochtone' jongeren, of de veronderstelling over een breed gedragen maatschappelijke steun voor repressief veiligheidsbeleid om orde op zaken te stellen. Interviews, observaties en informele gesprekken met burgers en professionals tonen dat de lokale wijk- en beleidscontext zuivere 'transfers' van veiligheidsbeleid tussen de twee steden moeilijk maakt. Het boek is dan ook een aansporing om veiligheid meer te benaderen vanuit de beleving van direct betrokkenen en binnen de context van lokale verhoudingen: politiek, tussen burgers onderling, en van burgers in wisselwerking met lokale professionals.

- T. de Leeuw
- Verscheidenheid in Veiligheid: vergelijkend onderzoek naar perspectieven op veiligheid en lokaal veiligheidsbeleid in Rotterdam en Antwerpen
- Uitgeverij Boom, Den Haag
- 69 euro

Op drukke wegen en hoofdwegen is een fietspad de juiste keuze, in woonbuurten zorg je beter voor gemengd verkeer in een zone 30.

STEFAN DEWICKERE

Geen fietspaden in de wijk

Op hoofdwegen is het aangewezen fietspaden aan te leggen, maar in woonbuurten is dat niet altijd haalbaar. Daar is fietsen in gemengd verkeer alleen mogelijk, als er niet te veel gemotoriseerd verkeer is. Daarom roept Fietsberaad Vlaanderen gemeenten om werk te maken van 'Fix the Mix' en te kiezen voor veilige, gezonde en sociale wijken waar het ook fijn fietsen is.

Te veel en te snel verkeer tast op veel vlakken de kwaliteit van de buurt aan. Fietsers voelen zich niet veilig, voetgangers vinden het allesbehalve aangenaam, aan de schoolpoort loopt het strop... Bewoners en bezoekers ondergaan lawaai, slechte luchtkwaliteit en stress. Kinderen, ouderen en wie minder mobiel is, kunnen of durven zich moeilijk alleen verplaatsen. Hierdoor grijpen buurtbewoners nog vaker naar de auto, ook voor korte verplaatsingen. Door deze vicieuze cirkel verliest de buurt haar aantrekkingskracht. Nochtans willen zeven op tien Vlamingen betere fietsroutes, vooral op de korte afstanden binnen de kernen van steden en gemeenten (Bron: FietsDNA). Dat betekent niet dat een fietspad altijd en overal de oplossing is. Gemengd verkeer kan wel in straten met weinig en traag gemotoriseerd verkeer. 'Het project Fix the Mix van Fietsberaad Vlaanderen biedt een duidelijk instrument en stimuleert gemeenten om ermee aan de slag te gaan,' zegt voorzitter Jan Vermeulen van Fietsberaad.

Het resultaat wordt een gebied waar het fijn vertoeven is met een prettige mix van activiteiten op straten en pleinen.

'We bieden gemeenten een instrument dat hen uitnodigt om de situatie ter plekke te meten, te analyseren en keuzes te maken: komen er meer dan 3500 auto's voorbij per etmaal, leg dan een fietspad aan. Zeker op hoofdwegen is dat de juiste keuze. Maar in woonbuurten herbekijk je beter de verkeerscirculatie: zorg voor gemengd verkeer in zone 30 en weer ook zwaar verkeer en bussen,' zegt Vermeulen.

Volgens burgemeester Lieven Dehandschutter van Sint-Niklaas zie je met een effect: 'We hebben Clementwijk 2 ontworpen als een autoluwe wijk waar fietsers en voetgangers voorrang krijgen. De woonvelden zijn wel bereikbaar voor auto's, maar kriskras verkeer door de wijk is niet mogelijk. Hierdoor krijgt de publieke ruimte een uitgesproken verblijfskarakter met veel aandacht voor groen.'

Ook Mieck Vos, algemeen directeur van de VVSG, vindt dat gemeenten baat hebben bij een helder instrument, maar ze weet dat ze ook financiële stimuli nodig hebben. 'Niet alleen voor de aanleg van fietspaden, maar ook voor maatregelen waarvan we weten dat ze de fietsveiligheid verbeteren op routes met gemengd verkeer.'

.....
Nathalie Debast

Laat de gemeenschapsmunt LimbU rollen

Zwerfvuil opruimen, in een repaircafé werken, bloed of plasma geven, kleding doneren, thuis composteren, een AED-cursus volgen, voor herbruikbare luiers kiezen..., het wordt in Limburg sinds 2018 allemaal vergoed met LimbU's, een gemeenschapsmunt om positieve acties voor duurzaamheid, gemeenschapszin of de plaatselijke economie te stimuleren. Met die munt kun je daarna betalen in musea, zwembaden, plaatselijke handelszaken en restaurants. LimbU werd gelanceerd door Uitmuntend Limburg, een vzw van Limburg.net, de provincie Limburg, RIMO, Het Belang van Limburg en Fairfin. Samen met The Studio, het innovatielab van Belfius, is LimbU ondertussen e-money geworden dat met blockchain op geavanceerde technologie en met de e-money-licentie van Belfius draait. LimbU-platform is momenteel beschikbaar in alle gemeenten van de provincie, zodat inwoners – na registratie op mijnlimbu.be – kunnen deelnemen aan de duurzame acties van Limburg.net. Hetzelfde systeem ontwikkelde The Studio in samenwerking met Flow Pilots voor een mobiliteitsplatform voor scholen en gemeenten waarmee kinderen 'digitale munten' kunnen verzamelen, telkens als ze te voet of met de fiets naar school gaan. Dat unieke beloningssysteem, dat eveneens gebruikmaakt van blockchaintechnologie, wordt al uitgerold in Bonheiden, Peer en Crisnée.

Marlies van Bouwel

Tot 15 februari Coaching voor aanpak zwerfvuil en sluikestort

Mooimakers, het initiatief tegen zwerfvuil en sluikestort van de OVAM, Fost Plus en de VVSG, lanceert een nieuwe oproep voor coachingtrajecten zwerfvuil en sluikestort. Zeven gemeenten ontvangen subsidies en drie jaar lang begeleiding van een Mooimakers-coach voor de aanpak van zwerfvuil en sluikestort. Tijdens die begeleiding leer je structurele maatregelen nemen om zwerfvuil en sluikestorten beter beheersbaar te maken. Mooimakers selecteert in het voorjaar zeven trajecten, in de tweede helft van 2019 volgt een nieuwe oproep.

mooimakers.be/coachingtrajecten

**PURE
ADVOCATEN**

**Al meer dan 40 tevreden
lokale besturen.**

Ook voor u staan wij klaar.

**Voskenslaan 34 – 9000 Gent
info@pureadvocaten.be
www.pureadvocaten.be**

De toekomst is aan de vrouw

Het aantal vrouwelijke burgemeesters in Vlaanderen blijft bedroevend laag. In iets meer dan 40 van de 300 gemeenten staat sinds 1 januari een vrouw aan het roer. Elf kwamen er op de laatste dag van november bijeen op de eerste verdieping van het prachtige stadhuis van Sint-Truiden. Ze kwamen unaniem tot twee conclusies: dit zouden we meer moeten doen en de toekomst is aan de vrouw.

Wie is wie?

Gastvrouw **Veerle Heeren** (CD&V) begint aan haar tweede bestuursperiode als burgemeester van Sint-Truiden. Ze leidt een coalitie met Open VLD en N-VA.

Marleen Peeters (N-VA) ruilt de oppositiebanken voor de burgemeesterssjerp in Lille. Haar partij gaat samenwerken met Groen, de partij waarmee ze goed oppositie heeft gevoerd.

Karin Derua (Open VLD) wordt de eerste vrouwelijke burgemeester van Boortmeerbeek. Ze stond als eerste schepen op de tweede plaats op de liberale lijst, maar haalde de meeste voorkeurstemmen. Ze zet de coalitie met SP.A voort.

In Wellen kreeg de uittredende coalitie SP.A-CD&V het vertrouwen van de kiezer. Burgemeester **Els Robeyns** (SP.A) leidt ook de komende zes jaar de bestuursploeg.

Destelbergen krijgt voor het eerst een vrouw als burgemeester, **Elsie Sierens** (Open VLD). Ze was het voorbije anderhalf jaar schepen. Haar partij vormt een meerderheid met N-VA.

Veerle Baeyens (N-VA) blijft burgemeester van Haaltert. Het bestuur van N-VA en SP.A overleefde een woelige periode met onbestuurbaarheid, kreeg het vertrouwen van de kiezer en gaat door met CD&V als derde partner.

In Zutendaal nam schepen **Ann Schrijvers** (Zutendaalse Volkspartij ZVP) anderhalf jaar geleden de burgemeesterssjerp over van haar partijgenoot Jef Bobbaers. Haar partij heeft na de verkiezingen van oktober een ruime absolute meerderheid.

Nele Geudens (CD Meerhout) zet een traditie van meer dan veertig jaar christendemocratische burgemeesters voort in Meerhout. Ze was schepen en OCMW-voorzitter, en volgt Jos Engelen op in een coalitie met SP.A.

In Zemst is **Veerle Geerinckx** (N-VA) de eerste vrouwelijke burgemeester. Ze was eerste schepen in de vorige bestuursperiode en vormt een coalitie met SP.A, Groen en de lokale partij Vlam.

Ook in Herentals staat voor het eerst een vrouw aan het roer, **Mien Van Olmen** (CD&V). Ze was zes jaar oppositieraadslid, twaalf jaar schepen en zal de komende zes jaar de gemeente besturen met N-VA als coalitiepartner.

Katrien Partyka (CD&V) ten slotte was vijftien jaar schepen in Tienen en is er sinds 2015 burgemeester. Haar partij bestuurt samen met Open VLD, N-VA en Groen.

BART LUSJY

Elsie Sierens:

‘We hebben een nieuwe coalitiepartner, er zijn veel nieuwe schepenen. Ik voel nu al dat er een nieuwe dynamiek, een goede symbiose komt in het college.’

Vijf burgemeesters die opnieuw een mandaat kregen van de kiezer en zes nieuwelingen gingen in op de uitnodiging van de stad Sint-Truiden en *Lokaal* om hun visie en ervaringen te delen. De hartelijke ontvangst met koffie en taart zette de toon voor een inspirerende namiddag.

Wat is de grootste uitdaging voor de komende zes jaar?

Karin Derua: ‘Ik wil de oppositie bij het beleid betrekken. Oppositieraadsleden hebben ook een stem van het volk gekregen. Toch worden hun voorstellen in veel gemeenten niet eens in overweging genomen, constructief samenwerken wordt beloofd.’

Marleen Peeters: ‘Wij willen transparanter besturen en van communicatie een speerpunt maken. Lille had sinds mensenheugenis dezelfde bestuursploeg, die deed wat ze altijd had gedaan. Dat wordt nu doorbroken, we willen dat burgers en administratie meer bijdragen aan het beleid en weer fier zijn op de gemeente.’

Elsie Sierens: ‘Ik voel nu al dat er een nieuwe dynamiek, een goede symbi-

ose komt in het college. We hebben een nieuwe coalitiepartner, er zijn veel nieuwe schepenen. Er staan veel projecten op stapel: een school, een recreatiezone, een sociaal huis.’

Veerle Heeren: ‘We hebben in de voorbije bestuursperiode het stadhuis, de markt en een deel van de stadskern vernieuwd. Nu zullen we de binnenstad voort afwerken. Een belangrijk dossier zijn de riolen. Een tweede speerpunt is het nieuwe stadskantoor op de Minderbroedersite. Dat hangt samen met een andere prioriteit: meer aandacht voor het overal aanwezige religieuze erfgoed.’

Veerle Geerinckx: ‘We willen een einde maken aan de oude politieke cultuur van elkaar intimideren en moddergooien. Ook voor de burgers wordt dat aanpassen: ze zijn nog opgevoed in de geest van het dienstbetoon. Wij gaan voor echt beleid op het vlak van onder meer erfgoed, openbare werken, fietsen, landelijkheid.’

Veerle Baeyens: ‘Onze prioriteiten zijn de ontwikkeling van een sportsite, het creëren van meer kinderopvang, en meer participatie om de identiteit van elk dorp te versterken binnen het gro-

tere geheel van de gemeente. Belangrijk is de horizontale invalshoek: in het meerjarenplan zullen we niet meer thematisch maar projectmatig werken.’

Ann Schrijvers: ‘Veel mensen liggen wakker van de verkeersveiligheid. We hebben intussen de fietsring gerealiseerd, maar we gaan door met grote ingrepen en kleine aanpassingen. Andere prioriteiten zijn het autovrij herinrichten van de sportzone en ook de financiën. De gemeente is financieel heel gezond, maar we merken wel de gevolgen van de vergrijzing en de taxshift.’

Els Robeyns: ‘Naast de grote projecten voor verkeer en mobiliteit was en is mijn stokpaardje communicatie. We hebben open gecommuniceerd en de inwoners bij het beleid betrokken. Die participatie willen we nog versterken, op een moderne manier.’

Mien Van Olmen: ‘Herentals moet zijn troeven veel meer uitspelen. Inwoners moeten weer fier zijn op de stad, bezoekers en toeristen moeten de weg erheen vinden. We willen een stad op mensenmaat blijven en tegelijkertijd tegemoetkomen aan onze centrumfunctie voor de regio die meer huis-

Els Robeyns:

‘We hebben open gecommuniceerd en de inwoners bij het beleid betrokken. Die participatie willen we nog versterken, op een moderne manier.’

vesting, werkgelegenheid en mobiliteit vraagt. Om iets te doen aan de vereenzaming in de stad en de twee deeldorpen zijn er meer inspanningen nodig voor buurtzorg, netwerkopbouw.'

Nele Geudens: 'Onze belangrijkste uitdaging is ook mobiliteit. Meerhout ligt vlak bij de E313, we hebben veel last van sluipverkeer en alle problemen die daarmee gepaard gaan: luchtkwaliteit, filedruk, onveiligheid, onderhoud van wegen.'

Katrien Partyka: 'Wij willen een efficiënte organisatie op poten zetten die tegemoet komt aan de veranderde maatschappelijke uitdagingen, zoals een steeds mondiger burger die inspraak wil. De lokale overheid moet meer regisseur worden. Ze moet wat er aanwezig is in de gemeente meer kansen geven en niet alles zelf willen doen. Ze

moet klaar zijn om meer projectmatig en burgergericht te werken.'

Hoe gaat u om met de oppositie?

Veerle Geerinckx: 'Er is soms de facto een overlapping. Onze vroegere coalitiepartner is naar de oppositie verhuisd, drie oppositiepartijen hebben de omgekeerde beweging gemaakt. Projecten van de vorige meerderheid lopen nu nog door.'

Veerle Baeyens: 'Je moet altijd communiceren en de oppositie de nodige informatie geven, zodat je eventuele ergernissen en misverstanden kunt vermijden.'

Marleen Peeters: 'Ik heb ervaren dat het niet prettig is als oppositiepartij veel te vragen en weinig te krijgen, en regelmatig met een kluitje in het riet te worden gestuurd. Die houding van de

meerderheid heeft ook aanleiding gegeven tot onze goede band met de andere oppositiepartij, Groen, waarmee we nu de nieuwe meerderheid vormen. Ik ben niet van plan me op dezelfde manier te gedragen.'

Veerle Heeren: 'Je moet constructief oppositie voeren. Als je de meerderheid alleen maar aanvalt, groeit er aversie tussen mensen. In Sint-Truiden was de N-VA constructief, nu zijn ze toegetreden tot de meerderheid.'

Karin Derua: 'We willen alle partijen in de gemeenteraad betrekken bij de opmaak van het mobiliteitsplan. We zullen hen uitnodigen om in de commissie te zetelen, want ook zij vertegenwoordigen een deel van de bevolking.'

Mien Van Olmen: 'We hebben in de voorbije bestuursperiode de oppositie betrokken bij de opdrachtomschrij-

PROBIS
GROEP

MEEDENKEN MEEDOEN MEEGROEIEN

PROBIS
consulting

CC CONSULT

CC SELECT

vzw VORM

onafhankelijk advies en praktische dienstverlening

voor lokale overheid, zorg- en welzijnsorganisaties

Probis Consulting begeleidt zorgorganisaties bij de operationele werking: strategie, organisatieontwikkeling, financieel beleid en hr-management.

CC Consult begeleidt lokale besturen bij de uitbouw van een duurzame en dynamische organisatie.

CC Select werving, selectie en evaluatie van nieuwe en huidige medewerkers.

vzw Vorm vorming, training, coaching en loopbaanbegeleiding op alle niveaus.

Veerle Geerinckx:

‘Schepenen denken nog vaak in functie van bevoegdheden, net als de administratie. Het is een uitdaging om langzaam naar het projectgerichte op te schuiven, maar het moet.’

ving van enkele grote projecten. Ook in de stuurgroepvergadering had elke fractie een afgevaardigde die de projecten stapsgewijs opvolgde. Op die manier voorkom je dat bij een eventuele bestuurswissel een project ingrijpend wordt gewijzigd.’

Veerle Baeyens: ‘We hebben vastgesteld dat de oppositie vaak niet aanwezig was op de commissies. Op de gemeenteraad maakte ze dan uiteraard een slechte beurt. Nu zullen we die werking nog versterken, met onder meer een nieuwe verkeerscommissie. Ik denk dat de oppositie er nu wel zal zijn om constructief mee te werken. Een oppositie die systematisch alles afbreekt, wordt door de kiezer afgestraft.’

Projectmatig werken is al enkele keren gevallen. Wat betekent dat in feite?

Katrien Partyka: ‘De burger denkt niet in diensten of loketten, en heeft geen boodschap aan de manier waarop wij georganiseerd zijn. Dat wil zeggen dat we meer op doelstellingen moeten werken. Bijvoorbeeld, we willen een goed vrijetijdsaanbod. Wie dat organiseert, is niet de belangrijkste vraag. Of, we willen een propere stad. Daar moet je

samen, projectmatig aan werken: de veegdienst, de dienst openbare werken, de preventiedienst die de boetes uitschrijft, de dienst financiën die een belasting invoert. Dat is dan geen project van schepen of dienst x of y, maar van een team.’

Ann Schrijvers: ‘Zo hebben wij de voorbije zes jaar gewerkt, wellicht ook omdat we nieuw waren en nog niet in dat stramien zaten van een eigen terrein voor iedere schepen.’

Veerle Geerinckx: ‘Dat vraagt een echte cultuurverandering. Schepenen denken nog vaak in functie van bevoegdheden, net als de administratie. Het is een uitdaging om langzaam naar het projectgerichte op te schuiven, maar het moet.’

Elsie Sierens: ‘Een goede samenwerking tussen de diensten werkt bevorderend, dit kan tot mooie en interessante projecten leiden. Vanuit die optiek zal het nieuwe college ook op basis van een matrix werken waar we niet eng maar ruim meedenken bij het realiseren van projecten en initiatieven.’

Veerle Baeyens: ‘Je moet voor een project altijd een trekker en een aanjager hebben in de administratie. In het be-

gin was dat wat zoeken, maar nu willen de ambtenaren daar ook naartoe. Ze krijgen verantwoordelijkheid en voldoening.’

Veerle Heeren: ‘Ook participatie van burgers wordt belangrijker. De renovatie van een ontmoetingscentrum in een deelgemeente is een mooi participatietraject geworden. Een ander succesvol project is “Dorp in de kijker” in de achttien kerkdorpen. De technische diensten hebben eerst een analyse gemaakt van elk dorp. Daarmee zijn we ter plaatse gegaan, iedereen kon vragen en opmerkingen voorleggen. Gedurende de daaropvolgende maanden probeerden we dan al meteen zoveel mogelijk kleine dingen op te lossen. Kleine zaken wekken veel frustratie op. Als je die snel uit de wereld helpt, kom je al ver.’

Doen vrouwen anders aan politiek dan mannen?

Veerle Heeren: ‘Ik zou eerst willen zeggen dat politiek een mannenwereld blijft met mannelijke regels. Het gevaar is dat je die regels overneemt, zonder het te beseffen. Ik ben er nochtans van overtuigd dat de toekomst vrouwelijk is.’

Els Robeyns: ‘Vrouwen doen het effici-

Veerle Baeyens:

‘Je moet voor een project altijd een trekker en een aanjager hebben in de administratie. In het begin was dat wat zoeken, maar nu willen de ambtenaren daar ook naartoe. Ze krijgen verantwoordelijkheid en voldoening.’

Veerle Heeren:

‘Politiek blijft een mannenwereld met mannelijke regels. Het gevaar is dat je die regels overneemt, zonder het te beseffen.’

enter, we zijn meer *to the point*. Ik kan niet tegen vergaderen om te vergaderen.’

Elsie Sierens: ‘We zijn empathischer, we detecteren sneller gevoeligheden, ook bij het personeel.’

Ann Schrijvers: ‘Ik denk dat dat meer te maken heeft met persoonlijkheid, niet zozeer met het verschil man-vrouw.’

Veerle Baeyens: ‘Een vrouw leidt de gemeente toch op een andere manier dan een man, met meer diplomatie, partijgrensoverschrijdend.’

Veerle Geerinckx: ‘Mannen meten zich een andere vorm van leiderschap aan. Ze zijn veel directiever: zo zal het zijn, dat is beslist. Vrouwen zijn meer luisterbereid en staan meer open voor inspraak. In de volgende fase is het net

omgekeerd. Mannen durven dan wel eens hun beslissing terug te schroeven, als er iemand komt klagen. Vrouwen kunnen dan harder zijn: de participatie is gebeurd, nu moet het vooruitgaan. Ze gaan meer voor de inhoudelijke visie.’

Els Robeyns: ‘We zijn consequent, mannen zijn dat veel minder.’

Nele Geudens: ‘Wij zijn natuurlijk

voor een **accurate** en **efficiënte** bedeling

Uw ongeadresseerd drukwerk accuraat, betaalbaar én ecologisch vriendelijk bedield? Met of zonder opmaak en drukken? Dat kan voortaan ook voor uw gemeente!

Persoonlijke service dragen wij hoog in het vaandel. Neem vrijblijvend contact met ons op, u merkt dadelijk het verschil.

Uw partner voor kwaliteitsvolle bedelingen!

Turnhoutsebaan 185 bus 1
B-2970 Schilde
0800 64 400
info@vlaamsepost.be
www.vlaamsepost.be

Katrien Partyka:

‘Sinds ik burgemeester ben, ben ik ervan overtuigd dat er parallelle werelden zijn waar je als blanke middenklasse geen weet van hebt.’

kordate dames, anders hadden we niet boven aan de lijst gestaan. Maar ik ken ook consequente mannen, dat hangt af van persoon tot persoon.’

Veerle Heeren: ‘Vrouwen hebben soms meer lef om de dingen in handen te nemen. Mijn twee mannelijke voorgangers hebben het dossier van de riolen laten liggen. Ik heb er werk van gemaakt, ook al heb ik er me niet populair mee gemaakt.’

Hoe ziet u zichzelf?

Veerle Geerinckx: ‘Als inspirator, als coach.’

Veerle Heeren: ‘Als burgermoeder en aanspreekpunt. Iemand die tijd neemt en luistert, en toch zorgt dat de dossiers vooruitgaan. Iemand die anticipeert op conflicten.’

Sommigen hier zijn ook nationaal, Vlaams of provinciaal actief. Is dat belangrijk?

Els Robeyns: ‘Ik spreek nu tegen het standpunt van mijn eigen partij, maar ik vind het goed dat mensen met een lokaal mandaat in Brussel actief zijn en daar binnenbrengen wat er in de Dorpsstraat leeft. Zonder die voeling

met de realiteit ben je heel theoretisch bezig. Ik weet waarover ik spreek, want ik zat in het parlement voordat ik een lokaal mandaat had. Omgekeerd is het belangrijk dat je in Brussel de belangen van je gemeente en regio kunt verdedigen.’

Katrien Partyka: ‘De realiteitszin is zeker een groot voordeel van de cumul. Ik zie als burgemeester wekelijks mensen die dakloos zijn, ik kom in onderkomen huizen. Als je alleen in Brussel bent, is de afstand toch groter. We denken allemaal dat we voldoende verschillende mensen kennen, maar sinds ik burgemeester ben, ben ik ervan overtuigd dat er parallelle werelden zijn waar je als blanke middenklasse geen weet van hebt. Omgekeerd neem ik van Brussel de bredere kijk op de zaken mee naar de gemeente. Maar ik ben in principe tegen cumul, op voorwaarde dat het verbod voor iedereen geldt.’

Veerle Heeren: ‘Het is *a hell of a job* om de twee te combineren.’

Els Robeyns: ‘Een stad als Sint-Truiden is niet te vergelijken met Wellen. Bij mij is het ook druk, maar als ik niet meer in het parlement zou zitten,

zou ik een andere baan zoeken.’

Veerle Geerinckx: ‘Nu gaat het nog enkel over de cumul, maar de goede kanten aan de combinatie worden vergeten. Ik ben zelf Vlaams ambtenaar en adviseur geweest. Als je Vlaams of federaal actief bent, voel en zie je de grote tendensen veel vlugger zoals projectgericht werken of ontvoogding en kun je de gemeentelijke administratie erop voorbereiden.’

Bent u als burgemeester publiek bezit?

Ann Baeyens: ‘Absoluut. Ik probeer een paar uur per week tot rust te komen en dan thuis niet enkel fysiek maar ook mentaal aanwezig te zijn.’

Veerle Heeren: ‘Zelfs op vakantie word ik aangesproken.’

Kunt u nog rustig boodschappen doen?

(algemene hilariteit)

Karin Derua: ‘Een warenhuis heeft al eens aangeboden om een tafel en twee stoelen te plaatsen, zodat ik daar zitdag kan houden.’■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL EN MARLIES
VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

Karin Derua:

‘Een warenhuis heeft al eens aangeboden om een tafel en twee stoelen te plaatsen, zodat ik daar zitdag kan houden.’

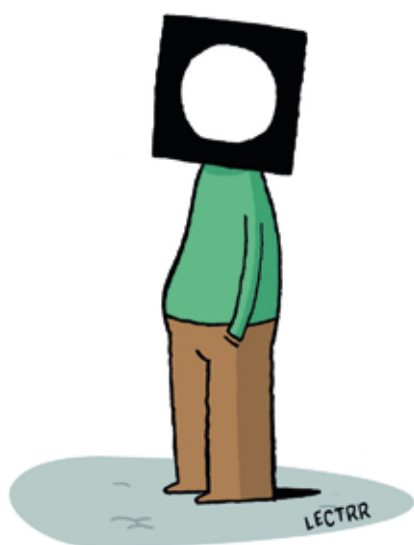

Proficiat!

U bent één van de 7398 verkozenen voor een gemeenteraad (en dus OCMW-raad) in Vlaanderen. De kiezers hebben u aangeduid om het lokale beleid mee vorm te geven en de verwachtingen zijn hooggespannen. U wil uw eigen accenten leggen, maar moet natuurlijk ook rekening houden met een steeds complexere samenleving en regelgeving.

Dit boekje wil u goed voorbereid aan de start brengen. En met deze werkwijzer vindt u ook daarna gemakkelijk uw weg in de boeiende en gevarieerde wereld van de lokale politiek.

Startersboek voor gemeente- en OCMW-raadsleden 100 en meer vragen en antwoorden

ISBN: 978-2-509-03330-7

Voor meer info & bestellingen:
www.politeia.be

politeia

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

EXELLO.net
Excelleren. Faciliteren. Continueren.

vlofin
VLAAMSE OVERHEID FINANCIËEL BEHOUDEN

Burgerinitiatieven trekken de gemeente aan de mouw

Het Centrum voor Burgerschap en Participatie Civitaz bracht ruim 350 burgerinitiatieven in beeld. 'Ze ontstaan vanuit een persoonlijke betrokkenheid die tot een gedeelde behoefte wordt opgetild,' zegt coördinator **Elke Plovie**. 'Gemeenten weten niet altijd goed hoe ze met die initiatieven om moeten gaan. Ze passen vaak niet in de hokjes van het lokale bestuur en sommige begeven zich uitdrukkelijk op politiek terrein. Toch is het goed het debat aan te gaan. Initiatief wijst op betrokkenheid, apathie bij de burger is veel erger.'

Elke Plovie is coördinator van Civitaz, het Centrum voor Burgerschap en Participatie van de UC Leuven-Limburg. Civitaz stelde onlangs zijn onderzoek naar burger-initiatieven voor: voor welke thema's zetten ze zich in, wie maakt er deel van uit, hoe is de relatie met de traditionele middenveldorganisaties en met de overheid? 'We hebben in totaal 364 burgerinitiatieven bekeken. We pretenderen niet dat die representatief zijn voor wat er in Vlaanderen gebeurt. We hebben onze studenten in 2015 en 2016 gevraagd om in het kader van het vak wetenschappelijk onderzoek een burgerinitiatief in hun omgeving op te zoeken en het een vragenlijst met open en gesloten vragen voor te leggen. De burgerinitiatieven die we in beeld hebben gebracht, worden vooral gedragen door de hooggeschoolde, blanke middenklasse. Dat heeft te maken met onze onderzoeksmethode via studenten, maar ook omdat mensen met een migratieachtergrond en andere kwetsbare burgers

zich veel informeler organiseren en vaak onder de radar blijven. Burgerinitiatieven die de publieke ruimte opzoeken, zijn typisch die van mannen uit de middenklasse. Daarom zouden we in de toekomst graag verder onderzoek doen naar de burgerinitiatieven die niet in de schijnwerpers staan, bijvoorbeeld zelforganisaties van mensen met een migratieachtergrond of kleinschalige activiteiten in verband met zorg die vaak door vrouwen worden gedragen.'

Persoonlijke betrokkenheid

Hoe dan ook ontstaan veel burgerinitiatieven vanuit een persoonlijke betrokkenheid. Mensen worden in hun persoonlijke leefomgeving door iets geraakt, delen verhalen met personen die hetzelfde ervaren, voelen een gezamenlijke behoefte en verenigen zich. De initiatieven ontstaan vaak klein aan de keukentafel en evolueren snel. Elke Plovie: 'Mobiliteit in de straat, de buurt, de wijk, de gemeente is daar een typisch voorbeeld van.

Net als leefbaarheid. We hebben ook veel initiatieven geteld in verband met vluchtelingen, die de voorbije jaren zeer zichtbaar waren in het straatbeeld en in het nieuws. Eenzaamheid en ontmoeting zijn ook thema's waarvoor mensen zich verenigen. Burgers voelen ook dat er behoefte is aan materiële hulpverlening voor mensen in armoede. Dat gaat dan over voedselbedeling of het verdelen van kleding. Andere burgerinitiatieven springen in de gaten die het beleid laat vallen. De wachtlijst voor personen met een beperking zet mensen ertoe aan zelf een project te ontwikkelen, naast de reguliere zorg. Ook de afschaffing van de verplichting om een openbare bibliotheek te hebben geeft aanleiding tot het ontstaan van actiegroepen.'

Burgerinitiatieven lijken nieuw, maar ze bestaan al veel langer. Een hele hoop armoedeorganisaties en voorzieningen voor personen met een beperking bijvoorbeeld zijn ooit ontstaan op initiatief van burgers.

STEFAN DEWICKERE

elkaar slaan en op het beleid willen wegen, een maatschappelijke verandering in gang willen zetten. 'Op dat punt is een belangrijke opdracht weggelegd voor het middenveld en de professionals. Zij kunnen de burgerinitiatieven ondersteunen zonder ze te incorporeren, ze kunnen hun stem versterken. Ze zijn soms ook belangrijk om de continuïteit van projecten te verzekeren. Sommige initiatieven verdwijnen of doven uit. Als het over een moestuin gaat, is dat niet zo erg, misschien komt er over enkele jaren wel weer een project op dat braakliggende terreintje. Als het natuurlijk over een opvanginitiatief voor mensen met een beperking gaat, is de voortzetting wel erg belangrijk. En dat lukt soms beter door samen te werken met het middenveld. Je ziet dan ook burgerinitiatieven die aansluiten bij een koepel: een armoedeorganisatie die een afdeling wordt van Welzijnzorg, een vierdepijlervereniging die wel haar eigenheid behoudt maar onder de vleugels van 11.11.11 opereert.'

Het onderzoek van Civitaz toont aan dat in veel burgerinitiatieven sowieso

Rol voor het middenveld

Echt interessant wordt het voor Elke Plovie als burgerinitiatieven het han-

delingsniveau overstijgen, als bijvoorbeeld alle buurtmoestuinen in een stad of cohousingprojecten de handen in

RESPONSIBLE OFFICE

Wenst u uw aankopen voor kantoorartikelen, schoolartikelen, papier & papierwaren te verduurzamen?

Op www.responsible-office.be worden enkel producten met een onafhankelijk en gerenommeerd milieucertificaat getoond.

Elke Plovie:
‘De ambtenaar die niet aan zijn bureau blijft zitten of de beleidsmaker die de straat op gaat, kan burgerinitiatieven oppikken en proberen te versterken.’

STEFAN DEWICKERE

professionals actief zijn, ambtenaren bijvoorbeeld of experts op een bepaald domein. Er is ook een duidelijke link met het traditionele middenveld, er is overlap. Die mensen brengen hun competenties en netwerk mee naar het burgerinitiatief. Aan de andere kant hebben middenveldorganisaties het moeilijk om vrijwilligers aan te trekken en kijken ze met interesse naar hoe burgerinitiatieven dat doen. Elke Plovie: ‘Het belangrijkste verschil is dat die initiatieven aansluiting vinden bij de leefwereld van de mensen en vertrekken vanuit een concrete behoefte. Klassieke middenveldorganisaties zijn dat een beetje uit het oog verloren, ze zijn soms te veel met zichzelf bezig.’ Overigens zijn veel van die organisaties ontstaan, omdat burgers in lang vervlogen tijden de kar hebben getrokken. Burgerinitiatieven lijken nieuw, maar ze bestaan al veel langer. Een hele hoop armoedeorganisaties, sociaal-culturele organisaties en voorzieningen voor personen met een beperking bijvoorbeeld zijn ooit ontstaan op initiatief van burgers.

Niet bang zijn

Lokale overheden kunnen burgerinitiatieven op veel manieren ondersteunen: door de vereniging te erkennen,

financiële en logistieke steun te geven, in te staan voor een vrijwilligersverzekering, er een artikel aan te wijden in het informatieblad, verschillende initiatieven bijeen te brengen, advies te geven enzovoort. ‘Of en hoe de gemeente ondersteunt, hangt van verschillende factoren af,’ zegt Elke Plovie. ‘Het heeft te maken met de mate waarin de gemeente burgerinitiatieven faciliteert. Aarschot bijvoorbeeld heeft een talentbank en brengt mensen letterlijk bij elkaar. Het heeft ook te maken met aanwezig zijn in de gemeente, in de wijk. De ambtenaar die niet aan zijn bureau blijft zitten of de beleidsmaker die de straat op gaat, kan burgerinitiatieven oppikken en proberen te versterken. Ook het type burgerinitiatief speelt een rol. Een vierdepijlerorganisatie kan terecht bij één ambtenaar, bij één dienst, bij één adviesraad en kan vlot ondersteuning krijgen. Een initiatief met betrekking tot zorg valt niet in één hokje van het lokale bestuur. Dat moet aankloppen bij de dienst gebouwen, bij welzijn, vaak ook bij Vlaamse en federale diensten. De overheid is niet georganiseerd voor dat soort vragen en dan is het moeilijker om ondersteuning te bieden. Het heeft ook te maken met de aard van de vraag. Een burgerinitia-

tief dat tafels, stoelen en een feestcheque vraagt, dat is eenvoudig en veilig. Buurtcomités die zich verenigen en zich op politiek terrein begeven, bijvoorbeeld voor thema’s als mobiliteit en leefbaarheid, zijn van een andere orde. Vaak leidt dat tot spanningen, soms tot teleurstellingen, omdat burgers het gevoel krijgen dat er niets beweegt. Spanningen zijn er overigens ook binnen een burgerinitiatief, omdat ook daar uiteraard verschillende belangen spelen. We moeten participatie zeker niet romantiseren.’

Elke Plovie stelt vast dat sommige beleidsmakers bang zijn voor participatie en het debat uit de weg gaan. ‘Dat is geen goed idee. Voer het gesprek, luister naar de verschillende stemmen, haal het debat uit de conflictsfeer en creëer ruimte voor een democratisch proces. Dat burgers initiatief nemen, wijst op betrokkenheid. Apathie is veel erger.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Het Decreet Lokaal Bestuur is in werking: hoe maakt uw gemeente het zittingsverslag?

“Voorheen was de verslaggeving van de zittingen van de gemeenteraad zeer tijdrovend. Dankzij de dienstverlening van NotuBiz bespaart het secretariaat veel tijd en hebben we een integraal verslag snel en online beschikbaar.”

Gemeente Heist-op-den-Berg

Sinds 1 januari 2019 is het Decreet Lokaal Bestuur officieel inwerking getreden. Dit betekent dat steden en gemeenten vanaf heden moeten voldoen aan de eisen in dit decreet omtrent verslaggeving. Zo is het maken van een zittingsverslag nu verplicht en moeten de notulen en agenda van deze zittingen online worden gepubliceerd. Uit inventarisatie van NotuBiz blijkt dat nog niet alle steden en gemeenten een efficiënte oplossing hebben om te voldoen aan deze eisen. En dat terwijl er veel tijd en geld bespaard kan worden met een goede oplossing.

Eén van deze oplossingen is het vervangen van het zittingverslag door een audio opname. Als partner van lokale besturen heeft NotuBiz jarenlange ervaring met het maken van zittingsverslagen. Wij bieden verschillende diensten aan waarmee u stapsgewijs kunt voldoen aan alle eisen van het decreet omtrent verslaggeving.

Zittingsverslag in audio

Met de digitale verslaggevingstool van NotuBiz wordt u volledig ontzorgd en ontvangt u de integrale opname van de zitting in audio op een aparte webpagina.

Overzichtelijk en doorzoekbaar verslag

Als aanvulling op het audioverslag biedt NotuBiz de mogelijkheid om een agenda te tonen op de webpagina van het verslag waarbij ieder individueel agendapunt aanklikbaar is. Dit kan tevens op sprekersniveau waardoor er een overzichtelijk en volledig doorzoekbaar verslag ontstaat.

Notulen integratie

Het is tevens mogelijk om notulen en stemmingen te integreren in het verslag. Hierdoor zijn de besluiten per agendapunt te raadplegen en voldoet uw stad of gemeente ook aan de bekendmakingsplicht van het Decreet Lokaal Bestuur.

Ervaringen met een digitaal zittingsverslag

Momenteel verzorgt NotuBiz voor verschillende Vlaamse steden en gemeenten het zittingsverslag. “De verslagen van de gemeenteraad zijn nu het zittingsverslag zoals deze decretaal horen te zijn, met onder andere de aan- en afwezigheden, de genomen beslissingen, de bewegingen tijdens de zitting en de toegevoegde vragen en antwoorden,” aldus gemeente Heist-op-den-Berg. “Dit heeft ons veel tijdswinst opgeleverd. Het zittingsverslag en de agenda staan nu geïntegreerd online zodat eenvoudig terug is te vinden wat er is gezegd tijdens een zitting.”

Meer weten?

Wilt u meer weten over de mogelijkheden van het digitaal publiceren van zittingsverslagen? Wij gaan graag met u in gesprek en geven u vrijblijvend advies!

Voor **meer informatie** kunt u onze website www.notubiz.be bezoeken of **contact** met ons opnemen via emailadres sales@notubiz.be.

Eén avond per week **politieke markt**

Omdat democratie belangrijk is, inclusief burgerparticipatie, omdat alle onderwerpen het verdienen dieper uitgespit te worden, maar niet noodzakelijk door alle raadsleden, en om het aantal vergaderavonden te verminderen komt de gemeenteraad van Almere elke donderdagavond samen. Vanavond al voor de 533ste keer.

De wekelijkse vergaderavond in Almere begint om 18 uur met het presidium, zeg maar het dagelijks bestuur van de gemeenteraad, bestaande uit vijf raadsleden van verschillende partijen. Samen met de burgemeester die de voorzitter is van de gemeenteraad en samen met de griffier die er de secretaris van is, beslissen deze raadsleden welke agendapunten volgende week donderdag besproken worden, ze wikken en wegen of de punten klaar zijn voor de politieke markt of voor de gemeenteraad. Na dit overleg eten ze samen en om 19 uur begint de politieke markt, waar in vier zalen op een half of een heel uur telkens een punt wordt uitgediept en verwerkt tot het 'besluitrijp' is om er de week daarna beslissingen over te nemen. Om 21 uur start normaal de gemeenteraadsvergadering in de grote raadzaal. Op de avond van ons bezoek is de volgorde omgedraaid, want eerst wordt de begroting in de raadzaal besproken. 'De inhoud bepaalt de vorm,' legt griffier Dirk Jan Pruim

ons in de kantine van het gemeentehuis uit bij een reeiletje met gegrilde groenten. 'Voor het dualisme kende Almere ook een gemeenteraad met commissies met telkens een vaste samenstelling van raadsleden die de stukken voor de besluitvorming in de gemeenteraad voorbereidden. Van dat systeem van commissies zijn we afgestapt. Tijdens de politieke markt komt elk onderwerp op een ander moment aan de beurt. Dat zul je straks wel zien.'

Inhoud bepaalt de vorm

Al was Dirk Jan Pruim niet echt fan van het dualisme, toch wilde hij van Almere een van de beste duale steden maken. 'Ik ben hier in 2001 gestart. In 2003 zijn we met het presidium begonnen, dat draaide goed, maar voor de rest deden we precies hetzelfde als tevoren. Als we uitgingen van generalistische raadsleden, van mensen die niet eindeloos moesten studeren voor ze iets konden zeggen of beslissen, moesten we hen bijstaan in het vergaren en vergroten van kennis. Daar-

De fotograaf maakt het staatsieportret van de gemeenteraad. De verkiezingen in maart 2018 leidden tot een grondige vernieuwing en ook nadien was er nog veel verloop.

Hoe werkt het?

Het dualisme dat in 2002 in Nederland werd ingevoerd, splitste de taken van de gemeenteraad en het college. Het college voert uit, de gemeenteraad controleert. Wethouders, zoals schepenen in Nederland heten, hoeven niet verkozen te zijn, ze zitten niet in de raad, waardoor de raad kan beslissen specialisten tot wethouder aan te stellen. De secretaris ondersteunt het college, bij de gemeenteraad doet een andere ambtenaar dat, namelijk de griffier. De Nederlandse gemeenten vullen dit dualisme allemaal verschillend in. In Almere werd het in 2004 zeer doorgedreven uitgewerkt met de politieke markt. Al verandert de markt in Almere nog voortdurend, het systeem heeft in veel gemeenten navolging gekregen. Er zijn nog veel verschillen, zo wordt de burgemeester in Nederland niet verkozen door de bevolking maar voorgedragen door de gemeenteraad en aangesteld door de regering. De raadsledenvergoeding bedraagt kosten inbegrepen in Almere zo'n 1700 euro per maand.

gemeenteraad.almere.nl voor informatie en filmpjes over de werking van de raad
www.pruimpraat.nl voor de visie van Dirk Jan Pruim

naast was de vergaderdruk hoog, zo'n tachtig tot negentig avonden per jaar. Omdat Almere een heel jonge stad was met weinig ervaring in openbaar bestuur, wilden we tegelijk de politiek allure geven en laagdrempelig maken. Daarom besloten we vanaf dan op koopavond een open gemeentehuis te zijn waar de inwoners van Almere ook naar de politieke markt konden komen om te luisteren naar wat er in hun gemeente gaande was. We wilden mensen de kans geven hun zeg te komen doen, zonder dat ze politiek deskundigen waren.' Bij een fruitsalade als toetje vertelt hij dat ze toen bepaalden dat de inhoud leidend was voor de soort vergadering. Nu, vijftien jaar later, zijn er van de tachtig vergaderavonden zo'n 35 per jaar overgebleven. Elke donderdagavond, behalve tijdens de vakanties, is het gemeentehuis open, alle raadsleden zijn aanwezig en het publiek kan komen kijken.

Spelregels wijzigen

De carrousel van de politieke markt gebeurde in het begin met blokken

van een kwartier, nu zijn het telkens blokken van een half uur. Als het debat op dat halve uur, of een enkele keer een uur, klaar is, dan volgt een week later het besluit. Is het debat nog niet beslecht, dan komt het onderwerp een week later opnieuw op de markt. Terwijl het vroeger soms zes weken duurde voordat een onderwerp werd afgesloten, kan het nu normaal op twee weken tijd naar de raad. Er zijn spelregels. Zo komen nieuwe moties of amendementen niet meteen ter sprake, wel een week later. 'Zo wordt de inhoud helderder,' zegt Dirk Jan Pruim voor wie aan de uitspraak het kwaliteitslabel hangt. 'Door het dualisme kregen we als griffie andere taken. In plaats van informatie te ordenen treden we steeds meer op als verbinder met de samenleving. Hoe gebeurt de samenspraak met de stad?' Zelf heeft hij daar nog geen antwoord op, net zomin als hij weet hoe alle data en informatie te ontsluiten. 'Er staat nu heel veel online, naast elkaar, onvindbaar. Hoe zorg je ervoor dat werknemers en inwoners gemakkelijk

Burgemeester Franc Weerwind leidt het debat in de gemeenteraad in goede banen.

kunnen aansluiten? Met die zoektocht ben ik nu bezig.' Een jaar of tien geleden waren er in Almere bovendien raadspanels waarbij 2000 inwoners maandelijks een vijftal vragen gemaïld kregen. 'Maar het effect was niet groot genoeg. In andere steden heb je de elite, de middenklasse, de onderklasse, hier zijn er geen pieken, dit is het gewone Nederland.' Een zuchtje. 'Dat maakt het extra boeiend. Hier geven we vorm aan de representatieve lokale democratie in de scepsis van deze tijd. Ondanks de scherpste in de samenleving is er samenwerking mogelijk.' Hij kijkt op zijn horloge, het is tijd voor de gemeenteraad waar hij vooraan naast de burgemeester de zaken opvolgt.

Het debat blijft

In de plenaire zitting in de raadzaal komt het duale systeem tot uiting, wanneer burgemeester Franc Weerwind de spelregels uitlegt voor de twee debatten die zo meteen starten. 'De indiener van het amendement krijgt drie minuten, daarna heeft de wethouder drie minuten voor een reactie, vervolgens kan een woordvoerder per fractie zijn mening geven.' Het eerste debat wordt ingezet door Leefbaar Almere dat een amen-

dement heeft ingediend, omdat de Stichting Stad en Natuur vanaf 2021 de helft minder subsidie zal krijgen, en dat terwijl kinderen er op de boerderij over duurzaamheid leren. Raadslid Frits Huis: 'De stichting wordt uitgekleeft, ze zullen activiteiten moeten stopzetten.' Wethouder Hilde van Garderen die van de collegebanken achteraan naar voren is gekomen, legt de ambities van de nog nieuwe coalitie uit en licht toe hoe het college miljoenen euro's heeft gereserveerd voor cultuur, duurzaamheid en citymarketing. 'Daarvoor zijn ook bezuinigingen nodig zoals op de subsidiëring van de Stichting Stad en Natuur.' Volgens haar worden nog alternatieven onderzocht. Daarop vraagt Leonie Vestering van de Partij voor de Dieren meer duidelijkheid en wil Bastiaan Malotaux van de CDA weten of de Stichting misschien niet efficiënt genoeg werkte. Van Garderen weert zich, omdat er meerdere ambities zijn. De stemming met handopsteking verloopt volgens meerderheid-minderheid. Het volgende amendement handelt over de voorrang die statushouders, pas erkende asielzoekers, krijgen in de sociale huisvesting. Ulysse Ellian van de VVD heeft het over eerlijkheid. 'Wat betekent

Dirk Jan Pruim:

'Hier geven we vorm aan de representatieve lokale democratie in de scepsis van deze tijd. Ondanks de scherppte in de samenleving is er samenwerking mogelijk.'

dat begrip als je als burger acht jaar moet wachten op een woning, terwijl een statushouder er al na twee maanden een toegewezen krijgt?' Ruud de Jonge, raadslid van de PVDA, wijst erop dat slechts zes procent van 2000 woningen worden toegewezen aan statushouders. 'Maar statushouder ben je niet voor de lol, dan heb je al een lange procedure achter de rug, nadat je met een levensbedreigende situatie werd geconfronteerd. Pas na hun erkenning kunnen ze beginnen meedoen aan de Almeerse samenleving. Daarom heeft het college een werkbare oplossing ge-

zocht.' De VVD hamert nog eens op de criteria die aan de basis liggen van de urgentie: 'Wat maakt dat de statushouders sneller een woning krijgen?' Daarop komt de burgemeester tussen met de vraag of Ellian persoonlijk echt wil dat de maatregel stopt. 'Nee,' luidt het antwoord. Voor Michaël Busby van D66 hebben statushouders het recht om hun leven op te bouwen in Almere: 'Dat doe je vanuit je eigen woning, niet vanuit het asielcentrum. De urgentieregel is niet eerlijk, maar we hebben het in de raad zo beslist.' Chris Jansen van de PVV rekent het uit: 'Vorig jaar

hebben de statushouders 126 woningen ingepikt.' Bastiaan Malotau van de CDA vindt de maatregel niet goed voor het vergroten van het draagvlak, terwijl Leonie Vestering van de Partij voor de Dieren het vergelijkt met wachten in een ziekenhuis. 'Na uren wachten is het eindelijk aan jou, maar dan rijdt er een ambulance binnen en is die patiënt als eerste aan de beurt.' Hans van Dijk van de Christenunie vraagt wat er dan gebeurt als er twee ambulances tegelijk arriveren. 'We moeten het debat over de urgentieregeling fundamenteel voeren.' Hij vraagt Ellian of de VVD bereid is om te discussiëren over de huisvestingsverordening om zo een draagvlak te vinden. Ellian geeft toe. 'Ook al vragen al mijn VVD-collega's overal om die maatregel af te schaffen, ik waardeer de uitgestoken hand en neem ze aan.' Omdat niemand gebruik wil maken van de stemming, klopt de burgemeester het besluit af als goedgekeurd.

DANIEL GEERARTS

PURO®
Fairtrade Coffee
saving the rainforest

Wij geloven in eerlijke lonen voor de boeren die onze koffie telen.
Puro zet zich ook in voor de bescherming van de regenwouden. Voor elk kopje koffie dat u drinkt, staan wij een financiële bijdrage af aan de natuurbeschermingsorganisatie World Land Trust om bedreigde stukken tropisch regenwoud in Zuid-Amerika duurzaam te beschermen.

www.purocoffee.com - 0800/44 0 88

Tijdens de politieke markt worden de agendapunten afzonderlijk besproken. Ook bewoners kunnen hun standpunt vertolken.

Op de markt

In de pauze zegt burgemeester Franc Weerwind, die het plenaire gedeelte blijft voorzitten tot de begroting is goedgekeurd, dat het laat zal worden vanavond. Maar over het systeem van de politieke markt dat zo meteen in de andere zalen zal beginnen, is hij positief: 'De mensen in Almere vinden dit systeem laagdrempelig. Hier kunnen ze politici gemakkelijk aanspreken. Dat is heel positief.' Bij een kop thee zien we hoe dit gebeurt. Zo zoekt scout Thomas Minken een gebouw voor de zesde scoutsgroep in Almere. 'We hebben almaar meer leden, maar geen gebouw voor onze vergaderingen. We mogen wel in een buurthuis samenkomen, maar als rechtgeaarde scout wil je met die 75 kinderen op moddervoeten naar binnen.' Als Jaap Steenkamer van Groen-Links een tijdelijk onderkomen voorstelt, is hij enthousiast: 'We hebben liever een vaste plek, maar

tijdelijk zou al prima zijn.' Zodra hij genoeg raadsleden achter zijn idee heeft geschaard, wil hij een wethouder aanspreken.

In zaal Hout wordt ondertussen een motie van de PVDA behandeld over pleeggezinnen met een niet-westerse achtergrond. 'Pleegzorg is onbekend bij mogelijke niet-Nederlandse pleeggezinnen, en het is belangrijk dat een kind in een pleeggezin terechtkomt met een herkenbare cultuur, waardoor er een binding ontstaat met de eigen achtergrond.' De wethouder wil hier zeker positief advies over uitbrengen en er bij de wervingspromotie over waken dat diversiteit aandacht krijgt. Per handopsteken worden de vragen gebundeld en beantwoord.

In zaal Haven gaat het over subsidiëring van een lokale omroep, in zaal Buiten over Almere als Max Havelaarstad en later over oude-

Franc Weerwind:

'De mensen in Almere vinden dit systeem laagdrempelig. Hier kunnen ze politici gemakkelijk aanspreken. Dat is heel positief.'

renhuisvesting. Dat agendavoorstel komt van de PVV en SP en zal een uur duren. De indiener van het agendavoorstel krijgt eerst het woord, dan de wethouder en vervolgens mag ieder z'n zegje doen. De dame die ik al eerder had opgemerkt terwijl ze aan het haken was temidden van de drukte van heen en weer rennende raadsleden, komt helemaal als eerste aan bod, zij is de inspreker. Ze heet Els en vertelt dat ze 25 jaar geleden een flat betrokken, speciaal gebouwd voor 55-plussers. 'De 44 appartementen over vier woonlagen hebben een gemeenschappelijke ingang en een trappenhuis met een lift. Die lift is klein, groot genoeg voor een rolwagen, maar te klein voor een brancard, lijkst of meubelen.' De lift krijgt nu een groot onderhoud, zodat het appartementsgebouw nog eens 25 jaar mee kan. 'Twaalf dagen kunnen wij dan de lift niet gebruiken. Dat is op zich lastig, maar ik zie het als een mogelijkheid om

te komen pleiten voor een grotere lift. Jullie zullen zeggen dat dit een zaak is voor de socialewoningbouwmaatschappij, maar ik meld me bij de overheid aan, omdat we van overheidswege zo lang mogelijk in onze flat moeten blijven wonen. De oudste bewoner bij ons is 92, het gemiddelde ligt op tachtig. Als de politiek bepaalt dat je zo lang thuis moet wonen en dat de ambulanciers niet mogen tillen, moet de overheid subsidie geven voor een grotere lift. Moet je op een brancard vervoerd worden, dan bellen ze nu de brandweer. Dan schrik je je wezenloos. Je wilt toch niet naar beneden getakeld worden, terwijl twee politiewagens de weg afzetten en twee brandweerwagens voor je huis staan?' Dankzij haar uiteenzetting begrijpt wethouder Aldrik Dijkstra de kwestie heel goed: 'Ouderen worden ouder. We moeten hier met zijn allen op inspelen. Het probleem is dat wij hier als gemeente niet over gaan, maar

we kunnen politiek wel een punt maken. Het college kan het probleem ter sprake brengen bij de woningcoöperatie die levensloopbestendig moet bouwen.' Hij ziet twee momenten: wanneer het college de woonvisie bespreekt en wanneer de prestatieafspraken met de coöperaties worden vastgelegd. Terwijl de discussie binnen voortgaat, vertelt Erik Theunissen van de PvdA buiten dat hij nog in Brussel heeft gewoond. Hij geeft toe dat het er hier door al deze geoliede regels minder flamboyant aan toe gaat. 'Soms wordt het zelfs een beetje saai. Maar het heeft veel voordelen. Zeker vanwege de participatie, maar ook omdat je als raadsleden samen bezig bent met de samenleving. Stel dat de PVV een voorstel over jeugdwezijn doet dat ik goed vind, dan zal ik dat goedkeuren.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR LOKAAL

BSpecialities
afvalbakken - BINsystem - paubelles
your official BINsystem dealer

BINsystem afvalbakken:
robuuste klassiekers in een modern jasje,
ergonomisch vormgegeven en scherp geprijsd.
diverse volumes, plaatsingmethodes
en onderling verwisselbare opties beschikbaar

Lipselaan 84 - 3020 HERENT
+32 (0) 468 31 21 05
info@bspecialities.be
www.bspecialities.be

Bart Dochy

Burgemeester
Ledegem

Bart Dochy behaalde op 14 oktober 2018 volgens goede bron verhoudingsgewijs de meeste stemmen. Daarom starten we bij hem met de politieke vragen à la Proust. Na afloop mag hij het stokje doorgeven aan een andere lokale politicus, van een andere partij en ver van Ledegem.

Wat betekent het burgemeesterschap voor jou? Dat betekent mens onder de mensen zijn in een positie van waaruit je meer dan iemand anders mensen kunt helpen. Maar ook met de genoegdoening richting te kunnen geven aan de toekomst en ontwikkeling van je gemeente.

Wat was je eerste politieke daad (in de ruimste betekenis)? In 2001 startte ik in de gemeenteraad als fractieleider van de oppositie. De toenmalige burgemeester verslikte zich in de begrotingscijfers. Omdat wij van mening waren dat hij de zaken fout interpreteerde, gaf ik hem in de gemeenteraad een rekenmachine met grote cijfers.

Kom je uit een politiek nest? Mijn vader was gemeenteraadslid in Ledegem van 1982 tot 1988. Voor de rest werd er bij ons thuis ook wel veel over politiek gesproken.

Wat beschouw je als je grootste prestatie? Mensen samenbrengen onder onze CD&V/VD-vlag. Op basis van een programma methodiek en filosofie uitwerken in een concept dat blijkbaar gesmaakt wordt door de mensen.

Neem je het burgemeesterschap mee naar huis? Ja, op het niveau van agendabeheer, maar niet inhoudelijk.

Heb je vrienden in de politiek? Jawel, dat denk ik toch.

Met wie overleg je het eerst als je een belangrijke politieke beslissing moet nemen? Dat is afhankelijk van de aard van het dossier, ik heb een aantal mensen die ik in vertrouwen kan aanspreken.

Wat had je veel beter kunnen doen? Huiselijke taken.

Wat vind je zelf je meest uitgesproken positieve eigenschap? Kunnen luisteren en analyseren.

Welke eigenschap bij jezelf betreur je het meest? Nogal gemakkelijk blijven plakken.

Welke eigenschap waardeer je het meest bij een oppositielid? Correctheid.

Met welke historische figuur identificeer je je het meest? De Rode Ridder, die strips heb ik als kind verslonden. Geen toeval, want in die verhalen staat de strijd tegen het onrecht centraal en ik heb een natuurlijke drang om het spontaan op te nemen voor de zwakkeren in de samenleving.

Wie zijn tegenwoordig je helden? De vrijwilligers in zorg en verenigingsleven.

Waar zou je nu het liefste zijn? Tussen de mensen.

Welk woord of welke zin gebruik je te vaak? Als dusdanig.

Wat is je meest gekoesterde bezit? Mijn gsm.

Wat is volgens jou de diepste ellende? Jaloezie.

Wat is je favoriete bezigheid? Mijn politieke activiteit.

Ga je nog af en toe op café in de gemeente? Ja.

Wat is je motto? Maak je nooit zorgen over iets waar je niets aan kunt doen.

Aan wie geef je de estafettestok door? Aan Els Robeyns, collega-parlementslid en burgemeester van Wellen.

STEFANDEWIKERE

Haviland klaar voor de toekomst

De intercommunale Haviland ging tien jaar geleden door zwaar weer, nu staat er een financieel gezonde en slagkrachtige organisatie. De sterke band met de 35 gemeenten is gebaseerd op een gedragen strategisch plan en een aanbod van expertise dat aan de behoeften van de vennoten tegemoet komt. Voor de uitrol van intergemeentelijke projecten speelt het Toekomstforum van burgemeesters een belangrijke rol. De poot afvalbeheer is vorig jaar ondergebracht in een afzonderlijke opdrachthoudende intercommunale, Intradura.

Haviland werd in 1965 opgericht als gemengde intercommunale voor afval en streekontwikkeling, met 35 gemeenten uit het district Halle-Vilvoorde als vennoten. Tien jaar geleden zat de klad erin: financieel, intern organisatorisch en in de relatie met de vennoten. Een crisismanager verkocht een groot deel van het patrimonium en voerde een personeelsherstructurering door. Op die basis konden de nieuwe algemeen directeur Stephan Verwee, de medewerkers en de

vennoten vanaf 2012 aan de gezondmaking van de organisatie beginnen. 'We hebben op vijf pijlers gewerkt,' zegt Stephan Verwee. 'Een helder strategisch plan, een organisatie met competente medewerkers, een goede relatie met de vennoten, de ontwikkeling van activiteiten die een meerwaarde zijn voor de gemeenten, en gezonde financiën.'

Kenniscentrum en netwerkorganisatie

Haviland heeft expertise opgebouwd op een tiental domeinen. Stephan Verwee: 'Dankzij die gedeelde diensten bieden we onze vennoten deskundigheid, nemen we administratieve taken van hen over en beheersen we de kosten. We detacheren experts bij de lokale besturen waar ze diensten ondersteunen en helpen bij het oplossen van complexe vraagstukken. Het aanbod van specifieke expertise aan een groep van lokale besturen, bijvoorbeeld op het vlak van informatieveiligheid of sanctionerend beleid, is interessant omdat de kostprijs wordt gedeeld. Door op het terrein samen te werken met de algemeen directeurs, de diensthoofden en de medewerkers van gemeentelijke diensten komen we vanzelf ook tot ken-

nisoverdracht. We kijken telkens naar mogelijke partners die actief zijn in ons werkingsgebied, publieke zoals de provincie en private. Het is de bedoeling dat de gemeenten automatisch naar Haviland kijken, bij een probleem in hun dienstverlening, als ze ideeën of projecten willen realiseren. De intercommunale moet het kenniscentrum van de gemeenten worden, waar ze ervaringen kunnen uitwisselen, waar ze expertise aantreffen en waar ze in contact komen met externe partners.'

Toekomstforum

De dienstverlenende intercommunale werkt op drie niveaus samen met de vennoten. Het eerste is dat van de regio als geheel, de 35 gemeenten. Dit niveau heeft een sterke link met het Toekomstforum van de burgemeesters. Dat behandelt specifieke thema's met een bovenlokale dimensie die oplossingen vragen van andere overheden. Een concreet project is bijvoorbeeld het wijk-werken dat door Haviland wordt gecoördineerd in samenwerking met de VDAB en de lokale besturen. Een ander project zijn de provinciale fiets-snelwegen: het Toekomstforum zet het

STEPHAN VERWEE

Stephan Verwee:

'Haviland heeft expertise opgebouwd op een tiental domeinen.

Dankzij die gedeelde diensten bieden we onze vennoten

deskundigheid, nemen we administratieve taken van hen over en beheersen we de kosten.'

beleid uit, Haviland begeleidt de lokale besturen bij de realisatie. Stephan Verwee: 'En zo zijn er nog enkele thema's die het Toekomstforum behandelt, over de partijpolitieke grenzen heen, zoals het dossier Centrumregio. Vilvoorde, Halle en de brede Vlaamse rand worden geconfronteerd met grootstedelijke problematieken. Er is maar een beperkte financiële compensatie voor Vilvoorde, Halle en Dilbeek. Het Toekomstforum vraagt de erkenning van Halle-Vilvoorde als centrumregio. Een ingewikkeld project waar we ons samen over buigen is dat van een duurzaam en evenwichtig luchthavenbeleid. Andere thema's zijn de scholen-capaciteit en het tekort aan welzijns- en zorgvoorzieningen. De invulling van het begrip slimme regio wordt een van de belangrijkste uitdagingen, waarvoor we met partners zoals de provincie zullen samenwerken.' Naast de projecten waar alle vennoten bij betrokken zijn, levert Haviland ook diensten aan clusters van gemeenten. Voor bestuurlijke handhaving bijvoorbeeld werkt de intercommunale voor veertien vennoten. Het derde niveau gaat over één-op-één-dienstverlening tussen de intercommunale en een gemeente.

Afvalbeheer

Tot vorig jaar was Haviland nog een gemengde intercommunale, op 6 september 2017 is het afvalbeheer ondergebracht bij een nieuwe opdrachthoudende afvalintercommunale, Intradura. Vijftien gemeenten uit het

werkingsgebied van Haviland waren vroeger al in een andere afvalintercommunale gestapt, negentien van de overgebleven twintig gemeenten werden vennoten van Intradura, voor een periode van achttien jaar. De afvalintercommunale is een afzonderlijk rechtspersoon maar ze deelt de ondersteunende diensten én directeur Stephan Verwee met Haviland. Intradura werkt nu aan haar strategisch plan. 'Het aantal kilogram restafval per inwoner moet sterk omlaag, we zullen inzetten op afvalpreventie en duurzaamheid, op betere communicatie met de inwoners en de vennoten. We willen naar een circulaire economie evolueren en naar zo volledig mogelijke recyclage van afval. Voor de afvalophaling zullen we de gemeenten clusteren, vanwege de efficiëntie, en klimaatvriendelijke vervoersmodi inzetten. We willen uniforme afvalzakken en gelijke prijzen voor het hele werkingsgebied. Het langlopende engagement van onze vennoten, achttien jaar, geeft ons de kans de nodige investeringen te doen en projecten op te zetten zoals een app waarmee inwoners zwerfvuil kunnen signaleren,' zegt Stephan Verwee.

Raad van bestuur en directiecomité

Als gevolg van de schandalen over presentievergoedingen in enkele intercommunales wordt het aantal politieke mandaten in de bestuursorganen van alle intercommunales beperkt. Stephan Verwee begrijpt de keuze voor een slagvaardige en daadkrachtige raad

van bestuur, maar vindt ook dat de 35 vennoten van Haviland en de negentien van Intradura een stem moeten hebben. 'Twintig gemeenten zullen geen rechtstreekse vertegenwoordiger meer zullen hebben in de raad van bestuur van Haviland. Alle vennoten zullen zich moeten vinden in die afvaardiging van vijftien personen. De politieke partijen zijn volop bezig met die oefening, we zullen bij alle vennoten langsgaan, voordat de gemeenteraden moeten stemmen over de aanduiding van de bestuurders. Zodra de raden van bestuur zijn samengesteld, zal het vooral aan Haviland en Intradura zijn om de inspanningen voor informatie- en kennisdeling op te voeren. We zullen vaker dan nu langsgaan op gemeenteraden en gemeenteraadscommissies om onze werking en onze projecten toe te lichten. We zullen de betrokkenheid van burgemeesters en algemeen directeurs versterken via conferenties en informatiesessies.'

Nog meer dan de afslanking van de raad van bestuur betreurt Stephan Verwee het verdwijnen van het directiecomité. 'Ik heb vandaag een zeer goed directiecomité, het is een goed forum om beleidsdossiers te bespreken en beslissingen te nemen. Het is niet gezond dat een algemeen directeur, wie het ook is, te veel macht krijgt of dat de organisatie te afhankelijk wordt van één persoon. We zullen er streng op moeten toezien dat dit hier niet gebeurt.' ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

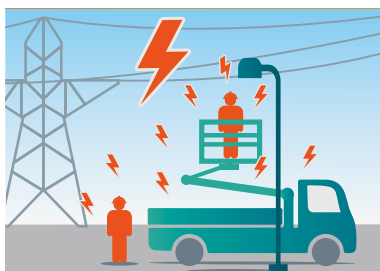

 www.barobelbut.be

 www.facebook.com/barobelbut

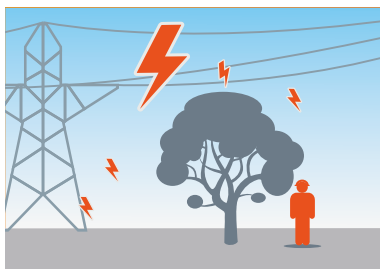
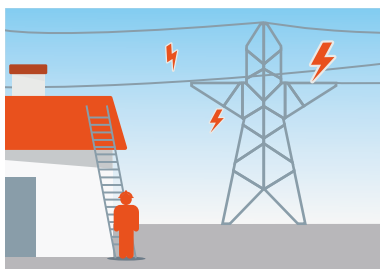

ELIA - VEILIG WERKEN IN DE BUURT VAN HOOGSPANNINGSLIJNEN

Verplichting tot het melden van alle werken in de buurt van hoogspanningsinstallaties

Dakwerken, gebruik van een kraan, snoeien van een boom, montagewerken of werken met landbouwmachines ... U gaat werken uitvoeren in de buurt van een hoogspanningslijn? Vergeet niet Elia, de beheerder van het Belgische hoogspanningsnet, te contacteren alvorens de werken aan te vatten!

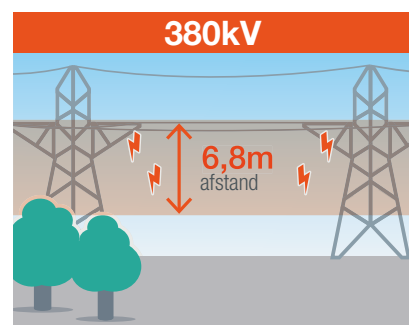
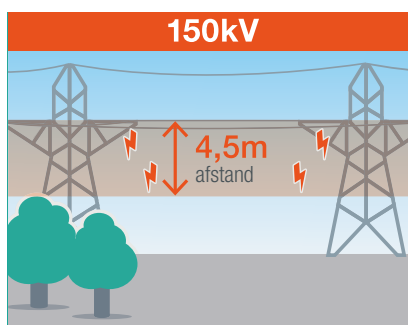
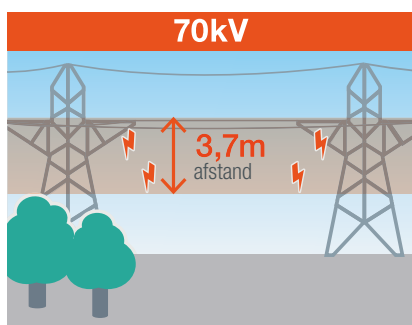
Alle werken in de buurt van hoogspanningsinstallaties zijn onderworpen aan de **voorafgaandelijke schriftelijke toelating van de netbeheerder**, conform de wetgeving, die de aanvrager inlicht over de risico's en de te nemen veiligheidsmaatregelen. Uw veiligheid is belangrijk.

Ook voor alle constructies in de buurt van hoogspanningsinstallaties gelden wettelijk vastgelegde veiligheidsafstanden. De toegestane hoogte hangt af van de positie van de luchtlijnen die kan variëren naargelang de aard van de verbinding, omgevingsfactoren (wind en temperatuur) en de afstand tussen de twee pylonen. Vóór de start van een project of vóór het afleveren van een vergunning moet u bijgevolg altijd het Contact Center raadplegen, om na te gaan of het project compatibel is met onze installaties.

Contacteer tijdig het Contact Center

Het Contact Center kan dus de veiligheidsmaatregelen doorgeven die u bij de werkzaamheden in acht moet nemen. Bijkomend kunnen ook overheden, architecten, notarissen en studie bureaus een beroep doen op de expertise van Elia in het kader van een vergunningsprocedure. Dit gebeurt het best zo vroeg mogelijk tijdens het project.

Te respecteren perimeter bij diverse types hoogspanningslijnen:

“Het is niet noodzakelijk om fysiek contact te maken met de hoogspanningsinfrastructuur om elektrisering of elektrocutie te ondervinden. Vanop afstand kan er immers een elektrische overslag plaatsvinden.”

De aanvraag voor advies kan via diverse kanalen lopen: via de KLIM-KLIP portaalsite, via de bevoegde overheden in het kader van de vergunningsprocedures of door rechtstreeks contact te nemen met het Contact Center van Elia.

Respecteer altijd de gevarezone en hou afstand

Indien je te dicht komt bij een hoogspanningslijn loop je zelf gevaar ook al is er geen direct contact. De elektriciteit kan immers overslaan op de naderende persoon of het voorwerp en er kan een vlamboog ontstaan. Hoe hoger de spanning, hoe ernstiger de eventuele schade en verwondingen. De gevolgen kunnen heel ernstig zijn: stroompannes op het elektriciteitsnet en zware verwondingen bij betrokken personen.

Het is dus van cruciaal belang om afstand te houden en de veiligheidssperimeter te respecteren. Hoe hoger de spanning, hoe verder je uit de buurt van de hoogspanningslijn moet blijven. Deze afstand kan je niet zelf inschatten. Het Contact Center van Elia weet welke afstand je moet respecteren. Neem dan ook contact met hen op.

Bekijk Elia's veiligheidsbeleid op www.elia.be

Elia's Contact Center

Onze Contact Centers zorgen voor een gericht advies zodat uw werken in alle veiligheid uitgevoerd worden!

Voor aanvragen in Vlaanderen:
T. +32(0)3 640 08 08
contactcenternoord@elia.be

Voor aanvragen in Wallonië & Brussel:
T. +32(0)81 23 77 00
contactcentersud@elia.be

Van evaluatie naar

positieve groei

Evalueren is terugkijken, Kapellen kijkt liever vooruit, naar de toekomst.

Nu de verplichte evaluatiecyclus van het personeel van gemeente en OCMW door het decreet Lokaal Bestuur is afgeschaft, wil Kapellen dit proces binnen de organisatie hervormen tot groei- en ontwikkelgesprekken. 'In plaats van feedback te geven willen we feedforward aan het personeel bieden,' drukt algemeen directeur Sofie Claes het uit.

'Tien jaar geleden betekende de invoering van de tweejaarlijkse functionerings- en evaluatiecyclus een flinke stap voorwaarts, want de wederzijdse verwachtingen van leidinggevende en medewerker werden hierdoor voor iedereen veel duidelijker. Maar na tien jaar kom je dikwijls op hetzelfde terug, er was een zekere moeheid ingetreden,' zegt Mariëlle Stes, de Kapelse beleidscoördinator interne zaken. In de gemeentelijke organisatie was de evaluatiecyclus echt ingeburgerd. Hij was er dan ook veel verder doorgevoerd dan in het OCMW. Nu het OCMW en de gemeente intenser samenwerken, moeten de neuzen van alle 250 personeelsleden in dezelfde richting staan. Omdat de evaluatiecyclus door veranderingen in het decreet Lokaal Bestuur niet meer verplicht is, maakte Kapellen van de gelegenheid gebruik om deze gesprekken in vraag te stellen. 'Evalueren is terugkijken, terwijl wij eigenlijk liever vooruitkijken, naar de toekomst,' zegt Sofie Claes die de Turnhoutse coaches van Domo de Refontiro een intervisie liet begeleiden voor alle leidinggevenden en de leden van het managementteam.

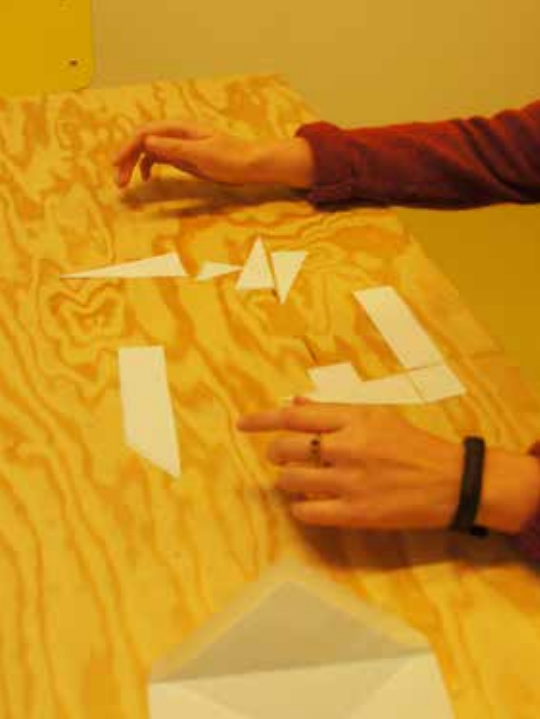
Nieuwe vorm van leiderschap

Het resultaat van deze stevige intervisie werd een leiderschapscode met elf stellingen die de Kapelse leidinggevenden belangrijk vinden. 'Als fundament heb je een andere manier van aansturen nodig en dat coachend leidinggeven is vernieuwend. Met die elf stellingen werd de eigen rol bespreekbaar gemaakt, zowel met de leidinggevenden onder elkaar als met de medewerkers.' Voor Sofie Claes is dat het grootste verschil. 'Bovendien leggen we nu de nadruk op het ontdekken van talenten, het ondersteunen van ontwikkeling om ze organisatiebreed te benutten. Zo worden de medewerkers ook mede-eigenaar van de problemen én van de oplossingen.'

Dit wordt een cultuuromslag, om te beginnen al bij de leidinggevenden. Maar zowel Sofie Claes als Mariëlle Stes is ervan overtuigd dat ze klaar zijn om die stap te zetten. Mariëlle Stes: 'De collega's zien er ondertussen de voordelen van in. Bovendien blijven we de leidinggevenden ondersteunen in het individuele traject, tegelijk krijgen ze ook meer vrijheid.' Naast het hiërarchische leiderschap

met de gekende niveaus komen er ook nieuwe vormen van leiderschap. Sofie Claes: 'Denk aan projectleiderschap maar ook aan teamleiders die niet per se van een hogere graad moeten zijn, maar die wel het eigenaarschap over een team kunnen opnemen. We willen kunnen praten over hoe we de ontwikkeling en de groei van een team mogelijk kunnen maken. Dit is vernieuwend en het zal een ware uitdaging vormen.' Al bestaat er al ervaring in teamleiderschap bij de buitenschoolse kinderopvang die in Kapellen op vier locaties zit. 'Er is telkens een locatieverantwoordelijke aangesteld,' zegt Sofie Claes. 'Dat is iemand van hetzelfde niveau die meer verantwoordelijkheid krijgt over de planning, de hangende kwesties, de creatieve opdracht of de werking. Dit is echt een moeilijke oefening, want mensen willen graag meer verantwoordelijkheid dragen maar tegelijk zien ze zich als gelijken, wat het lastiger maakt om de anderen op hun functioneren aan te spreken. Bovendien krijgen deze teamleiders niet meer loon, waardoor je toch discussies krijgt over de financiële kant van de zaak.'

‘Mensen krijgen na verloop van tijd behoefte aan een extra uitdaging,’ weet Mariëlle Stes. ‘Maar het concept in onze organisatie is erg nieuw en veel mensen kijken toch nog naar dat hiërarchische. De functionerings- en evaluatiegesprekken bevestigden die hiërarchie trouwens ook telkens weer.’

GO-gesprekken

Nu er geen tweejaarlijkse cyclus van evalueren meer bestaat, wordt het dagelijkse coachen belangrijk, daarbij komt het voeren van groei- en ontwikkelgesprekken ofte GO-ge-

team? Dat moeten we in team kunnen bespreken en dan moet je samen afspraken kunnen maken,’ zegt Mariëlle Stes.

De professionele dialoog

Sofie Claes noemt dit de professionele dialoog. ‘Dit is nieuw voor onze organisatie, hoe praten we met elkaar, hoe benoemen we de dingen? Dat is niet evident, maar het is wel een belangrijke randvoorwaarde. We zullen hier nog verder in groeien. Waren er vroeger alleen individuele gesprekken, nu kijken we ruimer. Niet dat zo’n GO-

Sofie Claes:

‘We geven de mensen het signaal: kijk ruimer dan de brochure met de vormingsmogelijkheden, denk na wat er voor jou en deze organisatie echt van toepassing is, wat echt nodig is.’

sprekken. Sofie Claes: ‘Dan kijk je als leidinggevende met een medewerker of met een team naar de toekomst. Waar gaan we met onze organisatie naartoe? En met ons team? En waar ga ik als individu naartoe? Dit is ook ruimer dan het individuele, we willen goed beseffen welk doel de organisatie nastreeft en hoe je team dat dan ziet en jij als individu, welke sterkte kun jij hierbij inbrengen? Dat willen we openlijk bespreekbaar maken. Terwijl het vroeger alleen individueel gebeurde, tussen leidinggevende en medewerker, willen we dat nu open-trekken.’ Er zullen ook teamgroei- en teamontwikkelgesprekken gevoerd worden. ‘Ook een projectleider kan dit met de mensen van een welbepaald project doen: wat zijn onze doelstellingen, welke prestaties kunnen we leveren, hebben we daarvoor de kennis en capaciteit in huis, hoe groeien we als

gesprek in het ijlle zal worden gevoerd. Helemaal niet. We geven kaders, zoals de beleidsplannen, de meerjarenplannen, de leiderschapscode en de missie en visie van onze organisatie, van het specifieke project of van het individuele team. We hebben ook tal van instrumenten zoals scenariomapping (op basis van verschillende scenario’s de pro’s en contra’s afwegen om het beste scenario te kiezen) die de leidinggevendenden kunnen gebruiken om tot een echt gesprek te komen.’ Ze neemt een kleurrijk blad van de tafel met een overzicht van leermanieren die het communicatieteam heeft vormgegeven. ‘Dit geeft een overzicht van mogelijke leervormen waarmee je tot groei en ontwikkeling kunt komen, zo vinden wij dat er meer leermogelijkheden bestaan dan alleen een presentatie op een klassieke studiedag. Met e-learning tot jobshadowing of individuele coaching kun

je soms veel sneller veel meer leren. Maar voor je begint te leren, kijk je als team of als individu welke talenten of competenties er nodig zijn om iets te bereiken en vervolgens hoe je die dan kunt verwerven. Hoe kun je het snelst het meest oppikken om je competenties te vergaren of te verbeteren? We geven de mensen dus het signaal: kijk ruimer dan de brochure met de vormingsmogelijkheden, denk na wat er voor jou en deze organisatie echt van toepassing is, wat echt nodig is.' Voor Mariëlle Stes komt het er tijdens de gesprekken op aan dat de medewerkers input geven: 'Nu nog hebben leidinggevenden al gauw de neiging alles te zeggen, maar het is beter een professioneel gesprek te voeren en dieper op de dingen in te gaan.' 'In plaats van een feedbackverhaal willen we naar een feedforwardverhaal,' zegt Sofie Claes. 'We willen het toekomstige gedrag omschrijven en het leren, ontwikkelen, groeien stimuleren. Hiervoor hebben we nu eind 2018 opleidingen met de leidinggevenden, de informatiesessies voor de medewerkers volgen meteen daarna in januari. Iedereen weet dat er verandering op komst is, want medewerkers van alle geledingen waren betrokken bij de denktanks die we in april en mei 2018 gehouden hebben. Er kwam toen veel input en die is meegenomen. Het is een kwestie van ermee te beginnen. Nu er geen bindende termijnen meer zijn, vragen we de leidinggevenden om minstens één keer per jaar een GO-gesprek te voeren. Daar heeft elke medewerker recht op. De timing daarvan is vrij te bepalen, die gesprekken in een team kunnen geclusterd plaatsvinden of gespreid over het jaar. Zo leggen we een grote HR-verantwoordelijkheid bij de leidinggevende om naast het dagelijkse coachen en het plannen van de GO-gesprekken ook de methodolo-

gie zelf aan te wenden. De HR-dienst speelt hierbij een ondersteunende rol in plaats van een sturende rol zoals vroeger. Ook dat is een grote verandering.' Er wordt geen formeel verslag van de groei- en ontwikkelgesprek-

Mariëlle Stes:

'Nu nog hebben leidinggevenden al gauw de neiging alles te zeggen, maar het is beter een professioneel gesprek te voeren en dieper op de dingen in te gaan.'

ken gemaakt. De zoveelste cultuuromslag. 'Van het negatieve verhaal over disfunctioneren met papieren erbij evolueren we naar een positief verhaal, waarbij we de GO-gesprekken ook niet formaliseren. Ze dienen niet als stok achter de deur,' beklemtoont Sofie Claes. Nieuwe medewerkers worden meteen mee in bad genomen, meteen wordt er gekeken welke leervormen ze kunnen gebruiken. Omdat dit voor iedereen een leertraject wordt, geeft de organisatie zichzelf tijd voor deze cultuurverandering, al kijkt Sofie Claes al uit naar het moment dat deze nieuwe cultuur zichtbaar wordt. Over twee jaar, zegt ze. 'We lossen een strikt kader en hopen dat dit een positief alternatief vormt.' Al weet ze van het Agentschap Binnenlands Bestuur dat dit een zeer vernieuwende manier van werken wordt.

Bij gebrek aan groei

Dat alles niet altijd rozengleur en manschijn zal zijn, beseft Sofie Claes maar al te goed. Voor als het misloopt werd er toch een reglement opgesteld. 'Dan start een formele evaluatieprocedure met als eerste stap het signaalge-

sprek. Maar voor ons blijft het een positief verhaal, want telkens kun je uit de negatieve cyclus stappen en overgaan naar de positieve groeicyclus. Als dat niet werkt, volgt er een tweede signaalgesprek, gevolgd door een eva-

luatie waarbij het hele functioneren wordt bekeken. Bij geheel onvoldoende wacht de exit. Hiervoor hebben we de termijnen sterk ingekort tot minimaal negen maanden in plaats van de vroegere twee jaar. Die gesprekken documenteren we wel in tegenstelling tot de GO-gesprekken. In elk geval is het niet onze ambitie om mensen na negen maanden aan de deur te zetten, integendeel. Soms is het beter voor het functioneren als iemand een signaal krijgt, zich kan herpositioneren of andere taken kan opnemen. De medewerkers weten dat we het menen, als we aan deze procedure beginnen. Dat moet stevig onderbouwd zijn, anders beginnen we er niet aan. De verantwoordelijkheid van de leidinggevende is dus heel groot.' 'Maar ik vind het veel belangrijker om te kijken naar wie wat goed doet,' besluit Sofie Claes. 'In het dagelijkse coachen moet er oog zijn voor wie goed presteert. En daar moeten ook complimenten en schouderklopjes in zitten.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

A young child with blonde hair in a bun, wearing a white t-shirt with a blue pattern and khaki pants, is captured mid-air, jumping over a puddle on a paved playground path. The background shows a park with a yellow slide, a metal staircase, and green trees under a bright sky.

Het lokale welzijn is uw missie

U daarin steunen de onze.

Het welzijn van uw inwoners is uw absolute prioriteit. Uw **Relationship Manager** heeft dit goed begrepen en stelt financiële oplossingen voor die u helpen uw missie waar te maken en uw leven vergemakkelijken.

ing.be/socialprofit

ING

De secretaris is verveld tot algemeen directeur. Die zal zich nog meer dan vroeger toeleggen op de organisatie van de gemeentelijke administratie en minder bezig zijn met louter operationele taken.

Luc Jolie, algemeen directeur in Aalter en voorzitter van de Transitieraad van Exello.net, vindt dat een goede zaak.

Luc Jolie is sinds 2002 gemeentesecretaris en nu algemeen directeur in Aalter. Hij is voorzitter van de Transitieraad van Exello.net, de nieuwe vereniging van algemeen directeurs en adjunct-algemeen directeurs van de Vlaamse steden en gemeenten. Voordat hij in Aalter aan de slag ging, werkte hij als juridisch attaché en griffier-jurist voor de Raad van State.

‘Van secretaris naar algemeen directeur, het is **meer dan een naamswijziging**. Door gemeente en OCMW in elkaar te schuiven is de organisatie die de algemeen directeur leidt, groter geworden dan die van de gemeente- of OCMW-secretaris vroeger, en dus is ook de inhoudelijke materie verruimd. Daardoor zal de algemeen directeur nog meer met management bezig zijn en minder met operationele taken.’

‘Is de algemeen directeur nu de pendant van de directeur of de algemeen manager in de privésector? Die vergelijking gaat niet helemaal op, want de algemeen directeur schuift wekelijks aan bij het college van burgemeester en schepenen, als notulist maar ook als adviseur. Ik ken maar weinig bedrijfsleiders die elke week samen zitten met hun raad van bestuur. En ik ken maar weinig bestuurders die dagelijks met de werking van het bedrijf bezig zijn. Een algemeen directeur heeft een unieke baan. **We werken natuurlijk voor de gemeenschap**. Nog belangrijker vind ik de bijzondere omgeving waarin we actief zijn en waarin het niet gaat over winst maken.’

‘Gemeenten zijn organisaties met zeer capabele medewerkers. Iedereen komt hier binnen na een examen. En ik heb nog geen enkel makkelijk examen gezien. **We mogen best wat trotser zijn op wat we elke dag realiseren**. Het gemeentebestuur van Aalter heeft sinds 2000 een ISO-certificaat. We hebben al meer dan twintig externe audits ondergaan, telkens

met goed gevolg. Het systeem achter het behalen van het certificaat was trouwens een goede, onmiddellijk bruikbare kapstok voor de fusie van Aalter en Knesselare. ISO is immers bij uitstek een organisatiebeheersingssysteem, alles is in kaart gebracht. Het was een ideaal hulpmiddel bij het goed voorbereiden van de fusie, toch een lokale historische gebeurtenis. **De medewerkers van de twee gemeenten hebben al bergen werk verzet, in het belang van al onze klanten.**’

‘De gemeentelijke organisatie werkt steeds meer geïntegreerd, de eilandmentaliteit is aan het verdwijnen. Vroeger werd van de burger verwacht dat hij het organogram en de interne organisatiestructuur van de gemeente kende, anders werd hij van hot naar her gestuurd. Nu kan hij in veel gemeenten bij één contactpunt terecht met al zijn vragen. De meeste worden er direct beantwoord, voor sommige is een doorverwijzing naar een specialist in de materie nodig. We slagen er ook steeds meer in de burger niet lastig te vallen met vragen waarop we zelf het antwoord kunnen weten. **Dankzij een goed uitgebouwde ICT-omgeving evolueren we naar een oprecht klantvriendelijke organisatie**. Ook de verbindingen op interbestuurlijk niveau worden sterker, we worden steeds meer partners van andere overheden. De openheid tussen de verschillende bestuurslagen neemt toe, de ketting van dienstverlening wordt sterker. We worden steeds meer dé overheid, in de goede betekenis van het woord.’

A man in a dark suit, light blue shirt, and patterned tie is speaking. He is wearing glasses and has a serious expression. His hands are raised in a gesture, with his right hand pointing towards the viewer. In the background, there is a framed picture of a woman in a white dress. The entire image has a light blue tint.

**We mogen
trots zijn op wat we
elke dag doen**

‘Meer geïntegreerd werken is voor de schepenen zeker een uitdaging. De schepenen als diensthoud, dat kan niet meer. In die zin spreek ik ook niet over bevoegdheidsverdeling tussen schepenen, het gaat over een taakverdeling. **De bevoegdheden liggen bij het college als een collegiaal orgaan, alleen de burgemeester heeft enkele bijzondere bevoegdheden.** Dat is niet eenvoudig, want politici moeten uiteraard om de zes jaar naar de kiezer en moeten zich kunnen profileren, vaak ten opzichte van hun collega’s. Toch is het de taak van schepenen om, zoals leden van een raad van bestuur van een onderneming, te sturen op grote lijnen, op te volgen, bij te sturen, prioriteiten te bepalen. **Een politicus moet niet operationeel tussenkomen of willen ingrijpen in de organisatie van werkzaamheden.**’

‘**Exello.net is de nieuwe vereniging van algemeen directeurs en adjunct-algemeen directeurs.** We dragen ook de vroegere secretarissen die geen algemeen directeur of adjunct zijn geworden, een warm hart toe en willen hen blijven betrekken bij onze werking. **De vereniging is belangrijk om kennis en kunde uit te wisselen,** en om een hecht netwerk te laten ontstaan tussen de leden. Onze baseline is excelleren, faciliteren en continueren. Excel-

leren wil zeggen dat we aan de moderne overheidsorganisatie van de toekomst bouwen. We faciliteren de werking van de organisatie en de politieke organen. Continueren ten slotte wijst naar het bestendigen van de organisatie, terwijl politici om de zes jaar andere lijnen kunnen uitzetten.’

‘Onder het motto communityvorming en kennisdeling zal Exello.net telkens in het voorjaar en het najaar een congres organiseren, het laatste in het bijzonder gericht op alle leden van het managementteam. Ons driemaandelijks tijdschrift *Impuls* zorgt voor een academische onderbouw, onze nieuwsbrief bezorgt de leden snel informatie over gewijzigde wetgeving en de website draagt de permanente uitbouw van ons netwerk. We plannen ook de oprichting van een academie, die zeer praktijkgerichte en hoogstaande vorming aanbiedt aan algemeen directeurs en hun adjuncten. Exello.net kijkt daarvoor ook naar samenwerking met bijvoorbeeld VLOFIN, de vereniging van financieel directeurs of met organisaties als V-ICT-OR. We willen het silodenken doorbreken. Integratie, kennisdeling en netwerking zijn geen inhoudsloze begrippen.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

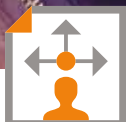

Ze zitten al op mij
te wachten :-)
#onlineafspraakgemaakt
#snelklaar

AFSPRAKEN EN
RESERVERINGEN

KLANT-
GELEIDING

U streeft toch ook naar een perfecte dienstverlening voor uw bezoeker?

Met het werken op afspraak zet u een belangrijke stap in dit streven. Uw bezoeker maakt via het internet snel en eenvoudig een afspraak en wordt op het afgesproken tijdstip geholpen. Na het maken van een afspraak krijgt de bezoeker, via een unieke link in de afspraakbevestiging, toegang tot "naarmijnafspraak.be". Met deze module heeft uw bezoeker alle informatie over de afspraak bij de hand zoals de locatie, een routebeschrijving en de benodigheden. Uniek: via "naarmijnafspraak.be" meldt de bezoeker zichzelf binnen via de smartphone en ontvangt de juiste medewerker een notificatie hiervan.

Nieuwsgierig? Neem contact met ons op voor de mogelijkheden.

jccsoftware
let's get it together!

+31 (0)541 62 70 62 • info@jccsoftware.nl • www.jccsoftware.be

Het
nieuwe
gemeentehuis

De 560 personeelsleden van stad en OCMW Hasselt hebben sinds vorige zomer samen onderdak gevonden in de zeven verdiepingen van het nieuwe stadhuis 't Scheep op het Limburgplein in het hart van de stad. De inwoners van Hasselt vinden nu op één plaats alle administratieve dienstverlening van de stad. Bij binnenkomst staat aan de voet van de monumentale trap iemand van het klantencontactcenter achter een hypermoderne balie, al kun je ook terecht aan de ticketzoulen of thuis al een afspraak maken op één nummer 011-23 90 00. Op het balieplein op de begane grond word je aan een van 41 loketten voortgeholpen. Daarnaast zijn er nog enkele gesloten spreekkamers met een aparte wachtkamer. De semipublieke diensten zoals Sport, Jeugd en Cultuur bevinden zich op de eerste verdieping en het schepencollege zit op de tweede. De derde verdieping is bedoeld om te vergaderen en als cafetaria. Op de vier hoogste verdiepingen bevindt zich het backoffice van het lokale bestuur.

Trouwpartijen gebeuren nog in het oude stadhuis op het Groenplein en de gemeenteraad vergadert op de zolder in het aanpalende gerenoveerde gebouw van de vroegere rijkswachtkazerne.

't Scheep is CO₂-neutraal door de zonnepanelen op het dak, door het klimaatsysteem dat warmte uit de ondergrond put en door de ledverlichting met daglichtsturing. De isolatie voldoet aan de toekomstige normen.

MARLIES VAN BOUWEL BEELD GF

BOUWMEDENE BELDACHIR

BOUWMEDENE BELDACHIR

INGE DELEE

PHILIPPE VAN GELDOVEN

De schuine wand van 't Scheep geeft alle passanten op het Limburgplein zicht op wat er in de raadzaal gebeurt, terwijl de binnenstad er zich in weerspiegelt tot op de kleine ring.

CF

INGE DE LEE

INGE DE LEE

BOUWENDE BELCATH

INGE DE LEE

Rinus Van de Velde schilderde in 2012 in opdracht van de Unie Hasselt-Genk dit tafereel geïnspireerd op volkscafé Cambrinus.

Satoko Kishimoto: 'Private bedrijven kunnen veel dingen goed doen, maar belangrijke zaken zoals ouderenzorg, kinderverzorging en watervoorziening kun je niet op een verantwoorde manier uitbesteden aan een entiteit die bankroet kan gaan.'

Neem dienstverlening opnieuw in handen

Satoko Kishimoto onderzoekt voor het Transnational Institute al vijftien jaar de publieke en private watervoorziening. Sinds kort stelt ze een nieuwe trend vast: de ‘remunicipalisation’ of het opnieuw in handen nemen van publieke dienstverlening door de lokale overheid. ‘Van water- of energievoorziening over postbedeling tot zorgtaken, overal in de wereld verlangt de bevolking dat haar stad, haar gemeente deze dienst weer zelf verleent. Dat bevordert de transparantie en verzekert je vooral van kwaliteit,’ zegt de Japanse onderzoekster Satoko Kishimoto in Leuven.

In 835 plaatsen in de wereld werd in de afgelopen jaren de publieke dienstverlening die geprivatiseerd was, weer in handen genomen door de lokale overheid. ‘Lokale overheden hebben de kans om alles zelf te doen, maar doordat ze minder middelen krijgen en hun personeelsbezetting krimpt terwijl er eigenlijk meer werk is, staat de publieke sector onder druk. De sector voelt zich onzeker. Ook al stijgt de vraag enorm, het budget wordt kleiner. De publieke opinie krijgt almaar te horen dat private organisaties efficiënter zijn, innovatiever, en dat ze meer aangepaste technologie gebruiken. Kijk, ik ben niet tegen de private sector, voor een aantal diensten is het goed om samen met de privésector te werken, maar het probleem is: wie beslist, wie voert het beleid over die technologie? Die beslissingsmacht moet publiek zijn.’

Hoe kom je aan de informatie? De voorbeelden die je geeft, zijn niet alledaags.

‘Ik werk met vakbonden en burgergroeperingen, dat is de weg om aan gecoördineerde informatie te geraken. Ik heb vooral lokale informatie nodig en die vind je niet zo gemakkelijk in de pers, soms zelfs helemaal niet. Over de gezondheidszorg in Denemarken of Noorwegen krijgen we de informatie van de vakbonden, zij weten precies welke stad meer diensten uitbesteedt of eerder weer naar zich toe trekt.’

Een overheid kan zelf dienstverlener zijn maar ook regisseur. Jij kiest voor de dienstverlener?

‘Juist. Private bedrijven nemen de uitbestede dienst over van een gemeente, dat zag je de laatste decennia overal. Maar op een dag gaat het bedrijf failliet. Dat is pas nog met zes Nederlandse zie-

‘Dit debat gaat over onze neoliberale regeringen. De belangrijkste waarden worden ondergewaardeerd. Arbeid mag zo goedkoop mogelijk zijn. Maar willen we dat wel? Een respectabele baan heeft waarde.’

kenhuizen gebeurd. Het zal je maar overkomen! 600 patiënten hadden geen bed meer, dat is toch ongelooflijk. Zo moest ook een derde van de 450 Noorse gemeenten die hun afvalophaling hadden uitbesteed, na het faillissement van dit bedrijf opnieuw zelf hun afval ophalen. Je kunt met zulke dienstverlening niet ineens stoppen, daarom zijn ze het van lieverlee zelf gaan doen om er zeker van te zijn dat het gebeurde. Zo verloopt het vaker. Ofwel gaat het privébedrijf failliet, ofwel trekt het zich terug omdat die dienstverlening niet rendabel genoeg is. Met dat laatste is op zich niets mis, het is eigen aan een privébedrijf dat aan winstmaximalisatie moet doen, maar die filosofie strookt niet met de lokale dienstverlening.’

‘Private bedrijven kunnen veel dingen goed doen, maar belangrijke zaken zoals ouderenzorg, kinderverzorging en watervoorziening kun je niet op een verantwoorde manier uitbesteden aan een entiteit die bankroet kan gaan. Kleine zaken uiteraard wel. Maar de kern van alle activiteiten van een lokale overheid is de beslissingsmacht, die mag je nooit uit handen geven. Het is aan de politici om te beslissen welk pad de private partners kunnen bewandelen, hoeveel vierkante meter er per kind nodig is, welke kwalificaties een leerkracht moet hebben. Anders verval je in het andere extreem waarbij de private markt beslist,

STEFAN DEWICKE

met als gevolg kwaliteitsverlies en goedkope arbeid, maar ook minder waardigheid, omdat het bedrijf zoveel mogelijk winst wil maken. Als ouders willen we toch echt goede kinderopvang? Snijden in de kostprijs is alleen goed voor de investeerders, voor de aandeelhouders.’

Maar toch ook voor ons, belastingbetalers?

‘Niemand wordt gelukkig bij het slechte gebruik van middelen. Als het geld goed wordt besteed, zijn de mensen gelukkig met de diensten. Het moet in evenwicht zijn. Dat is een andere visie op de samenleving.’

‘Publieke dienstverlening is een strategie om de rijkdom te herverdelen, zodat de rijken een beetje minder rijk worden en de armen een beetje minder arm, dat heeft impact op de publieke dienstverlening, want alles staat met alles in verband.’

Private bedrijven zijn toch ook gebaat bij goede kwaliteit in de dienstverlening?

‘De EU draagt de overheden op de kinderopvang, de sociale dienstverlening en de nutsverlening te liberaliseren. Maar ook in zo’n geliberaliseerde markt is het van belang je sociale beleid in handen te houden. De politici moeten er de controle over houden. De productie van water is een voorbeeld van een lokaal monopolie, door de natuurlijke bron, de rivier. Je zou denken dat je de watermarkt niet gemakkelijk kunt liberaliseren. Maar in het Franse model behoren de infrastructuur en de bron aan de gemeente toe, terwijl het management geliberaliseerd wordt, maar niet alleen het management, ook het innen van de waterfactuur. Vanuit de rivier tot de kraan in je huis, gaat al het water door privéleidingen. Er zijn

reguleringen, vooral wat betreft de prijs en de kwaliteit, maar over de investeringen en de technologie kunnen de bedrijven zelf beslissen. Bij elektriciteit is de bevoorrading geprivatiseerd, maar niet het netwerk. Toch is de elektriciteit in België het duurst van heel Europa. Hernieuwbare energie, de nodige transitie is niet de prioriteit van de elektriciteitsmaatschappijen, dus investeren ze er amper in. Lokale besturen daarentegen willen wel groenere elektriciteit, want het energiebeleid is een onderdeel van het milieubeleid. Maar als de private sector een te grote rol speelt, kan een lokale overheid dan nog effectief eigen beleid voeren?

‘Milieu, kinderen, ouderenzorg: als je grote delen of alles van je dienstverlening uitbesteedt aan de private sector, hou je minder beleidsruimte over. Dat is geen magie. Het dilemma is de financiële druk, en vooral bij complexe vragen zoals de energietransitie.’

Juist, dit is ingewikkelde, technische materie.

‘Daarom lijkt het gemakkelijker ze uit handen te geven, vooral als het op het eerste zicht zoveel goedkoper lijkt. De oplossingen lijken prachtig. Mensen kunnen makkelijk overtuigd worden, ook de lokale politici. Maar als iets uitbesteed is aan private organisaties, wie draagt dan de verantwoordelijkheid? Uiteindelijk is dat toch het lokale bestuur, want de gevolgen dragen de gewone mensen. Daarom zijn er zoveel conflicten en zoveel spanningen in de publieke dienstverlening. Het antwoord hierop is remunicipalisatie, “hergemeentelijking”. Breng het werk en de dienstverlening terug onder de vleugels van het lokale bestuur. We proberen in ons boek *Reclaiming public services* met succesvolle voorbeelden aan te tonen dat gemeenten er beter aan doen de dienstverlening weer in eigen handen te nemen, omdat de bedrijven het er slechter afbrengen.’

‘We zochten actief naar gemeenten die met de privatisering zijn gestopt en een betere manier gevonden hebben om de

dienst te verlenen en die het belastinggeld dus beter besteden. Bij private bedrijven moeten de aandeelhouders worden betaald. Dat geldt niet voor een overheidsdienst. Daar betalen mensen voor de dienstverlening en investeert de overheid in de verbetering van de infrastructuur, ik denk hierbij aan zwembaden of bibliotheken.’

Er zijn veel gevallen van zwembaden die met PPS worden gebouwd.

‘Een zwembad maar ook een bibliotheek kun je privatiseren, kijk maar naar het Verenigd Koninkrijk. Het gebruik wordt dan duur, te vergelijken met een bezoek aan de dierentuin, dat al gauw 25 euro kost. Een normaal bedrag, het voedsel en de verzorging zijn duur en de dierentuin is geen essentiële dienstverlening. Geldt dit ook voor het zwembad? Zwemmen hoort bij levenskwaliteit, het is recreatie voor kleine kinderen. Bij een entree van vijftien euro is zwemmen niet meer weggelegd voor iedereen en wordt het een luxe.’

Dat kun je toch niet met bibliotheken doen?

‘Waar ligt de grens? Wat kan worden geprivatiseerd? Een zwembad is een recht, een goed voor de gemeenschap. Om attractief te zijn hoeft het niet zo nodig luxueus te zijn, wel hygiënisch en proper. Hoe bestaat het toch dat beleidslui in een land als België zeggen dat er geen geld is, terwijl geld een subjectief gegeven is, afhankelijk van je prioriteiten?’

‘Om het nog eens over dat zwembad te hebben, mijn bureaus behoren tot de hogere middenklasse en hebben een eigen zwembad. Als je het je kunt veroorloven, hoeft je die voorziening dus niet te

Hoe 1 op 5 gemeenten haar klimaatplan online opvolgt?

Simpel, met FutureproofedCities. Zorg dat jouw stad de boot niet mist.

Voeg eenvoudig maatregelen en acties toe

Bekijk direct hun impact op CO₂ en kostenbesparing

Leer van de andere steden en gemeenten

Engageer je burgers en bedrijven

 FutureproofedCities

Meer info en gratis demo op get.futureproofed.com

delen. Vergelijk het met transport, privéauto's krijgen meer voordelen dan publiek transport. Wat voor zin heeft dat? En wat dan met de vervuiling?' 'Een lokaal bestuur moet naar de toekomst kijken, het moet duurzaam zijn en tot zinvolle oplossingen komen. Het beleid moet overal rekening mee houden. Om aan het milieu te werken moet het bestuur op alle fronten tegelijk bezig zijn, ook met meer openbaar vervoer of alternatieve deelformules. Je moet een visie hebben op de mobiliteit van de toekomst, en dan beslissen.'

Burgerbewegingen gaan tegen deze privatisering in?

'In de nasleep van de val van de Berlijnse muur consolideerde de privatiseringstrend zich eerst, de overheden werden kleiner vanuit de redenering dat de markt alle problemen wel oplost. Nu treden meer en meer oprispingen op, mensen ondervinden nu dat het zo niet langer kan. Mensen dulden het niet langer dat water 200 procent duurder wordt en tegelijk vervuild is.'

'In gemeenten waar de dienstverlening een ramp is geworden, beseffen mensen dat ze een stap terug kunnen zetten. Al wachten ze soms ook tot het einde van het contract, zodat ze zonder gerechtelijke kosten en zonder strijd de dienstverlening weer in handen krijgen.'

'Een lokale overheid moet voldoen aan de regels van openbaarheid van bestuur, dat is met een privébedrijf niet het geval. Daarom moeten we kritisch blijven, we moeten beseffen dat privéfirma's dikwijls duurder zijn en minder transparant, bovendien moeten ze geen verantwoording afleggen aan de bevolking. Zo hoeft een privéfirma de kosten van de grondstoffen niet prijs te geven. De bevolking kan hun werking niet nakijken. Dit vergroot de informatiekloof. Ook al staat in het contract dat de lokale overheid de regie heeft, toch

'Lokale besturen willen groenere elektriciteit, want het energiebeleid is een onderdeel van het milieubeleid. Maar als de private sector een te grote rol speelt, kan een lokale overheid dan nog effectief eigen beleid voeren?'

is het moeilijk de juiste financiële en technische informatie te krijgen. Medewerkers van een lokale overheid hebben specifieke kennis en vaardigheden die niet meespelen in de privésector.'

Maar ze zijn ook duurder.

'Het zorgpersoneel werkt hard, zorg is mentaal en fysiek zwaar werk. De arbeid staat onder druk, er wordt gewedijverd om de arbeid goedkoop te maken. Er zijn al werkrachten tekort en toch bestaat nog de druk om het werk goedkoper te maken. Het beleid moet zijn aan kwaliteit te werken, aan gemotiveerde zorgverleners. Daarover hebben de vakbonden, de politici en de managers in Noorwegen onderhandeld, niet om de arbeidskosten te verlagen, wel om de arbeidsomstandigheden en de werkomgeving te verbeteren. Te veel goede arbeidskrachten waren ziek, te veel mensen hadden een burn-out, wat de samenleving enorm veel kostte. Na die onderhandelingen steeg de efficiëntie, want mensen werden minder snel ziek. Als het management coöperiert met de werknemers is dat gezonder, eerbaarder, respectvoller dan als het management goedkope werkrachten inhuurt. Nieuwe oplossingen zoeken, daar komt het op aan, in plaats van de gemakkelijke weg van de privatisering te volgen. Het gevolg van goedkope arbeid is dat de kwaliteit daalt, want hoe kun je van mensen in slechte arbeidsomstandigheden verlangen dat ze goed voor kinderen of ouderen zorgen?'

'Ik ben hoopvol. Ik wil niet terug naar de jaren zeventig, maar wel naar een transparant, open, efficiënt en sterk publiek model. Deze kleinere evoluties kunnen een grotere revolutie teweegbrengen.' ■

MARLIES VAN BOUWEL IS HOOFDREDACTEUR VAN LOKAAL

RIKA VERPOORTEN

OCMW-tussenkost

VOOR BEWONERS VAN WOONZORGCENTRA

De bevolking vergrijsd. Meer en meer ouderen komen door hun toenemende zorgbehoeften in hun laatste levensfase terecht in een woonzorgcentrum. Gezien de soms hoge dagprijzen in verhouding tot het beschikbaar inkomen, is het geen verrassing dat het voor zorgbehoevende ouderen niet altijd evident is de factuur van het woonzorgcentrum te betalen. Ouderen die betalingsmoeilijkheden ondervinden tijdens hun verblijf in het woonzorgcentrum, kunnen zich richten tot het OCMW voor financiële ondersteuning. Ook vragen woonzorgcentra steeds vaker een borgstelling van het OCMW aan nieuwe bewoners, als garantie dat het OCMW zal tussenkomen in de kosten wanneer de eigen middelen van de oudere onvoldoende blijken te zijn. Ook deze groep van ouderen, die niet noodzakelijk al moeilijkheden heeft met het betalen van hun facturen, komt dus terecht bij het OCMW.

Het wettelijk kader voor de tussenkosten van het OCMW voor bewoners in een woonzorgcentrum, is beperkt. Dat betekent ook dat de discretionaire beslissingsruimte van het OCMW groot is, wat niet altijd evident is in de praktijk.

Dit cahier vertrekt van het wettelijke kader, en tracht invulling te geven aan hetgeen niet in de wetgeving geregeld is. Aan de hand van voorbeelden wordt aangetoond waarmee het OCMW in de praktijk geconfronteerd kan worden. De tips en opdrachten geven stof tot nadenken om de eigen werkwijze van het OCMW onder de loep te nemen.

Meer info & bestellen:
www.politeia.be

OCMW-tussenkost voor bewoners van woonzorgcentra

Auteur: Rika Verpoorten (VVSG)

ISBN: 978-2-509-03362-8

Formaat: 21 x 21 cm

Aantal pagina's: 96

Het jeugdhuis is meer dan een gebouw

Vlaanderen telt een vijfhonderdtal jeugdhuisen. Het is een rijkdom die emeritus hoogleraar sociale pedagogiek (UGent) Willy Faché toejuicht, al vindt hij wel dat veel jeugdhuisen veel kansen laten liggen. 'Ze zijn vooral een ontmoetingsplek, een plaats waar jongeren zich amuseren. Dat is belangrijk, maar ik pleit voor een veel bredere functie. Denk aan informatie- en adviesverstrekking, belangenbehartiging, het stimuleren van diversiteit en jongereninitiatief, het al doende bijbrengen van de basisbeginselen van democratische besluitvorming.'

Professor Willy Faché mag dan al geruime tijd op rust zijn, het jeugdwerk laat hem niet los. Op zijn bureautafel liggen stapels recente boeken en rapporten, van over de hele wereld. Eind oktober bracht hij een nieuw boek uit: *Inspiratie tot innovatie in jeugdhuisen, jongerencentra, jeugdcentra, jeugdclubs en jeugd ontmoetingscentra*. 'Ik heb geen stand van zaken van de jeugdhuissector in Vlaanderen willen maken, ik wil vooral inspiratie bieden om het in de toekomst beter te doen. Schepenen bevoegd voor jeugd, jeugdconsulenten en jeugdhuiswerkers hebben dikwijls een te schraal beeld van een jeugdhuis. Ze laten de pedagogische kansen – en dat bedoel ik niet in de schoolse betekenis van het woord, maar eerder in de zin van al doende leren – liggen. De lokale overheid heeft een belangrijke rol in het stimuleren van die ruimere opdracht, onder meer via financiële ondersteuning.'

Al doende leren

Het jeugdhuis heeft voor Willy Faché een verantwoordelijkheid in het ondersteunen van jongeren op de overgang van jeugd naar volwassenheid. Het gaat dan over het verwerven van vaardigheden zoals het plannen van de vrije tijd, een kritische houding tegenover het commerciële vrijetijdsaanbod, een democratische houding, zich houden aan de regels van fair play. 'Dat aanleren moet niet op een formele, schoolse manier gebeuren. Door jongeren bijvoorbeeld te betrekken bij de besluitvorming over activiteiten leren ze samen de voor- en nadelen van verschillende mogelijkheden bekijken, leren ze rekening houden met de mening van anderen, leren ze hun visie formuleren. Zoals vaak in het jeugdhuis

gaat het over *learning by doing*. Het komt er voor jeugdhuiswerkers op aan de pedagogische doelstellingen niet te nadrukkelijk naar voren te schuiven, maar die te koppelen aan het samen zijn, het samen plezier beleven. Dat Vlaamse jeugdhuisen voornamelijk met vrijwilligers werken, is een grote troef en garandeert gedragenheid, maar op dit punt is het een nadeel. Die jeugdhuiswerkers hebben vaak niet de opleiding om de pedagogische doelstellingen in te vullen. In landen waar de professionalisering verder is doorgevoerd, lukt dat beter.'

Ondanks die bedenking pleit de professor ervoor dat schepenen bevoegd voor jeugd de pedagogische functies van het jeugdhuiswerk meenemen in de discussie over subsidies. 'Een jeugdhuis is meer dan een gebouw, het gaat ook niet alleen over het organiseren van activiteiten, er zijn eveneens de vaak verscholen mogelijkheden om jongeren te ondersteunen in hun ontwikkeling en hun stap naar de volwassenheid. Een lokale overheid moet dat pedagogische aspect veel sterker dan nu benadrukken.'

Meer diversiteit

'Jeugdhuisen zijn in principe open vrijetijdsvoorzieningen, maar toch zijn ze soms psychologisch gesloten voor bepaalde nieuwkomers,' zegt professor Faché. 'Ik besef dat het eenvoudiger klinkt dan het is, maar ze moeten meer inclusief werken – inclusief naar jongeren van verschillende socio-culturele en socio-economische achtergronden, en naar jongeren met een fysieke of mentale beperking. In de superdiverse samenleving moeten jeugdhuisen divers zijn en daar actief naar streven. Nu zijn ze vaak vrij passief, ze wachten tot iemand naar hen komt,

BART LUSBY

STEFAN DEWICKERE

Willy Faché:
‘Natuurlijk zijn er jongereninformatie- en jongerenadviescentra, maar mijn ervaring is dat de drempel veel hoger is dan die van het jeugdhuis. De jeugdhuiswerker is een makkelijkere eerste stap.’

maar sommige jongeren doen dat niet uit zichzelf. Jeugdhuiswerkers moeten zelf meer initiatief nemen, voor iedereen toegankelijke activiteiten organiseren, waardoor nieuwe vriendschapsnetwerken kunnen ontstaan. In Denemarken bijvoorbeeld gebeurt dat veel meer dan bij ons. Dit sluit niet uit dat er ook doelgroep-specifieke jeugdhuisen ontstaan, uit bijvoorbeeld de Marokkaanse gemeenschap. Het is aan de overheid om de samenwerking met andere jeugdhuisen te stimuleren.’ Jeugdhuisen moeten zich meer verantwoordelijk voelen voor de ontplooiingsmogelijkheden van jongeren in hun buurt, vindt Willy Faché. ‘In de VS bijvoorbeeld ondersteunen jeugdhuisen het maatschappelijke initiatief en engagement voor jongeren in een kwetsbare positie. Als er in een buurt geen sportmogelijkheid is voor jongeren, dan organiseert het jeugdhuis er activiteiten. Ook in Nederland, Zweden, Denemarken en Duitsland is dat een belangrijke insteek. Zo spreken ze ook doelgroepen aan die anders de weg naar het jeugdhuis niet vinden.’

Informeren en belangen behartigen

Andere functies die jeugdhuisen in het buitenland hebben, zijn in Vlaanderen niet of nauwelijks ontwikkeld. Jongeren informeren en adviseren bijvoorbeeld is in Duitsland een belangrijke pijler van de werking. Willy Faché: ‘Het jeugdhuis is een andere omgeving dan de school, dan het gezin. Jongeren vertrouwen de jeugdhuiswerker, een wat oudere vriend of vriendin met iets meer levenservaring. En dus is dat de ideale persoon om een probleem mee te bespreken en als klankbord in te zetten. De jeugdhuiswerker kan zelf ook het initiatief nemen om een thema aan te kaarten als hij de jongeren onder elkaar hoort spreken over bijvoorbeeld drugs of seksualiteit. Natuurlijk zijn er jongereninformatie- en jongerenadviescentra, maar mijn ervaring is dat de drempel veel hoger is dan die van het jeugdhuis. De jeugdhuiswerker is een makkelijkere eerste stap. Kan hij de jongere zelf niet voldoende helpen, dan heeft hij een belangrijke doorverwijsfunctie naar bijvoorbeeld een JIC of een JAC.’

Daarbij aansluitend ziet professor Faché nog een andere opdracht voor het jeugdhuis: die van behartiger van de belangen en rechten van jongeren. Omdat ze dicht bij de leefwereld van de jongeren staan, kunnen jeugdhuiswerkers bepaalde problemen op de agenda van de jeugdraad zetten of bij de bevoegde schepen aanklaarten. ‘De leefomstandigheden van werkende jongeren laten soms te wensen over, het is goed dat dit bij de overheid wordt aangeklaagd. Sommige jongeren hebben het moeilijk om aan de verleiding van alcohol te weerstaan, dan helpt het als het alcoholverbod onder de zestien jaar goed gecontroleerd wordt. Fietsongevallen zijn een grote zorg van jongeren, het jeugdhuis kan een van de kanalen zijn om gevaarlijke plaatsen in de gemeente of gebreken aan de weginfrastructuur te signaleren.’ ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Willy Faché, *Inspiratie tot innovatie in jeugdhuisen, jongerencentra, jeugdcentra, jeugdclubs en jeugd ontmoetingscentra*, Garant, 2018

Juridisch advies met beide voeten op de grond.

Rasschaert advocaten werkt uitsluitend voor lokale openbare besturen, de zorg -en de onderwijssector en andere non-profit organisaties in Vlaanderen en Brussel, zoals algemene en psychiatrische ziekenhuizen, openbare woonzorgcentra, voorzieningen voor personen met een beperking, OCMW -en gemeentebesturen, middelbare- en hogescholen, welzijnsorganisaties, wijkgezondheidscentra, diensten geestelijke gezondheid, CAW, gemeentebedrijven, intergemeentelijke verenigingen, politiezones en hulpverleningszones...

Wij vertegenwoordigen onze cliënten voor de rechtbanken in gerechtelijke procedures en allerhande betwistingen, maar geven ook juridisch en strategisch advies bij dossiers buiten de rechtbank, onderhandelingen, procedures of projecten.

Ons kantoor treedt onder andere op inzake overheidsopdrachten en concessies, omgevingsrecht en onteigeningen, gebieds -en projectontwikkeling, verzelfstandiging en optimalisaties, tuchtrecht, ...

Ons kantoor is in staat verschillende juristen en specialisten in te schakelen zodat de juiste expertise en de juiste opvolging steeds worden gegarandeerd.

Wij geven advies met onze beide voeten op de grond.

 | **RASSCHAERT**
ADVOCATEN

Juridisch advies en vertegenwoordiging
openbare besturen en non-profit.

Contacteer ons op
info@rasschaertadvocaten.be

www.rasschaertadvocaten.be

Zes redenen voor

lokaal mondiaal beleid

Je gemeente maakt binnenkort een nieuw meerjarenplan op. Daarin mag lokaal mondiaal beleid niet ontbreken, zeker nu mondiale uitdagingen zich meer dan ooit lokaal laten voelen. Zo'n lokaal mondiaal beleid, dwars door alle beleidsdomeinen heen, draagt bij tot meer internationale rechtvaardigheid via mondiale beleidskeuzes, mondiaal burgerschap en mondiale samenwerking. Er zijn zes goede redenen om voor de wereld te kiezen.

1 Mis de trein niet

Duurzame ontwikkeling staat boven aan de maatschappelijke en politieke agenda. Alle 193 lidstaten van de Verenigde Naties hebben zeventien duurzameontwikkelingsdoelstellingen goedgekeurd waarmee ze streven naar een duurzame wereld in 2030. De duurzaamheidstrein is vertrokken en zal almaar sneller gaan. Haak dus snel je wagonnetje aan en maak deel uit van de oplossing. Geen duurzame ontwikkeling zonder internationale rechtvaardigheid en partnerschappen. Daarom moeten gemeenten een mondiale reflex creëren die ze rekening doet houden met elkaar, met toekomstige generaties en met de draagkracht van de aarde. Lokaal mondiaal beleid brengt een leerproces op gang, waardoor de nodige mentaliteitswijziging in een stroomversnelling komt.

2 Je gemeente is geen eiland

Globale uitdagingen kennen geen grenzen, maar laten zich wel steeds harder en vooral heel lokaal voelen. Denk maar aan de klimaatverandering, hervestiging van bedrijven in lageloonlanden en de socio-ecologische weerslag van onze consumptie- en productiepatronen. Het goede nieuws is dat lokale besturen wereldwijd het initiatief nemen om die uitdagingen aan te gaan. Het zijn uiteraard gedeelde uitdagingen en dus is het onze gedeelde verantwoordelijkheid om aan oplossingen te werken. Door een lokaal mondiaal beleid neemt een lokaal bestuur die verantwoordelijkheid niet enkel op, maar speelt het ook in op de kansen die de mondiale samenleving biedt. En die zijn talrijk: culturele verrijking, nieuwe afzetmarkten en netwerken, om er maar enkele te noemen.

3 Geef het goede voorbeeld

Gemeenten zijn de overheid die het dichtst bij de burger staat. Ze zijn daarom ideaal geplaatst om hun inwoners bewust te maken van de impact die hun doen en laten heeft op de rest van de wereld. Het bestuur kan hierbij zelf het goede voorbeeld geven. Door in te zetten op internationale solidariteit en duurzame ontwikkeling en deze op een laagdrempelige manier concreet en zichtbaar te maken, daag je inwoners, bedrijven, scholen en verenigingen uit ook een steentje bij te dragen. Je doet hen verder kijken dan de grenzen van de gemeente en maakt hen bewust van onze globale verbondenheid.

BART LASSIV

4 Stimuleer participatie en wereldburgerschap

Ons geluk en welzijn zijn onlosmakelijk verbonden met dat van anderen. In de eerste plaats met dat van onze naasten, maar ook met dat van mensen die verder van ons af staan; zolang mensen het elders niet goed hebben, zullen wij het ook niet goed hebben. Met lokaal mondiaal beleid worden burgers zich bewust van die verbondenheid en werken we aan een solidaire en tolerante samenleving. Lokale mondiale

acties en evenementen verruimen de horizon en helpen bij het kaderen en duiden van de vaak complexe beelden en verhalen van over de hele wereld die burgers dagelijks bestoken. Het lokale mondiale beleid van veel gemeenten mondt uit in acties zoals de subsidies voor vierdepiljerinitiatieven of samenwerking met lokale diasporaverenigingen, die een band scheppen tussen organisaties, scholen of zorginstellingen bij ons en in het Zuiden. Het lokale middenveld dat bekommerd is om internationale solidariteit, is doorgaans zeer sterk en actief. Niet met hen samenwerken is een gemiste kans. Via lokaal mondiaal beleid zet je mensen aan tot participatie en versterk je tal van lokale initiatieven.

5 Kleine lasten, grote lusten

Lokale besturen die aan duurzaamheid en internationale rechtvaardigheid werken, kunnen veel realiseren met beperkte middelen. Overschakelen op duurzaam aankoopbeleid en ethisch bankieren bijvoorbeeld oefent druk uit op de markt en op het financiële systeem om ethischer en duurzamer te werk te gaan. En zeg nu zelf: jij investeert toch ook liever in hernieuwbare energie en sociale economie dan in fossiele brandstoffen en wapens? Of wat denk je van investeringen in energie-efficiënte gemeentelijke gebouwen? Die betalen zichzelf doorgaans in een periode van vijf tot zeven jaar terug met de besparing op de energiefactuur, daarna is de winst voor het bestuur. Inzetten op internationale samenwerking genereert ook maatschappelijke voordelen die moeilijker in geld zijn uit te drukken. Denk bijvoorbeeld aan de tiener die mee op inleefreis gaat naar de stedenbandpartner van je gemeente en zich vervolgens jarenlang inzet als vrijwilliger. Of aan de goede praktijken, kennis en ervaring die uitgewisseld worden in het kader van zo'n stedenband.

6 Plaats je gemeente in de schijnwerpers

Dankzij lokaal mondiaal beleid profileer je je als een duurzaam bestuur met een open blik op de wereld. Veel gemeenten met een goed uitgewerkt lokaal mondiaal beleid maken deel uit van internationale netwerken waar expertise wordt uitgewisseld. Bovendien verschijnen er regelmatig projectoproepen – regionaal, nationaal, Europees, internationaal – voor mondiale thema's waarop je kunt intekenen. Door mee te dingen naar onderscheidingen en prijzen kun je je imago en zichtbaarheid een serieuze stimulans geven. Dat bereik je ook door je schouders te zetten onder Agenda 2030 van de Verenigde Naties met de zeventien duurzameontwikkelingsdoelstellingen. Steeds meer gemeenten stemmen hun beleidsplannen hierop af. De zeventien doelstellingen vormen de ideale basis om je toekomstvisie vorm te geven en je inspanningen voor sociale, economische en ecologische duurzaamheid in de verf te zetten. ■

JULES DE WINTER IS VVSG-STAFMEDEWERKER INTERNATIONAAL BELEID

Ontdek het RiseSmart verschil.

RiseSmart W.S.O.332, 00249-405-20130328 - V.U./E.R. Herman Nijns

De organisatiewereld van de 21ste eeuw wordt gekenmerkt door de toenemende snelheid van verandering. **Organisatorische wendbaarheid** is dan ook een absolute must om te overleven en succes te boeken. De mobiliteit en inzetbaarheid van talent zijn daarbij de voornaamste HR-prioriteiten geworden. Dit vereist een nieuwe talent management aanpak die zich richt op de voortdurende **transitie van talent**.

RiseSmart werkt samen met u aan de ontwikkeling en uitvoering van deze nieuwe aanpak. We helpen u het **volle potentieel van uw talent te ontdekken, te ontwikkelen en in te zetten**. Wij gaan op zoek naar de beste "fit" tussen organisatorische doelstellingen en individuele ambities. Veerkracht en (zelf-)leiderschap vormen de basis van onze talentgerichte werkwijze.

www.risesmart.be

Transitioning Talent. Changing Lives.

 RiseSmart®
a Randstad company

Boekstart **groeit!**

Met extra financiële ondersteuning voor het programma Boekstart maakt minister Sven Gatz het voor gemeenten in Vlaanderen en Brussel haalbaarder om mee in te zetten op vroege geletterdheid en leesplezier voor de allerjongsten. Dat werpt vruchten af, Boekstart groeit gestaag.

Met het programma Boekstart werkt Iedereen Leest al sinds 2005 aan vroege geletterdheid. Boekstart wil ouders samen met hun kleine kinderen laten genieten van boeken. Daarom doet het ouders van jonge kinderen op verschillende momenten tijdens de voorschoolse leeftijd een boekenpakket en informatie over voorlezen en de bibliotheek cadeau. Zo kan Boekstart ouders aanmoedigen om hun kinderen zo vroeg mogelijk boekjes én de bibliotheek te laten ontdekken. Want kinderen die al vroeg kennismaken met boeken blijken taalvaardiger, kunnen sneller lezen en beter rekenen.

Aan de basis van dit programma ligt de structurele samenwerking tussen Iedereen Leest, Kind en Gezin en de openbare bibliotheken. Het netwerk en de expertise van elke partner worden ingeschakeld om de doelstellingen van Boekstart te realiseren en zoveel mogelijk gezinnen met jonge kinderen te bereiken. Elke organisatie helpt bij de uitvoering van het programma. Iedereen Leest coördineert, biedt inhoudelijke en logistieke ondersteuning en organiseert vorming en expertise- en ervaringsuitwisselingen. In de con-

sultatiebureaus van Kind en Gezin informeren de vrijwilligers ouders over Boekstart, wanneer ze hun het eerste babypakket meegeven. De ouders worden warmgemaakt om thuis voor te lezen en de plaatselijke bibliotheek te bezoeken. Die bibliotheek is de plek waar ouders en kinderen een baby- en peutervriendelijk aanbod ontdekken en deelnemen aan voorlees- en andere activiteiten.

Het netwerk en de expertise van elke partner worden ingeschakeld om de doelstellingen van Boekstart te realiseren en zoveel mogelijk gezinnen met jonge kinderen te bereiken.

De teller loopt

Eind 2017 telde Vlaanderen 122 Boekstart-gemeenten. Op 1 januari 2019 zullen dat er 206 zijn. 84 gemeenten uit Vlaanderen en Brussel hebben namelijk door de extra financiële stimulans beslist ook met Boekstart te beginnen en zo bij te dragen aan gemeentelijk beleid dat het belang van leesplezier en vroege geletterdheid erkent en ondersteunt. Ook grote steden als Leuven, Brussel en Antwerpen kozen in de afgelopen maanden voor Boekstart. Als deze tendens zich doorzet, is Boekstart tegen eind 2020 wellicht in heel Vlaanderen en Brussel vertegenwoordigd.

Boekstart – meer dan gratis boeken

Kind en Gezin nodigt alle ouders van een peuter van vijftien maanden uit hun Boekstart-peutertas in de bibliotheek op te halen. In de tas zitten twee kartonboeken voor hun peuter en veel informatie over voorlezen. Voor de bibliotheek is dit het uitgelezen moment om er alles aan te doen dat ouders zich met hun kleintjes welkom voelen en de

IEDEREEN LEEST

plaatselijke bibliotheek leren kennen. Want Boekstart is veel meer dan gratis boekjes weggeven. Het programma versterkt de maatschappelijke en culturele waarde van de bibliotheek. Het helpt een lokaal en Vlaams netwerk weven en het biedt nieuwe mogelijkheden om een werking voor ontluikende geletterdheid in te vullen. Boekstart helpt het aanbod voor de allerjongsten en hun ouders uitbreiden, zowel in collectievorming als in publieksactiviteiten. Beter op de behoeften en wensen van die doelgroep inspelen verhoogt de kans op hogere participatie. De praktijk leert dat inzetten op die toeleiding en begeleiding een aandachtspunt blijft waarop alle partners samen moeten inzetten. Boekstart biedt een kader om te investeren in de lezers van de toekomst. Want dat wijst elk wetenschappelijk onderzoek aan: vroeg beginnen biedt voor iedereen alleen maar voordelen, zowel voor de persoonlijke ontwikkeling als voor de maatschappelijke en culturele participatie. Als laagdrempelige culturele

En de privacy?

Om ouders eraan te herinneren dat ze een peuterspas kunnen ophalen, stuurt de bibliotheek dikwijls een extra brief of herinneringskaartje. Veel bibliotheken hebben vragen over die Boekstart-communicatie in het kader van de GDPR-wetgeving of AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming). We zijn blij te kunnen melden dat deze Boekstart-communicatie nog steeds mag en in regel is met de nieuwe privacywetgeving.

Gemeenten die hebben ingestemd met deelname aan het Boekstart-programma, hebben dit goedgekeurd op een gemeenteraad en/of college. In het kader van hun opdracht om het welzijn van hun burgers te bevorderen hebben de gemeente en de bibliotheek dan ook de volle bevoegdheid om in dit verband een mailing uit te voeren. De AGV staat dit niet in de weg.

Als de tendens zich doorzet, is Boekstart tegen eind 2020 wellicht in heel Vlaanderen en Brussel vertegenwoordigd.

voorziening in een lokale gemeenschap heeft de bibliotheek verschillende troeven in handen om mee te bouwen aan een stimulerende, veilige en kindvriendelijke omgeving voor alle kinderen. Ondanks die brede toegankelijkheid blijven er drempels voor cultuur- en vrijetijdsparticipatie voor de kwetsbaarste groepen in de samenleving. Samenwerken met Huizen van het Kind, kinderopvangvoorzieningen, armoede- en welzijnsorganisaties en onderwijs- en cultuurpartners is daarom onmisbaar voor de toeleiding en participatie van de kwetsbare gezinnen. Boekstart trekt expliciet die kaart: investeren in samenwerking, over beleidsdomeinen heen. Elkaars

kennis en expertise inzetten is niet alleen noodzakelijk maar betekent ook winst voor iedereen.

Boekstart-dag 2019

Op zaterdag 18 mei, tijdens de Week van de Opvoeding, organiseert Iedereen Leest voor het eerst een Boekstart-dag. Bibliotheken in Vlaanderen en Brussel worden uitgenodigd op die dag hun bibliotheekdeuren speciaal open te zetten voor kinderen tot tweeënhalf jaar. Het is voor de bibliotheek het uitgelezen moment om het aanbod voor de allerjongsten extra in de kijker te zetten en ouders te laten zien dat de bibliotheek er werkelijk is voor alle leeftijden! Door Boekstart te kaderen en door aan de hand van activiteiten te tonen waar vroege geletterdheid over gaat, wordt de boodschap des te overtuigender. Als deelnemende gemeente zet u op die dag uw engagement en visie op het belang van vroege geletterdheid extra in de kijker. ■

LOTTE BAERT, COMMUNICATIE BOEKSTART, IEDEREEN LEEST

www.boekstart.be

Boekstart-coördinator Els Michielsens
via boekstart@iedereenleest.be

Arbeidsmatige activiteiten als sociale noodzaak

Werken draagt bij aan het welbevinden van mensen. Het geeft ze structuur, sociale contacten en een gevoel van waardering. Voor sommige groepen, en in het bijzonder voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, is toegang tot werk helaas geen evidentie. Met het werk- en zorgdecreet biedt de Vlaamse overheid een kader aan waarmee die afstand verkleind kan worden, ook voor mensen bij wie de kans reëel is dat ze nooit meer écht aan de slag zullen gaan. Voor hen is er nu een aanbod 'arbeidsmatige activiteiten'.

Wie niet kan werken maar dat toch graag wil, kan sinds juli 2018 terecht in zogenaamde arbeidsmatige activiteiten. Specifiek gaat het om mensen tussen 18 en 65 jaar met een medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale problematiek voor wie betaalde beroepsarbeid (met of zonder ondersteuning) op middellange termijn niet, nog niet

of niet meer mogelijk is. Een procedure voor toeleiding hoeven ze niet te doorlopen. De enige voorwaarde is dat de uitkeringsinstantie hun toestemming geeft om in zo'n traject te stappen. Met andere woorden: het OCMW moet toestemming geven aan mensen met een leefloon die graag arbeidsmatige activiteiten willen verrichten. Dat kunnen mensen zijn die het OCMW

zelf naar een arbeidsmatige activiteit begeleidt, maar het kan ook een vraag krijgen van een andere instantie.

Onbezoldigde trajecten

Arbeidsmatige activiteiten zijn uiteraard geheel vrijwillig en gebeuren onbezoldigd. De werkpost kan zowel een profit-, non-profit- als social-profit-organisatie zijn. De activiteiten kunnen dus gebeuren bij een bakker of kapper, maar evengoed bij een lokaal bestuur. Let wel: de werkposten ontvangen hiervoor geen vergoeding. De begeleider van een persoon die arbeidsmatige activiteiten doet, ontvangt wel een kleine subsidie (zie verder).

Een OCMW dat mensen in vrijwilligerswerk begeleidt, kan zich hiervoor via het systeem van arbeidsmatige activiteiten laten erkennen en subsidiëren én er tegelijk voor zorgen dat de persoon zelf een duidelijker statuut krijgt.

Starten met arbeidsmatige activiteiten

Wie arbeidsmatige activiteiten wil uitvoeren, kan zich onder meer richten tot een hele reeks welzijns- en zorgvoorzieningen, waaronder ook het OCMW. Als deze voorzieningen een erkenning als 'begeleider arbeidsmatige activiteiten' gevraagd en gekregen hebben bij het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, kunnen ze de persoon begeleiden.

In de praktijk zal iemand eerder van een maatschappelijk assistent van het OCMW de suggestie krijgen dat arbeidsmatige activiteiten wel iets voor hem of haar zouden kunnen zijn. De regelgeving houdt de voorwaarden om erkend te kunnen worden als arbeidsmatige-activiteiten-begeleider laagdrempelig, vanuit de overtuiging dat arbeidsmatige activiteiten een grote meerwaarde kunnen betekenen voor

een groep mensen. Zo zal een voorziening moeten kunnen aantonen dat ze minstens één medewerker in dienst heeft met een medisch, paramedisch, sociaal, psychologisch, pedagogisch diploma op bachelorniveau of met twee jaar ervaring in het verlenen van zorg aan de doelgroep. Deze erkenning kan om het even wanneer worden aangevraagd. De organisatie die de arbeidsmatige activiteiten begeleidt, kan bovendien ook zelf als werkpost fungeren. Zodra iemand met arbeidsmatige activiteiten start en de overeenkomst tussen deze persoon, zijn begeleider en de werkpost afgesloten is, ontvangt de begeleider hiervoor 70 euro per maand. Het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin kon afgelopen jaar 3300 begeleidingen financieren. In 2019 is er subsidie beschikbaar voor 3800 begeleidingen. Momenteel is de beschikbare capaciteit nog niet volzet. We roepen OCMW's dus graag op zich te laten erkennen als begeleider arbeidsmatige activiteiten en subsidie aan te vragen voor de begeleiding.

Taak van de begeleider

Om te beginnen voert de begeleider een intake- en oriënteringssprek met de persoon die arbeidsmatige activiteiten wil verrichten. Daarin gaat hij ook na of de persoon dit ook mag, gelet op de uitkering. De begeleider zoekt naar een passende werkpost met geschikte activiteiten en bereidt de overeenkomst tussen deelnemer, begeleider en werkpost voor. De begeleider ondersteunt de deelnemer bij de start op de werkpost en volgt hem op tijdens de duur van de activiteiten. Hij fungeert als aanspreekpunt, in de eerste plaats voor de deelnemer. Jaarlijks evalueert de begeleider, samen met de deelnemer en de uitkeringsinstanties, of de arbeidsmatige activiteit nog passend is.

Overeenkomst

De verplichtingen van de werkpost worden opgenomen in een overeenkomst tussen de drie betrokken partijen: deelnemer, begeleider (dit is de begeleidende voorziening) en werkpost. In die overeenkomst worden

minstens het uurrooster, het takenpakket, de locatie en de verplichtingen van de werkpost vermeld. Aan de werkpost wordt gevraagd een buddy op de werkvloer aan te stellen, een verzekering voor de deelnemer af te sluiten en de werknemers van de organisatie te sensibiliseren. Je vindt alle elementen die in een overeenkomst moeten worden opgenomen, in de bijlage bij het uitvoeringsbesluit op de website van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Over activiteiten en bij uitbreiding over het werk- en zorgdecreet valt nog veel meer te vertellen. Op de website van het departement WVG vindt u alle

informatie, onder meer in een FAQ-rubriek. We hopen van harte dat dit aanbod verder zijn weg zal vinden binnen de OCMW's, om kwetsbare mensen op die manier te ondersteunen in hun streven naar arbeid en een waardige plaats in de samenleving. ■

SABINE JAKIELA IS BELEIDSMEDEWERKER OP HET DEPARTEMENT WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Werk- en zorgdecreet bij het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin: <https://www.departementwvg.be/werk-en-zorgdecreet>

Een erkenning als arbeidsmatige-activiteiten-begeleider kunt u aanvragen via deze link: <https://www.departementwvg.be/arbeidsmatige-activiteiten>

DALIS

PIT COVERS

**LAAT UW WERKPUTTEN UITRUSTEN MET EEN
SYSTEME BINNEN DE NORMEN !**

WERKPLATFORM →

www.dalis-pitcovers.com
 Tél : 0472 72 57 60
 @: info@dalis-pitcovers.com

In 2015 keurden de Verenigde Naties de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling goed, die zeventien doestellingen omvat die ook lokaal een vertaling kunnen krijgen. Door ziekte, handicap of een andere vorm van kwetsbaarheid vallen almaar meer mensen uit de boot. Zij willen graag werken, erbij horen in de buurt, mobiel zijn of hun tijd op een fijne manier doorbrengen.

Gemeentebesturen kunnen de samenleving inclusief en solidair maken door op alle beleidsdomeinen samen met inwoners, zorgpartners en ondernemers een horizontaal sociaal beleid te voeren.

DANY DEWULF IS VVSG-STAFMEDEWERKER INCLUSIE EN VERMAATSCHAPPELIJING VAN ZORG

Van uitsluiting **naar insluiting**

Gent bevordert burgerparticipatie

Gent toont met Enchanté aan dat het mogelijk is op een participatieve manier samen te werken aan een solidaire, inclusieve samenleving. Enchanté is een netwerk van handelaars en burgers die kleine diensten aanbieden aan mensen die hier behoefte aan hebben: een glas water, een kop koffie, een knipbeurt bij een kapper, een plek om even uit te rusten. Zo wil Enchanté drempels verlagen, sociale muren slopen en van Gent een thuis maken voor iedereen. De ambassadeurs van Enchanté zijn mensen die zelf uit een kwetsbare positie komen. Het netwerk werkt samen met stad en OCMW Gent, CAW, Samenlevingsopbouw, maar ook met Unizo.

Beveren-aan-den-IJzer stimuleert sociaal ondernemerschap

Beveren-aan-den-IJzer heeft een Dorpspunt opgericht, een buurtwinkel waar producten van boeren en handelaars uit de regio aangeboden worden, zodat de consumptie en productie van goederen duurzamer wordt. Daarnaast worden aan het Dorpspunt ook zorg, dienstverlening en vrijetijdsactiviteiten gekoppeld, waardoor goede gezondheid en welzijn dichterbij komen en de ongelijkheid vermindert. Deze ontmoetingsplaats lost het mobiliteitsprobleem van in hoofdzaak oudere inwoners op en bevordert de sociale cohesie en onderlinge solidariteit in de gemeente. Er worden ook arbeidskansen gecreëerd, want vier mensen met een beperking baten de buurtwinkel zelf uit.

De VVSG ondersteunt de Vlaamse gemeenten bij de lokale vertaling van Agenda 2030. Zo zijn twintig gemeenten aan een traject begonnen waarbij ze nagaan hoe de duurzameontwikkelingsdoelstellingen geïntegreerd kunnen worden in het gemeentelijke beleid. Dit artikel is het eerste in een reeks waarin we de duurzameontwikkelingsdoelstellingen bekijken vanuit een lokale thematische invalshoek. **Volgende maand komt de circulaire economie aan de beurt.**

De Buurtkar in Bornem is een mobiele buurtwinkel én een mobiel dienstencentrum.

A'REA 2020 op Antwerpen-Kiel biedt kinderen in een fijne leeromgeving kansen op een succesvolle toekomst.

Bornem ontwikkelt inclusieve en zorgzame buurten

Inwoners vereenzamen, ouderen hebben extra zorg nodig, er kunnen spanningen en zelfs conflicten ontstaan door de (super)diversiteit. Om hier iets aan te doen, is Bornem met de Buurtkar gestart, een mobiele buurtwinkel die volgens een vaste route door de straten rijdt waar veel minder mobiele mensen wonen. Elke inwoner kan aan de kar verse producten en andere levensmiddelen kopen. Tegelijkertijd is het een mobiel dienstencentrum, waar mensen terecht kunnen voor allerlei vragen over zorg en welzijn of voor gemeentelijke dienstverlening. De Buurtkar biedt ook kans op sociale tewerkstelling, want mensen met minder mogelijkheden op de reguliere arbeidsmarkt staan in voor de voorbereiding van de kar.

Op Antwerpen-Kiel is inclusieve school buurtontmoetingsplaats

Voor kwetsbare kinderen en jongeren zou het onderwijs een lift naar een betere maatschappelijke positie moeten zijn, maar dikwijls is dat niet het geval en stappen ze onderweg als eerste uit. Hierin probeert Antwerpen een kentering te brengen met A'REA 2020 op Antwerpen-Kiel. Het is een wijkgericht initiatief om kinderen in een fijne leeromgeving kansen te bieden op een succesvolle toekomst. Hiervoor werken zeventien scholen in de wijk, (wijk)organisaties, ondernemers, cultuur-, sport- en jeugdpartners en ouders intens samen. Sterk zorgbeleid op school wordt aangevuld met structurele samenwerking Onderwijs-Welzijn, zodat gezins- en mogelijke andere problemen die de opdracht van de school overstijgen, snel en correct worden doorverwezen naar en opgenomen door welzijns- en andere partners. Er wordt ook een verbinding gelegd met kinderopvang. Tot slot wordt met het project 'Wijkwerking op maat' ingezet op het welzijn, de leefbaarheid en de veiligheid in de wijk, zodat iedereen die daar woont zich goed voelt.

Zoek de inspiratienota via *Van uitsluiting naar insluiting* op www.vvsg.be.

Belfius wenst alle raadsleden een succesvolle start!

Bij Belfius geloven we rotsvast in de vele talenten die dit land rijk is, ook in het uwe. Als 100% Belgische bank-verzekeraar, en sinds 160 jaar geprivilegieerde partner van de lokale besturen, engageren we ons daarom dagelijks om u te helpen bij de realisatie van uw ideeën en projecten. Hand in hand met u, met de gemeenten, bouwen we verder aan een duurzame samenleving voor morgen.

We doen dit met bijzondere aandacht voor de kenmerken van de publieke en sociale sector. En gestoeld op een jarenlange expertise via financiële analyses en gerichte studies. Waardoor we u steeds de juiste oplossingen kunnen aanreiken. Voor de maatschappelijke uitdagingen waar we samen voor staan, zoals vergrijzing, hernieuwbare energie, maatschappelijke integratie, mobiliteit, zorg... En voor uw dagelijks bestuur.

Belfius, meer dan een financiële partner.

Meer weten? belfius.be/studies

 Belfius
Bank & Verzekeringen

City hacks

Brugge

FERKELEN/HOLLANDER

Begin november heeft de stad Brugge voor de derde keer een hackathon georganiseerd, een initiatief van de dienst Economie in nauwe samenwerking met de dienst GIS. Elk jaar vertrekt de hackathon vanuit de data van één bepaalde stadsdienst, deze keer is dat de dienst Leefmilieu.

Brugge, zaterdagochtend, negen uur. Buiten is het een gure herfst dag, maar binnen in De Republiek is het lekker warm. De spanning hangt in het auditorium, terwijl ik naast de andere juryleden plaatsneem. De vermoeidheid ook. De voorbije 24 uur zijn elf groepjes studenten van de hogescholen VIVES, Howest en de KU Leuven Campus Brugge intensief aan de slag geweest met de datasets van de stad Brugge. Zo dadelijk tonen de studenten hun werk en worden de winnaars geselecteerd. De uitdaging van deze hackathon? Bedenk een innovatieve app op basis van open data die een antwoord biedt op de vraag: 'Hoe kan Brugge zorgen voor een betere leefomgeving voor zijn inwoners?' De studenten deden dit niet alleen, ze kregen deskundige begeleiding van een coach, meestal een gedreven IT-ondernemer uit de regio.

De datasets die de studenten ter beschikking krijgen, zijn heel verschillend. Er zijn de stedelijke data van metingen betreffende luchtkwaliteit, geluidsoverlast, waterkwaliteit, de afvalophaling en afvalkorven, de elektrische laadpalen voor auto's... De studenten krijgen ook de link naar Vlaamse datasets en andere data, zoals het Vlaamse opendataportaal dat meer dan 7000 datasets bevat.

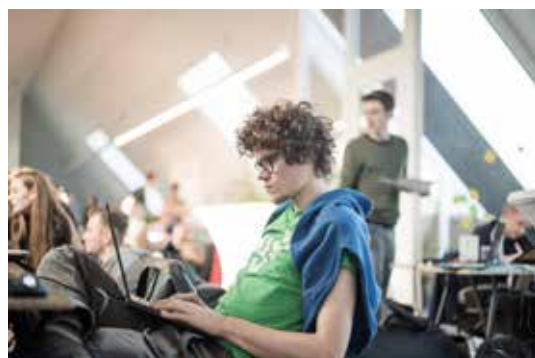
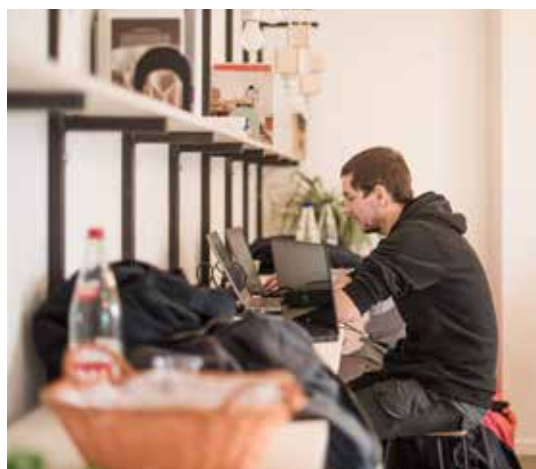
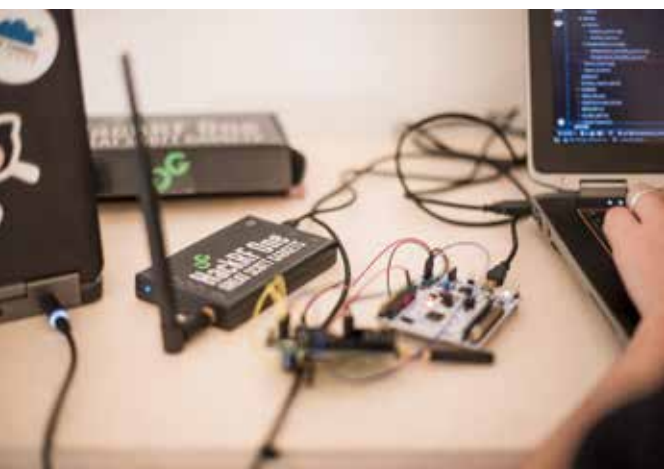
Elk team krijgt zeven minuten om zijn concept te presenteren. Tijdens de pitches stel ik al snel vast dat er de voorbije 24 uur hard gewerkt is. De voorgestelde concepten getuigen van veel inzicht en creativiteit. Sommigen stellen een proof of concept voor of vertellen over hun innovatieve businessplan, anderen kunnen al een verrassend goed uitgewerkte applicatie of webtool presenteren.

De voorgestelde toepassingen zijn heel divers. We zien 'Shood', een app om hongerige studenten in contact te brengen met restaurants met voedseloverschotten om voedselverkwisting tegen te gaan, 'Plogger', een app die je helpt bij het ploggen: om de beste looproute langs vuilnisbakken te bepalen, om selfies te maken en om volle vuilnisbakken te melden aan het stadsbestuur. We horen meer over 'NRG', een app om het energieverbruik thuis efficiënter te kunnen meten en opvolgen, over een toepassing met sensoren in 'smart waste bins', over een algoritme voor het berekenen van een 'LPI' of levenskwaliteitsindex van een buurt, over 'Biobike', een fietsrouteplanner die op basis van luchtkwaliteitsdata en data van fietsongevallen de veiligste en gezondste fietsroute weergeeft...

De verscheidenheid van toepassingen maakt het niet gemakkelijk voor de jury,

#lokaalDNA

maar we slagen er toch in om drie winnaars en drie 'runner-ups' te selecteren. De winnaars gaan naar huis met een goodiebag met streekproducten, cinematickets en restaurantbonnen. Eén team wint gratis professionele be-

Cindy Vanhove:
'Het proces is belangrijker dan de output. We willen vooral de open data van de stad bekendmaken en het ondernemingsvriendelijke karakter van de stad in de verf zetten.'

geleiding om zijn toepassing verder te ontwikkelen. Maar allemaal verdienen ze een pluim voor hun inzet en creativiteit.

'Het proces is belangrijker dan de output,' zegt Cindy Vanhove, bureau-chef van de dienst Lokale Economie. 'Het resultaat na 24 uur hackathon is meestal een prototype dat nog verder ontwikkeld moet worden. We willen vooral de open data van de stad bekendmaken en het ondernemingsvriendelijke karakter van de stad in de verf zetten. De resultaten van de hackathon zijn zeker inspirerend en het is interessant om te zien wat je zoal met de data van de stad kunt doen.' Samenwerking tussen bedrijven en academische instellingen mogelijk maken en innovatie stimuleren zijn belangrijke drijfveren. Steeds meer steden organiseren daarom een hacka-

thon. Studenten en ondernemers krijgen de kans te participeren aan het beleid, de creativiteit wordt gestimuleerd, het draagvlak vergroot en de stad kan er misschien een innovatieve oplossing aan overhouden, een win-win! Of ze bij de stad Brugge tevreden zijn met de resultaten van de derde hackathon? Peter Clauwaert, diensthoofd Leefmilieu, knikt enthousiast: 'Er zijn enkele ideeën die al een concreet antwoord bieden op de uitdagingen waarvoor wij momenteel een oplossing zoeken. We kunnen hier zeker verder mee aan de slag. De studenten leveren ook een frisse blik op de thema's waar je als ambtenaar dagelijks mee bezig bent. Die input van onderuit en die creatieve kijk op de dingen zijn bijzonder waardevol.' ■

NATHALIE DUMAREY IS VVSG-STAFMEDEWERKER SMART CITY'S

FEMKE DEN HOLLANDER

FEMKE DEN HOLLANDER

Peter Clauwaert:
'Die input van onderuit en die creatieve kijk op de dingen zijn bijzonder waardevol.'

Wenst u als bedrijf of organisatie uw producten of diensten voor te stellen aan alle Vlaamse lokale besturen?

Dan is het maandblad **Lokaal** het ideale medium.

Direct en doeltreffend!

Voor meer informatie en tarieven

Peter de Vester
03 326 18 92
peter@moizo.be

moizo
beresterk in communicatiewerk

www.moizo.be

Someflex

IN SOMEFLEX, EEN ONLINE LESSENDATABANK, VIND JE UP-TO-DATE ONLINE LESSEN OVER DE POPULAIERSTE SOCIALE MEDIAKANALEN. DIT ALLES IN SNACKABLE VIDEOLESSEN VAN 3 MINUTEN.

- Benut de sociale mediamogelijkheden maximaal voor je communicatie, dienstverlening, community, online reputatie, werven en rekrutering.
- Schakel je medewerkers in als ambassadeurs
- Verhoog bereik en vertrouwen op sociale media

VVSG-leden die in januari inschrijven krijgen Flexplus voor de prijs van Flexonline! Geniet van dit voordeel.

www.someflex.be

Ouders helpen mee in de kinderopvang

Een mooi voorbeeld van ouderparticipatie waardoor de wederzijdse appreciatie toeneemt.

Voor dit initiatief won IBO De Boomgaard de Gouden Kinderschoen 2018 in de categorie ouderbetrokkenheid.

In het initiatief buitenschoolse opvang De Boomgaard in Hooglede helpen de ouders mee tijdens de opvanguren.

Ouders kennen hun kind als geen ander en zijn ook de eerste opvoeder. Medewerkers van een initiatief buitenschoolse kinderopvang kunnen dus ook, in het belang van het kind, het best overleggen met de ouders over de eigenheid van het kind, over het karakter en de stijl van opvoeden of over de specifieke gezinssituatie. Maar omgekeerd is het ook belangrijk dat ouders weten wat hun kind in de opvang doet, en nog belangrijker hoe het er zich voelt. Hoe heeft het gespeeld? Wat vond het lekker? Deze dagelijkse gesprekken over het kind en de opvang vormen de goede communicatie met ouders, ze brengen ouderbetrokkenheid op gang, want participatie van ouders in de kinderopvang is belangrijk, al is het in de praktijk niet evident. Uit de onlinetevredenheidsmeting van IBO's bij ouders blijkt dat het minpuntje van die opvang net de informatie is die kinderbegeleiders hun geven over wat er in de opvang is gebeurd en hoe het gaat met hun kind in de opvang.

In IBO De Boomgaard, de buitenschoolse opvang georganiseerd door gemeente

Hooglede, wordt er ferm ingezet op die wederzijdse vertrouwensband tussen ouders en opvang.

Ouderparticipatie

In De Boomgaard werkte coördinator Nancy Huyghe al een aantal jaren met een werkgroepje aan ouderparticipatie: 'Na enkele acties kozen we in 2016 voor een nieuwe werkwijze en gingen we van start met ons project *Ouder van de maand*.' Nancy Huyghe, die ook diensthoofd is van het Jonge Kind in Hooglede, spreekt alle ouders aan en vraagt ze aan het project deel te nemen. Wie daarop ingaat, krijgt een korte vragenlijst mee naar huis die het gezin samen kan invullen. De ingevulde vragenlijsten hangen vervolgens in IBO De Boomgaard. Als ouders aangeven dat ze een dagje willen meelopen in de opvang, wordt er een moment vastgelegd voor deze ouder die dan de ouder van de maand wordt. 'Dit project geeft ouders meer vertrouwen,' zegt Mieke Debergh, schepen van Kinderopvang. 'Bovendien versterkt het de vertrouwensband tussen ouders en kinderbegeleiders. Ouders die een dagje

meelopen in de opvang, ondervinden over hoeveel vaardigheden een kinderbegeleider moet beschikken. Dit geeft hun zicht op werken met kinderen in groepsverband. Ouders kunnen meer begrip opbrengen als er al eens iets niet loopt zoals voorzien en ze durven veel makkelijker opmerkingen geven of klachten melden waar wij als organisatie mee aan de slag proberen te gaan.'

Veel meer dan kinderspel

De mama van Axelle kwam zonder veel verwachtingen een namiddag meehelpen: 'Gewoon wat spelen met de kinderen, dacht ik. Maar al snel bleek dat het werk van kinderbegeleider meer inhoudt dan wat spelen. Boterhammen smeren, helpen bij toiletbezoek, dokter spelen, kleuters die om de vijf stappen iets komen vragen, snotneuzen afvegen.' Ze kwam met heel veel plezier meehelpen, maar stond er toch versteld van hoe een team als een geoliede machine moet draaien. ■

ANN LOBIJN IS VVSG-STAFMEDEWERKER KINDEROPVANG

CONTACT

IBO De Boomgaard Hooglede
051 25 20 88
deboomgaard@hooglede.be
www.deboomgaardhooglede.be

OMGEVINGSVERGUNNING

HANDHAVING

OVERHEIDSCONTRACTEN

OMGEVINGSVERGUNNING

Meer dan 50

GECORO

TUCHT

gespecialiseerde

OPLEIDINGEN

advocaten staan

AGB

voor u klaar

WOONKWALITEIT

ONTEIGENINGEN

VERORDENINGEN EN REGLEMENTEN

PPS

INTERGEMEENTELIJKE SAMENWERKING

Partner voor de overheid

Digitale opvolgingstool Omgevingsvergunningaanvragen

SYLEOR EN GSJ ADVOCATEN

- Automatiseer behandeling van omgevingsvergunningaanvragen met de **Workflow Manager**
- Loodst u door de verschillende procedurestappen en taken van de mogelijke vergunningstrajecten
- GSJ advocaten houdt wetswijzigingen up-to-date

Workflow
MANAGER

Voor meer informatie:
T +32 3 232 50 60 – E info@gsj.be
Mechelsesteenweg 27, B-2018 Antwerpen
WWW.GSJ.BE

GSJ
ADVOCATEN

In de thuiszorg komen almaar meer uiteenlopende problemen samen. Voor de verzorgenden en huishoudhulpen is het dikwijls moeilijk het gepaste antwoord te vinden. De zorgcoach kan hun voelsprietten prikkelen en hen doen groeien in hun werk. Hierdoor wordt dat ook opgewaardeerd, want zo krijgen ze expliciet de opdracht om ondersteuning te bieden in deze moeilijke situaties.

Zorgcoach begint waar gewone gezinszorg stopt

De dienst gezinszorg van Wil-
lebroek zet zich al jaren in om
gezinnen in armoede en gezin-
nen met diverse problemen te on-
dersteunen. Toch zag het bestuur het
aantal gezinnen met problemen op
financieel, sociaal en opvoedkundig
vlak op enkele jaren tijd sterk toene-
men. Ook is er meer ondersteuning
nodig bij kinderarmoede. Het bestuur
vatte de koe bij de horens en nam een
extra werkkracht aan. Geen evidente
keuze, omdat de financiering volledig
voor rekening van het lokale bestuur
is. Na jaren begeleidend werk bij de
dienst gezinszorg van OCMW Wil-
lebroek startte Nathalie Wyns in mei
2017 als zorgcoach in de thuiszorg. Ze
maakt tijd voor gezinnen in moeilijke
situaties en voor de verzorgenden die
deze gezinnen ondersteunen.

Spilfiguur in zorg

Nathalie Wyns maakt zelf geen plan-
ningen op voor haar verzorgenden,
ze begeleidt geen stagiaires, doet geen
huisbezoeken bij andere cliënten en
maakt geen vormingsplan op. Dat doet
haar collega. Alle aandacht van Natha-
lie Wyns gaat naar de cliënten. Ze helpt
structuur brengen bij gezinnen met
kinderen en bij mensen die in vervuil-
de of verwaarloosde woningen leven.
Ze doet dit altijd samen met de cliën-
ten. Hoe krijgen we de kinderen uit
bed en gewassen, zodat ze op tijd naar
school kunnen? Hoe zorgen we ervoor
dat er altijd brood in huis is? Hoe krij-
gen we het huis leefbaar en hoe kunnen
we het leefbaar houden?

Nathalie Wyns is er ook voor cliënten
met een psychisch probleem. Hoe kun-
nen de verzorgenden ondersteuning
bieden aan iemand met een manisch-
depressieve stoornis die na een opname
weer naar huis mag? Hoe kunnen ze de
gezinsleden hier zo goed mogelijk bij
helpen?

zoals de bewindvoerder, de sociale-
huisvestingsmaatschappij of de thuis-
verpleging legt ze ook. Ze zorgt ervoor
dat de verwachtingen van alle betrok-
kenen op elkaar afgestemd geraken.
Nathalie is de spilfiguur in de totale
zorg voor de cliënt. De verzorgenden
staan in voor de opvolging.

**Doordat zoveel gezinnen het moeilijk hebben,
komt elke verzorgende en schoonmaakhulp
minstens één keer per week met lastige
situaties in contact.**

De concrete hulpvraag is bij de opstart
niet altijd duidelijk, een vraag goed
formuleren is moeilijk. Daarom luistert
Nathalie Wyns, ze voert gesprekken
en gaat verschillende keren op bezoek.
Ze bouwt zo een vertrouwensrelatie
op en maakt de vraag beetje bij beetje
concreter. Ook hulpvragen waarop ge-
zinszorg zelf niet direct een antwoord
kan bieden, neemt ze op. Samen met
de hulpvrager maakt ze bijvoorbeeld
een afspraak met de sociale dienst om
financiële problemen te bespreken. Of
ze spoort cliënten met gezondheidspro-
blemen aan een afspraak te maken met
een arts. Als dat nodig is, gaat ze mee
naar de afspraak. Moet iemand naar de
rechtbank, dan gaat Nathalie ook mee.
Op deze manier biedt ze aanklappende
hulp. Ze dringt aan, wijst cliënten op
hun verantwoordelijkheden en laat hen
niet los wanneer het even moeilijk gaat.
De contacten met andere hulpverleners

Samen mét de verzorgenden

Behalve aan cliënten ondersteunen
besteedt Nathalie ook veel tijd aan
de verzorgenden en schoonmaakhul-
pen. Zij staan immers dagelijks bij de
cliënten om hen te begeleiden in het
huishouden en de opvoeding van hun
kinderen. Zij vraagt regelmatig hoe het
voor hen loopt, welke problemen ze te-
genkomen en kijkt samen met hen hoe
ze daar het best mee omgaan en waar
ze rekening mee moeten houden. Vier
keer per jaar komen alle verzorgen-
den en schoonmaakhulpen een halve
dag samen in twee groepen waar ze
hun werk bespreken en tips uitwisselen
over hoe ze het best met hun cliënten
omgaan. Doordat zoveel gezinnen het
moeilijk hebben, komt elke verzorgen-
de en schoonmaakhulp minstens één
keer per week met lastige situaties in
contact.

Doordat Nathalie Wyns niet steeds aan tafel zit met papieren voor haar neus, maar meestal gewoon met de cliënten praat en hen helpt bij tal van praktische zaken, groeit er sneller een vertrouwensrelatie.

Tips voor wie ook met een zorgcoach wil starten

- Luister goed naar je verzorgenden en schoonmaakhulpen. Zij staan immers dagelijks bij de cliënten.
- Houd in het oog dat de zorgcoach alle tijd kan vrijhouden om de cliënten te ondersteunen. Als zij/hij daarnaast ook nog plannings moet opstellen of andere taken moet uitvoeren, werkt het niet.
- Zorg dat het bestuur volledig achter het idee staat, zodat het de kosten wil dragen.
- Maak er geen kortdurend project van. Veel cliënten hebben langdurig hulp nodig, je wilt ze toch niet na een korte periode weer in de kou sturen.
- Intensieve begeleiding van cliënten vraagt in ieder geval ook intensieve begeleiding van de verzorgenden. Zij bieden de dagelijkse ondersteuning bij de cliënten.
- Vertrouw je verzorgenden en schoonmaakhulpen. Wanneer ze aangeven dat het niet meer gaat, dan gaat het niet meer.
- Organiseer voldoende vorming over kansarmoede, personen met psychische problemen en andere specifieke doelgroepen. Zorg ook voor voldoende vrijheid en flexibiliteit in het vormingsplan om snel op specifieke behoeften in te spelen. Welke vorming de medewerkers nodig hebben, hangt sterk samen met de cliënten die ze op dat moment ondersteunen.
- Bewaak de grenzen van aanklampende zorg. De zorgcoach kan hulpvragen blootleggen en mee zoeken naar een oplossing, maar kan niet zelf alle hulpvragen beantwoorden. Zo kan zij/hij bijvoorbeeld geen budgetbeheer doen, maar zoekt zij/hij wel mee tot er een budgetbeheerder is aangesteld.

Deel mooie voorbeelden
of sterke praktijken met
#LokaalDNA

Verzorgenden groeien in hun job

‘Door de extra ondersteuning die de verzorgenden en cliënten krijgen, loopt de communicatie en samenwerking tussen de verschillende hulpverleners beter. De verzorgenden nemen meer initiatief, stellen voor extra hulp in te schakelen, hun planning aan te passen of nemen zelf al contact op met het ziekenhuis,’ vertelt Isabelle Kerremans, diensthoofd thuiszorg in Willebroek. ‘Het contact tussen Nathalie en de verzorgenden loopt goed, omdat het voor de verzorgenden steeds duidelijk is wat het doel is en zij ook samen hetzelfde doel nastreven. De verzorgenden nemen minder taken over van de cliënten, maar nemen de tijd om hun zaken aan te leren zodat ze meer zelfredzaam worden. Verzorgenden hebben minder het gevoel er alleen voor te staan, overleggen snel met Nathalie en toetsen af bij hun collega’s. Het valt Nathalie op dat verzorgenden niet gauw aangeven dat een situatie voor hen te zwaar is.’ Ook de collega’s van Nathalie Wyns ondervinden voordelen. Zij hebben nu opnieuw tijd om de andere cliënten te ondersteunen.

Een ander contact

Het contact met de cliënten zelf is helemaal anders dan vroeger. Doordat Nathalie Wyns niet steeds aan tafel zit met papieren voor haar neus, maar meestal gewoon met de cliënten praat en hen helpt bij tal van praktische zaken, groeit er sneller een vertrouwensrelatie. De cliënten vertellen veel aan Nathalie, waardoor zij hen weer beter kan ondersteunen.

Isabelle Kerremans merkt op dat aanklampend werken vruchten afwerpt. Op de sociale dienst is een maatschappelijk werker gestart in het gezinsondersteuningsteam, die ook zeer aanklampend werkt. Het bestuur wil in de toekomst zeker bekijken of deze manier van werken nog op andere domeinen in de dienstverlening uitgebreid of gebruikt kan worden.

Dankzij de ZiA-nominatie ervaren Isabelle Kerremans en Nathalie Wyns dat hun project binnen het lokale bestuur nog meer erkenning krijgt dan tevoren. Het biedt ook inspiratie aan andere besturen, want Isabelle kreeg al telefoontjes voor meer informatie. ■

LIESBET VAN ELSACKER IS REGIONAAL VVSG-STAFMEDEWERKER
THUZZORG ANTWERPEN

WIE
Philippe Liesenborghs

WAT

Een van de drijvende krachten achter Pand 10, ontmoetingsplek voor burger- en buurtinitiatief in Tienen, en mede-oprichter van burgerbeweging OpgewekTienen.

HOE

Door ontmoeting en samenwerking te stimuleren en allerhande activiteiten te organiseren, nemen Philippe en zijn medevrijwilligers burgers op sleeptouw voor een socialere, meer aangename en duurzame buurt en stad.

HOEVEEL

In Pand 10 vinden negen vrijwilligersgroeperingen onderdak. Een veertigtal vrijwilligers runt de locatie. Burgerbeweging OpgewekTienen, een van de leden van Pand 10, wordt zelf gedragen door 140 vrijwilligers.

www.pand10.be

In het oude stationsbuffet van Tienen vonden een negental vrijwilligersgroeperingen met steun van de stad een vaste stek tot de zomer van 2019. Ze richtten er Pand 10 in als *hot spot* en open ontmoetingsplek voor burger- en buurtinitiatieven. Pand 10 promoot burgerschap en duurzaamheid, en brengt met dat doel mensen en ideeën samen. Philippe Liesenborghs is een van de bezielers van Pand 10, en – hoewel hij er niet mee te koop loopt – een van de gezichten van het Tiense burgerinitiatief tout court.

‘Ik probeer de boel te coördineren,’ zegt Philippe Liesenborghs. ‘Maar ik ben dus niet alleen. We runnen de locatie met een veertigtal fantastische vrijwilligers. Eén groep helpt activiteiten opzetten, een andere houdt zich bezig met logistiek enzovoort. Ik volg mee op en help waar nodig.’ De ontstaansgeschiedenis van Pand 10 hangt organisch samen met de opkomst en de snelle ontwikkeling van de burgerbewegingen in Tienen, en het opzet van het Pand volgt ook de

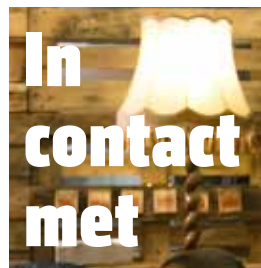
doelen van die burgerinitiatieven. Philippe Liesenborghs vertelt er met veel vuur over. ‘Met burgerbeweging OpgewekTienen voelden we al een tijdje de behoefte aan een plek voor ontmoeting: een locatie waar we heel concreet onze eigen vergaderingen kunnen organiseren, maar waar we ook een breder publiek kunnen bereiken met onze initiatieven om van de stad een socialere, aangename en duurzame omgeving te maken. Van bij de start hebben we daar ook andere bur-

STEFAN DEWICKERE

Het vuur aanwakkeren

gerverenigingen voor aangesproken die met allerlei onafhankelijke initiatieven vorm geven aan het leven in de stad. Zo huizen we nu uiteindelijk met negen groeperingen in Pand 10. Het beheer valt onder de vzw OpgewekTienen, de andere verenigingen mogen de ruimte gebruiken en mogen de winst die de bar maakt tijdens hun activiteiten, investeren in verdere activiteiten.' Pand 10 draait zonder subsidies, initiatieven onderhouden zichzelf volledig met de inkomsten uit het café. Het is wel dankzij de stad dat de locatie betaalbaar werd, weet Philippe Liesenborghs. 'Het stadsbestuur nam het voortouw in de onderhandelingen voor het gebruik en de tijdelijke invulling van het oude stationsbuffet van de NMBS. De stad heeft ook het merendeel van de huur- en verzekeringskosten op zich genomen, het pand technisch in orde gebracht en ons juridisch ondersteund bij de opstelling van de gebruiksovereenkomst. Wij betalen een symbolisch bedrag. Toch houdt ze zich voor het overige afzijdig en waarborgt ze onze onafhankelijkheid, wat we heel

erg waarderen. Ook het middenveld en de ondernemers steunden het project. Samenlevingsopbouw Vlaams-Brabant hielp met de toeleiding van kwetsbare groepen, en de lokale brouwerij Hoplinter trok in de beginfase veel volk naar het pand met een pop-upcafé. Die samenwerkingen maken mee Pand 10. De focus blijft op burger- en buurtinitiatief, maar de brede aanpak zorgt voor meer verbindingen. Wanneer we op zoek moeten naar een nieuwe locatie in juni volgend jaar, hopen we opnieuw een beroep te kunnen doen op de stad of andere actoren.'

Wat beweegt Philippe Liesenborghs? 'Het vuur aanwakkeren bij mensen, dat is nog altijd mijn drijfveer,' zegt hij. 'Toen ik ongeveer tien jaar geleden mee OpgewekTienen opstartte, had ik al een tijdje het gevoel dat burgers doorgaans heel snel en exclusief naar de politiek en het stadsbestuur keken om problemen op te lossen of initiatieven te nemen. Maar een stad help je niet vooruit met "beleid" alleen. De bevolking heeft daar zelf ook een belangrijke rol in op te nemen, evenals de ondernemers trouwens. Vanuit die overtuiging zijn we begonnen mensen op allerlei manieren mee in te zetten. Met OpgewekTienen zetten we daarom een hele waaier van activiteiten en initiatieven op: we hebben volkstuinprojecten, een erfgoedproject rond de reuzen van Tienen, we houden soepcafé, we riepen een eigen feestdag in het leven waarvoor we een stoet organiseren enzovoort. Rond Pand 10 zelf zetten we ons ook in voor de buurtwerking in de stationswijk.' Het burgerproject kent veel succes,

maar ook uitdagingen. 'Nieuwe vrijwilligers vinden is voor ons geen probleem, bestaande vrijwilligers houden lukt ook aardig. Voor dit soort initiatieven komen mensen vrij vlot zelf naar ons toe. De uitdaging is altijd de groep open en divers te houden. Dat is een proces van vallen en opstaan, en iets waarop ik me specifiek toeleg. Als je niet oplet, vervalt een burgerinitiatief al snel in een onskent-onsverhaal. Dat is normaal, het is nu eenmaal comfortabel en gemakkelijk. In de loop der jaren zijn we er doorgaans wel in geslaagd bijvoorbeeld kwetsbare groepen op te nemen. Allochtonen aantrekken blijft dan weer moeizaam verlopen, ondanks alle goede intenties en beschikbare mogelijkheden. Kansarme mensen bereiken we een stuk vlotter, hen zie ik ook duidelijk vertegenwoordigd in het publiek van onze activiteiten. Maar ook daar moeten we aan blijven werken.' 'Het mooiste is toch dat ik mijn stad door dit vrijwilligerswerk op een totaal andere manier ben gaan ervaren,' zegt Philippe Liesenborghs. 'Vroeger vond ik Tienen een nogal anonieme, gezichtsloze stad. Ik had hier uiteraard wel al vrienden en familie, maar via het engagement in burgerinitiatieven is mijn netwerk enorm uitgebreid. De verschillende initiatieven brengen je overal, je leert een pak volk kennen, er groeien nieuwe vriendschappen. Je gaat er je stad ook met een andere blik door bekijken: je krijgt veel meer oog voor het potentieel van een stad dan voor haar knelpunten. Dat maakt het zo boeiend.' ■

PIETER PLAS IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Een nieuwe rol voor de Sint-Annakerk

Vlaanderen telt meer dan 1.800 parochiekerken (waarvan ongeveer een derde beschermd), nagenoeg evenveel pastorieën, een meervoud van kapellen en ongeveer 1.200 kloostergebouwen. Door de gestage afname van de kerkpraktijk worden flink wat van die gebouwen nog nauwelijks gebruikt: een grote uitdaging voor lokale besturen. Voor de herbestemming van de **Sint-Annakerk** besloot het Gentse stadsbestuur in zee te gaan met Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV).

De Sint-Annakerk aan het Sint-Annaplein in Gent, op wandelafstand van het historische centrum, werd in 1980 beschermd als monument en maakt deel uit van een beschermd stadsgezicht. Het is het belangrijkste gebouw in Gent in Rundbogenstijl, een eclectische stijl met romaanse, Byzantijnse en gotische elementen. De kerk, eigendom van de stad Gent, werd de laatste jaren sporadisch nog gebruikt voor erediensten en concerten. De stad besloot daarop te zoeken naar een zinvolle economische herbestemming. Al twee jaar geleden stelde ze een parochiekerkenplan op: van de 46 kerken in Gent komen er 17 in aanmerking voor herbestemming. Om het hele proces voor de Sint-Annakerk in goede banen te leiden, sloot de stad een samenwerkingsovereenkomst af met PMV voor de marktprocedure die straks moet leiden tot een erfpacht of een verkoop.

Visie is belangrijk

“De rol van projectregisseur bij zo’n proces tot vermarkten is een kerntaak van PMV”, zegt Mia Segaert, senior investeringsmanager bij PMV. “De procedure verloopt doorgaans in drie stappen: eerst proberen we een duidelijke visie te ontwikkelen die wordt gedragen door alle stakeholders, waarna we de rekening maken en ten slotte de markt opgaan.” Projectleider Lieve Verheyen van de Stad Gent beaamt: “Het is heel belangrijk dat iedereen vooraf een duidelijk beeld heeft van het kader waarbinnen de herbestemming zal plaatsvinden. Voor de start van het project heb ik daarom met alle betrokken spelers (de groendienst, de diensten stedenbouw, monumentenzorg, mobiliteit, erfgoed...) een richtlijnnnota opgesteld die alle gevoeligheden in kaart brengt en die de ingediende dossiers heeft gestuurd.”

Klopt de rekening?

Mia Segaert vervolgt: “In fase twee maken we de rekening. Kan een ondernemer 4 à 5 miljoen euro ophoesten voor de restauratie en die investering vervolgens terugverdienen met een brasserie in de kerk, zoals de lokale overheid misschien wel denkt? Dat lukt natuurlijk nooit. Het is een evenwichtsoefening die moet gebeuren, waarbij PMV de wensen van de overheid tracht te koppelen aan de noodzakelijke voorwaarden voor een succesvolle herbestemming. In de derde en laatste fase van het proces gaan we de markt op en zoeken we naar ondernemers met plannen voor de site.”

Lieve Verheyen: “Samen met PMV hebben we het project voorgelegd aan heel wat potentiële investeerders. Hoewel we in de stad natuurlijk heel wat expertise in huis hebben, beschikken wij niet over zo’n netwerk: een grote troef van PMV.”

Eigenaar of huurder?

Ook bij de administratieve en juridische aspecten was de rol van PMV als projectregisseur zeer waardevol, vindt men bij de stad. Lieve Verheyen: “Verschillende kerken in de stad hebben al een nieuwe bestemming. Bij één kerk hebben we de kerkfabriek begeleid bij de verkoopprocedure. Andere hebben ondertussen een nieuwe niet-economische bestemming: een school, een toneelschool, een annex van een cultureel centrum... De Sint-Annakerk is een ander soort dossier. Het gaat om een groot project met zeer veel restauratiekosten waarvoor een nieuwe, economische rol wordt gezocht. Zeker bij dergelijke projecten is PMV een meerwaarde.”

Erwin Vrijens, businessmanager bij PMV: “Overigens kunnen wij ook helpen bij de financiering. Door een lening te verschaffen of een participatie te nemen in het kapitaal, bijvoorbeeld, helpen we de restauratiekosten te overbruggen en maken we de commerciële invulling makkelijker: PMV neemt dan een deel van het financiële risico over. Wij zijn zelfs bereid de eigendom van de site over te nemen en via een erfpachtformule de ondernemer alle kansen te geven voor een succesvolle invulling. Altijd zoeken we naar de beste oplossing om de renovatie of de nieuwe invulling alle kansen te geven.”

“Samen met PMV hebben we het project voorgelegd aan heel wat potentiële investeerders. Hoewel we in de stad natuurlijk heel wat expertise in huis hebben, beschikken wij niet over zo’n netwerk: een grote troef van PMV.”

Lieve Verheyen, architect & projectleider Stad Gent

Vijf ingediende dossiers

Met een 20-tal kandidaat-investeerders die het pand hebben bezocht en 5 ingediende dossiers is de stad heel tevreden met het resultaat van het proces. Het schepencollege duidt binnenkort een voorkeursbieder aan. Lieve Verheyen: “Na die collegebeslissing zullen we het dossier opnieuw naast de richtlijnennota leggen en met alle stakeholders bepalen welke aspecten nog moeten worden gewijzigd of bij voorkeur moeten worden aangepast. Na dat verslag zal de voorkeursbieder kunnen afwegen of zijn project nog haalbaar is.” De architecte ziet in dat vervolgproces een grote rol voor de stadsbouwmeester die sinds november 2017 aan de slag is in de stad. “Hij is het die de vele, soms tegenstrijdige adviezen bij de totstandkoming van nieuwe stadsprojecten kan samenbrengen in een ruimdenkende visie.” ■

Hulp nodig bij erfgoedprojecten?

Neem contact op met Erwin Vrijens, business manager Vastgoed bij PMV, erwin.vrijens@pmv.eu

agenda

ONTDEK ONS OPLEIDINGSAANBOD OP WWW.VVSG.BE/AGENDA

januari

Antwerpen start 14 januari

Leuven start 11 maart

Hasselt start 29 april

Mechelen start 13 mei

Tienen start 16 september

Malle start 4 november

Mentoropleiding zorgberoepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk, door hun vele functies zijn ze interessante leerwerkplekken voor jongeren.

Na deze opleiding kun je jongeren coachen, want je leert er de nodige competenties voor een goede begeleiding: communicatie, feedback geven en evaluatie.

www.vvsg.be/agenda

Gent start 21 januari

Genk start 7 februari

Turnhout start 18 maart

Oostende start 14 oktober

Kessel-Lo start 21 november

Mentoropleiding technisch uitvoerende beroepen

Lokale besturen kunnen meebouwen aan bruggen tussen onderwijs en werk, door hun vele functies zijn ze interessante leerwerkplekken voor jongeren. Na deze opleiding kun je jongeren coachen want je leert er de nodige competenties voor een goede begeleiding: communicatie, feedback geven en evaluatie.

www.vvsg.be/agenda

Antwerpen 21 januari

Gent 29 januari

Ethisch bankieren in de praktijk - voor de financieel beheerder

Over welke opties beschik je als financieel beheerder om ethisch te investeren en je betaalverkeer duurzamer te maken? Hoe verzoen je rendement en maatschappelijke return en hou je tegelijkertijd het risico binnen de perken? Welke audits kun je laten uitvoeren en welke labels en certificeringen bestaan er? Forum Ethibel en FairFin vzw halen alles uit de kast zodat je gemeente het verschil kan maken. De gemeente Nazareth bewijst dat het kan.

www.vvsg.be/agenda

februari

Vanaf 4 februari

Introductiesessies voor leden van het bijzonder comité voor de sociale diensten

Op vijftien plaatsen organiseert de VVSG een opleidingsavond voor voorzitters en leden van het bijzonder comité voor sociale diensten. Wat zijn de bevoegdheden van dit bijzonder comité? Hoe verloopt de samenwerking tussen het comité en de sociale dienst? Hoe kom je tot goede besluiten en beslissingen?

www.vvsg.be/agenda

Brussel 7 februari

Vakbeurs Openbare Ruimte

Alles over ontwerp, inrichting, onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Met lezingen en 160 toonaangevende bedrijven.

www.openbareruimte.be

Brussel 7 februari

Leuven 21 mei

Dilemmatraining

Sta je binnen een lokaal bestuur regelmatig voor een dilemma? Dan weet je hoe moeilijk en stresserend zorgvuldig overwogen beslissen is. Deze training helpt het juiste antwoord te vinden.

www.vvsg.be/agenda

Gent 12 februari

Mechelen 14 februari

Roeselare 19 februari

Leuven 26 februari

Hasselt 28 februari

BBC - Meerjarenplan voor mandatarissen en beleidsmedewerkers

Welke stappen zijn nodig voor een ambitieus meerjarenplan? Tegen eind 2019 moet het lokale

Startfeest van de nieuwe bestuursploegen

300 lokale bestuursploegen beginnen met een inspirerend startfeest de nieuwe beleidsperiode op **maandag 21 januari in de Koningin Elisabethzaal te Antwerpen**. Boeiende sprekers en experts brengen je op de hoogte van de nieuwste tendensen in lokaal beleid. Overheden en middenveldorganisaties stellen zich op de informatiemarkt voor. Ervaar de kracht van 300 lokale bestuursploegen die samen de duurzame toekomst maken.

www.vvsg.be/agenda

bestuur een consistent en financieel onderbouwd geheel van doelstellingen, actieplannen en acties uitgetekend hebben. Dit masterplan zorgt voor een doelgerichte en efficiënte inzet van middelen.
www.vvsg.be/agenda

Turnhout 12 februari
Hasselt 14 februari
Aarschot 19 maart
Oudenaarde 14 mei
Torhout 11 juni

Verhoog je veerkracht - Jezelf wapenen tegen burn-out

Hoe ontwikkel je meer veerkracht en weerbaarheid zodat je een burn-out vermijdt? Tijdens een interactieve workshop word je je bewust van je persoonlijke energiehuishouding en het belang van veerkracht en een optimale balans tussen werk en privé.
www.vvsg.be/agenda

Inspiratiedag kinderopvang

Op dinsdag 30 april 2019 is het weer zo ver: dé Inspiratiedag Kinderopvang! Een dag om je te laten inspireren en informeren en om persoonlijk te ontmoeten. Het wordt nog wervelender, spannender en interessanter dan vorige keer.
www.inspiratiedagkinderopvang.be

@joblokaal

INLEVERING

PERSONEELSADVERTENTIES

Lokaal 2 (februarinummer) – 10 januari
Lokaal 3 (maartnummer) – 8 februari

Uw personeelsadvertenties
in **Lokaal, VVSG-week,**
op de **VVSG-website**
én getweet via **@JobLokaal**

INFORMATIE

monika.vandenbrande@vvsg.be
T 02-211 55 43

Op zoek...

naar nieuwe collega's?

De VVSG biedt verschillende tariefformules aan voor de plaatsing van vacatures, zoals een gezamenlijke formule met Poolstok. www.vvsg.be/vacatures.

06-01-2019

STAD AALST

Diensthooft onderhoud openbaar domein

07-01-2019

GEMEENTE BERLARE

Stafmedewerker

08-01-2019

GEMEENTE DILBEEK

Deskundige openbare ruimte

GEMEENTE KNOKKE-HEIST

Diensthooft lokale economie

burgemeester Triljoen

NIX

Wat kunnen wij voor u doen?

FARYS | TMVW is een multiservicebedrijf dat garant staat voor een kwaliteitsvolle dienstverdeling en oog heeft voor maatschappelijk verantwoord ondernemen.

- ✓ Leveren van gezond en lekker drinkwater
- ✓ Investeren in nieuwe transport- en distributieleidingen
- ✓ Saneren van afvalwater
- ✓ Leveren van water op maat van bedrijven
- ✓ Ondersteuning bij een efficiënt waterbeheer
- ✓ Bouwen, verbouwen en exploiteren van zwembaden en sportinfrastructuur
- ✓ Faciliteren van de realisatie en exploitatie van technische multifunctionele complexe infrastructuur

FARYS | TMVS biedt operationele ondersteuning aan publieke partners via CREAT.

- ✓ Online bestelplatform met uitgebreide catalogus producten en diensten
- ✓ Technische expertise in overheidsopdrachten
- ✓ 221 lopende raamovereenkomsten
- ✓ 59 lopende contracten op maat
- ✓ Meer dan 100 leveranciers
- ✓ Sterk in maatwerk

Meer info?

www.farys.be/vennoten
Bel 09/240.02.22

Mail naar contacteerme@farys.be
en wij contacteren u.

Onze vertrouwelijke bestanden?
Die zijn samen met mijn
medewerkers op stap, zeker?

Bedrijfsgegevens beveiligen

Elk onbeveiligd mobiel toestel verhoogt het risico op gegevensdiefstal. Met onze security- en management-tools is uw vertrouwelijke informatie altijd en overal beveiligd.

Met Secure Workplace van Proximus bent u ook morgen mee

Ondernemen in de digitale wereld start op

proximus.be/ookmorgenmee

